

Ja? Waarom? Omdat God het zoo wil?

Hoe goed gemeend die goede voornemens ook mogen zijn, hoe diep wij ook soms onder den indruk mogen komen van onze verkeerdheid, toch ontbreekt waarachtige ernst ons, als onze verkeerdheid, onze verdorvenheid, ons niet uitdrijft tot den Heere onzen God.

Als God ons onze zonde en schuld doet zien, ons aan ons-zelf ontdekt, wordt het wel anders. Dan zien we, dat we ons-zelf niet helpen kunnen, dat onze goede voornemens zijn als een morgenwolk en als een vroegkomende dauw en dan vluchten wij in de benauwdheid onzer ziel tot God-zelf.

Dan wordt het: Heere, help Gij mij. Dan zucht ons hart: Heere, bekeer Gij mij.

Dan leeren wij, dat onze bekeering een genadewerk Gods is, een werk, dat Hij in ons volbrengen moet.

En dan vatten wij ook het voornemen op, om in *Zijn* kracht tegen alle zonde en verkeerdheid te strijden.

Ja, dan eerst wordt het ons waarachtig ernst.

Wij zullen het dan niet meer doen, maar *Hij* moet het doen.

En dan klinkt het ook in ons hart: „Komt en laat ons wederkeeren tot den Heere, want Hij heeft verscheurd en Hij zal ons genezen, Hij heeft geslagen en Hij zal ons verbinden.”

Voorbijgaande indrukken baten niet; goede voornemens kunnen ons, als wij in eigen kracht staan, geen redding brengen.

Daar zijn bekeeringen, die voorbijgaan als een morgenwolk, als een vroegkomende dauw, maar 't wederkeeren tot den Heere werkt in ons een onberouwelijke bekeering tot zaligheid. K.

VAN Velerlei Verwachtingen.

I.

Een versje neurieënd kwam Hannie Veltman de breede trap af, dien eersten morgen, dat ze voorgoed thuis was.

't Gaf je zoo'n prettig gevoel, vrij te zijn; niet meer te moeten denken aan lessen en aan rapportcijfers.

't Was wel leuk geweest op kostschool, anders; ze hadden er heel wat schik gehad onder mekaar, al was de directrice nog zoo streng. En 't leeren was eigenlijk zoo erg vervelend ook niet geweest, een bijzonder saai vak dan uitgesloten. Maar van 't stukje leven, dat nu komen ging, verwachtte ze toch nog veel meer moois en veel meer heerlijks.

Ineens hield ze midden in een versregel stil.

Door de openstaande eetkamerdeur kwam Loesjes kinderstemmetje, hoog en een beetje zangerig, zooals de jongste praatte als ze erg lief deed.

Zouden ze er allemaal al zijn?

En Hannie had zich nogal voorgenomen, vroeg beneden te komen, dadelijk den eersten morgen, en moeder te helpen met de ontbijttafel.

Een beetje voorzichtig duwde ze de deur verder open.

Ja hoor, er ontbrak geen een.

Gelukkig sneed moeder nog brood.

Te laat was ze dus nog niet.

„Gunst, ben jullie d'r allemaal al?” vroeg ze na de morgenkus aan vader en moeder.

„Gunst, Hannie, ben jij d'r ook al?” vroeg vader terug, een beetje plagerig.

„Hè nee, pa, ik wou echt vroeg wezen. 'k Had Martha gevraagd me te kloppen, maar ze heeft het niet gedaan, en toen werd ik niet eerder wakker.”

„Maar kind, ik meen het heusch. 'k Had gedacht, dat je de eerste week thuis minstens tot negen uur slapen zou 's morgens.”

„Kan u begrijpen! 'k Vind het veel te heerlijk, thuis te zijn en te kunnen doen wat je wil.”

„'t Eerste deel van je redevoering neem ik als een compliment aan ons dankbaar aan”, maar wat betreft het doen en laten wat je wil, 'k vrees, dat je moeder je dat nog wel anders aan 't verstand zal brengen, meiske”, zei mijnheer gemaakt-ernstig.

„U ben nog even ondeugend als altijd, pa. 'k Zal moeder vragen, of ze me tenminste een beetje vrijen tijd wil laten, dan zal ik probeeren of ik u nog niet eens wat opknappen kan”, gaf Hannie schertsend terug.

„'k Houd me aanbevolen”, beweerde mijnheer, maar mevrouw zei: „Hannie meende het natuurlijk niet zoo letterlijk. Ze weet heel goed, dat het geluk niet bestaat in te mogen doen en laten wat je wil, is 't niet Hannie?”

Dat was weer moeders kalme manier om de dingen te zeggen, die maakte, dat je nog eens goed ging nadenken over wat je er in een overmoedige bui zoo maar uitgooide. En als je dat dan deed merkte je heel dikwijls dat je eigenlijk wat heel gek gezegd had.

Hannie kon niet laten, moeder nog even een kus te geven. 't Was toch een heerlijk idee, voortaan moedertje te mogen helpen en niet weer van huis te moeten.

„Ben u klaar met snijden? Wil ik nu de stoelen klaar zetten?” vroeg ze.

„Ja. En schenk jij dan de melk in?”

„Komen jullie ook zitten, jongens, en jij ook, Thilda?”

Even was 't een druk geschuifel van stoelen, waar tusschen moeders vermanend: „denk om de bekers! Jan, gooi de theepot niet om. Schenk je voor vader en mij nog een kopje thee in, Hannie?”

„Jij heb nou geen vakantie. Nou mag ik naast moeder blijven zitten. Moeder heeft het zelf gezegd”, kwam Loesje een beetje triomfantelijk.

Hannie begreep, dat ze Loesje daarom had hooren vleien, toen ze de trap af kwam.

„Dan kom ik aan den anderen kant van je zitten, en dan is dat voortaan mijn plaats. Hoe vin je dat?” vroeg ze.

Hiermee nam 't zes-jarig Benjaminnetje genoegen.

Even kwam er nu stilte in de eetkamer.

En als iets dat rustig en sterk maakte voor gansch den dag, die komen ging, klonk in die stilte vaders gebed.

Moeder hielp daarna Loesje, en Hannie vroeg, of zij soms Thilda's boterham snijden zou.

„Wel nee, kind, ik snijd mijn brood zelf. Al zóo lang”, kwam Thilda, een beetje beleedigd.

Tom, die langzamerhand van uit de geheimenissen der wiskunde was teruggekeerd tot het land der alle-daagsche werkelijkheid, zei plagend: „Hannie denkt natuurlijk, dat we allen op haar terugkomst hebben zitten

wachten, en nu niets vuriger wenschen, dan door haar geholpen te worden."

"Wees daar maar niet bang voor", gaf Hannie een beetje vinnig terug. „Ik zal jullie wel eens voor niks laten vragen, reken daar maar op."

"Je zult nog last genoeg van ons krijgen, als we er maar eerst aan gewend zijn, dat je er bent," zei Jan, de oudste, sussend. „Toms knopen hebben soms de eigenaardigheid, om van zijn goed te vallen als herfstblaren van de boomen, (tusschen twee haakjes, is dat niet mooi gezegd?) en dan zal hij dankbaar genoeg wezen, als jij met een naald en draad tot zijn hulp gereed bent en hij niet altijd naar moeder behoeft te gaan."

"Alsof 't met jou nog niet veel erger was, toen je pas naar 't Gym ging. Toen had je nog wel 'ns gaten voor je knieën", viel Tom uit.

"Zouden jullie nou maar niet liever eens kalm door-eten?" vroeg moeder. „Kijk eens naar de klok."

"Moeder, als ik klaar ben, mag ik dan mijn versje voor de juffrouw eerst hier nog opzeggen?" vroeg Loesje, die pas op school ging.

"Zeker kind."

"Zeg, Tom, overhoor jij mijn jaartallen straks nog even?" fluisterde Thilda tegen Tom.

Hannie wou vragen: „Wil ik het doen", maar ze dacht aan Thilda's snauw van daarnet en hield zich stil.

"Kind, waarom kwam je niet voor 't eten. 'k Moet noodig weg straks."

"Toen zat je immers zelf te leeren."

Nu vroeg Hannie toch: „Wil ik het doen, Thil?" en 't zusje, een beetje beschaamd, zei: „ja, doe jij 't dan maar. Ken jij de Hollandsche graven? Ik kon mijn jaartallenboekje nergens vinden. Gisteren had ik 't nog, en nou wou ik 't zaakje nog eens overkijken, maar 't is verdwenen."

"Kind, wees toch niet zoo slordig", vermaande moeder, terwijl Jan 't idee opperde, dat het verloren schaaap misschien in Toms boekentasch terecht was gekomen.

"Dan moest ik het toch gezien hebben", veronderstelde Tom.

"Kinderen, we zullen lezen, en dan kan Tom nog eens kijken. Maar Thilda moet haar boeken niet laten slingeren. Als je ze dadelijk wegbergt kan een ander ze niet bij vergissing nemen."

Vader maakte op die manier een eind aan 't gepraat.

Toen, ver uitgaande boven school-zorgen en kleine kibbelarijtes klonken de heilige woorden, die spraken van wat eeuwig blijft.

"Nou ik mijn versje nog opzeggen?" vroeg Loesje na het danken.

"Even nog zitten blijven dan", gebod moeder.

Zonder haperen zei 't kleine ding 't psalmversje voor school op.

Moeder gaf haar een kus, toen ze klaar was.

"Doe maar altijd zoo goed je best", moedigde ze aan. Jan en Tom trokken er samen op uit naar 't Gym, waar Jan in de vierde en Tom in de eerste klas zat.

Thilde raffelde nog even haar jaartallen af, wat niet zoo vlot ging als Loesjes versje, en toen ging ze ook met kleine Louise de deur uit.

"Hè, wat is 't nou stil", zei Hannie onwillekeurig, toen ze allen weg waren.

J. M. W.-W.

31 AUGUSTUS 1918.

De hemel staat in gloed, om ons is losgebarsten de loeiende donder. 't Kleine plekje, dat wij ons vaderland noemen, ligt te trillen in den maalstroom van het wereldgebeuren. Overal om ons vlammen en vuur, klacht en geschrei, ellende en nood.

En als wij opzien naar den hemel, voelen we, dat God toornt, dat Hij een twist heeft met de volkeren der aarde, een twist — ook met ons. Want de nood kwam reeds over onze grenzen; wij vragen naar eten en kleding en menigmaal volgt er op ons vragen een teleurstellend antwoord.

Ja, God twist ook met ons volk.

Op de knieën dan, volk van Nederland!
Verootmoedig u voor den Heere!

Zie, God is nog genadig. Wel trilt en schokt en schudt het overal, maar wij *bleven* nog gespaard, wij werden nog niet meege-sleept in de volkerenrazernij, die men oorlog noemt.

Ja, God is nog genadig!

31 Augustus breekt aan en onze Koningin viert haar verjaardag.

Tronen wankelden en vorsten vielen, maar onze Koningin zit nog op haar plaats der eere. Zie, ook daardoor spreekt God tot ons. Hij hoort het gebed en... Nederland heeft een *biddende* vorstin.

Op de knieën dan, volk van Nederland, inzonderheid op dezen dag. Er is reden, om te danken en te bidden, om te smeeken en stil te zijn.

Moge dan de verjaardag der Koninklijke Vrouw *spreken* tot ons volk.

God spaarde nog, maar zal Hij 't ook verder doen, ook dan, als Hij nog geen verootmoediging ziet?

Waar wij dan Koningin Wilhelmina onze dankbare hulde brengen, ons tevens wachtend voor een luidruchtigheid, die zij zelf niet wenscht, stijgt uit ons hart de vurige bede omhoog: Spaar ons volk, Heere, spaar ons volk en spaar onze Vorstin voor ons. Och, laat het in Nederland worden: een biddend volk, zich scharend om een biddende Koningin.

K.

zeggen: Het is mij goed, dat ik verdrukt ben geweest, ja, die verdrukking was goed voor mij en is mij goed. Zie, dat is een dankbare erkenning. Wie zóó kan spreken, is een gelukkige. Hij ziet Gods trouwe liefde voor een arm zondaar. Hij weet, dat al Gods wegen recht en billijk zijn. Hij erkent, dat we door lijden geheiligd moeten worden. Hij ziet achter de dingen dezer aarde de dingen des hemels; achter den tijd de eeuwigheid, achter het vergankelijke het blijvende.

Het is mij goed, dat ik verdrukt ben geweest.

Neen, tot die erkenning komen we maar niet van zelf. God moet ons eerst de oogen openen, opdat we zien zouden. Tot die erkenning komen we ook niet dadelijk. We schreeuwen 't wel uit van pijn en we roepen wel: Te veel. Soms vragen we ook morrend, waarom wij dit nu juist moeten dragen; waarom anderen dit lijden bespaard blijft, terwijl wij er onder gebukt gaan. Ook vragen we wel ongeduldig naar het „waarom“; blijven de wegen Gods ons duister.

Maar, o, als ons dan het licht opgaat. Dan zien we, hoe ondankbaar we waren, hoe dwaas en kortzichtig. Dan zien we, met welk een wijs en liefderijk Leermeester wij te doen hadden.

Dan, (o, gelukkig w e t e n) dan klinkt het: „En wij weten, dat dengenen die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, namelijk dengenen die naar zijn voornemen geroepen zijn.“

En dan zeggen we óók niet meer: 't Was te veel! Dan noemen we de verdrukking l i c h t.

„Want onze lichte verdrukking, die zeer haast voorbijgaat, werkt ons een zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid.“

We kennen Gods inzettingen dan; we hebben er gezicht voor, er gezicht in; ze worden ons lief en dierbaar.

En ons hart jubelt:

Nader tot U, o Heer, nader tot U.
Drukt mij de zorg ter neer, ik kom bij U.
In al mijn pijn en smart
Wensch ik met heel mijn hart
Dichter bij U te zijn,
Nader tot U.

K.

II.

Hannie was nu een week thuis.

's Morgens aan 't ontbijt had mijnheer plagend gezegd, dat moeder haar nu wel eens flink aan 't werk mocht zetten.

Maar Hannie, die aan moeders glimlach bemerkte, dat zij wel tevreden was, beweerde schertsend, dat mannen zich niet met keukenzaken moesten bemoeien.

Waarop papa terug gaf, dat hij zich toch wel om de opvoeding van zijn oudste dochter mocht bekommeren!

Nu was 't middag, en oefende Hannie zich op de piano.

Omdat ze meer dan gewone muzikale gaven had, stond mevrouw erop, dat ze geregeld speelde en ook haar vingeroefeningen niet verwaarloosde.

't Erste vervelende kwartiertje van toonladders spelen was voorbij, en ze probeerde juist een moeilijk gedeelte uit een sonate van Beethoven voor de tweede keer, toen Martha, de gediensstige van de familie, binnen kwam.

Zonder kloppen. „Ze klopt nooit, als ze weet, niemand dan een van de „kinders“ te zullen aantreffen“, had Hannie, zich groot voelend nu, met een tikje ergernis eens tegen Jan gezegd.

Doch de zich weinig om uiterlijkheden bekreunende Jan zei glimlachend, dat het nooit bij hem opgekomen was daarop te letten. Martha was nou al vijftien jaar bij hen; ze had hen allemaal als kleine kinderen gekend.

„Maar ze moest er toch om denken, dat we geen kleine kinderen blijven“, had Hannie volgehouden.

Nu ook ergerde 't haastig binnenkomen van Martha, zoo maar onder 't spelen, haar. En ze wilde de oude meid net beduiden, met haar boodschap te wachten, tot het stuk uit was, toen Martha al begon.

„D'r is bezoek voor uwes, en mevrouw vraagt, of u komt.“

Van louter verrassing vergat Hannie nu zelf haar muziek; vergat ze zelfs Martha's on-ceremonieel binnenkomen.

Bezoek!

En dat net, nu ze zich een beetje eenzaam begon te voelen, omdat haar vroegere schoolkennisjes óf verhuisd waren, óf nieuwe vriendschap hadden gesloten.

„Bezoek? Voor mij? Wie is 't, Mart?“

„Mot uwes mij niet vragen, hoor. Ik ken niet alle jonge juffers uit de stad.“

„Dus 't is een jonge dame?“

„Dame? Nou ja, zoo'n juffie as uwes zelf. Zoo van uwes postuur. Een beetje aan de magere kant, zou ik zeggen.“

„En zei ze niet, hoe ze heette?“

„Welnee. Ze docht misschien, dat ik het toch vergeten zou. Afijn, wat kan mij d'r naam ook eigenlijk schelen. Maar komt uwes nou? Mevrouw kan toch niet alleen met d'r blijven zitten.“

Een beetje zenuwachtig keek Hannie in 't voorbijgaan even in de spiegel en verschikte ze wat aan 't pas opgestoken haar.

Wie of 't wezen zou?

In de huiskamer zat, tegenover haar moeder, een slank, jong meisje met een fijn gezichtje, omlijst door golvend, donker haar.

Ze wipte overeind, zoodra ze Hannie zag.

Maar toen ze merkte, dat mevrouw iets zeggen wilde, boog zezich even naar haar voorover, terwijl ze met een lichte handbeweging trachtte haar 't zwijgen op te leggen.

„Niet voorstellen, mevrouw! Als 't u belieft niet voorstellen! Eerst zien, of zij zelf me herkent.“

„Frieda! Ben jij 't heusch? Hoe kom je hier?“ riep Hannie in opperste verrassing.

Aan de vlugge bewegingen en aan de stem, meer nog dan aan 't gezicht, had ze een vroegere schoolvriendin

herkend, die echter jaren geleden naar 't Zuiden van 't land was verhuisd.

„Ziet u wel, dat ik gelijk had! Ze herkent me dadelijk! Ik zei 't u al!” keerde Frieda zich triumfantelijk naar mevrouw, die met een glimlachje de ontmoeting gadesloeg.

„Maar hoe kom je hier? Ben je hier gelogeerd? En wist je, dat ik weer thuis was?” vroeg Hannie opnieuw.

„We wonen hier weer, kind. Hoe vin-je? Ik had het nooit gedacht, maar 't is toch wel leuk. En Marie, je weet wel, m'n zus, meende, dat ze jou gezien had. Ik heb toen eens bij Meta de Vriese geïnformeerd. Ken je Meta nog? Je ben pas weer thuis, hé? Ik ga wel eens met Meta om, maar z' is op 't Gym, zooals je zeker weet, en ze heeft weinig tijd. 't Was altijd al zoo'n boeken-wurm, weet je nog wel? Op school altijd d'r lessen kennen en nooit spieken of zoo. Nou ja, kleur maar niet, Hannie was ook een model, hoor mevrouw, maar ik niet, leusch niet.”

„Ben jij thuis, tegenwoordig?” vroeg Hannie.

„Ja. Sinds we hier terug zijn. Ik ging ginds op de H. B. S. Nou ja, je moet toch wat doen, als je nog te jong ben om uit te gaan en zoo. Maar 't zou toch m'n laatste jaar worden en ik had niet veel zin om me er hier weer in te leven. Ze stonden d'r thuis ook niet op, gelukkig. Ma praat wel van een huishoudschool, maar ze heeft er nog geen werk van gemaakt, en ik zal er haar niet aan herinneren. Jij ben op kostschool geweest, niet?”

„Ja. Maar we deden er ook aan huishouden. Ik vond het wel leuk. Allemaal een groot mouwschort voor, en een mutsje op, en dan in optocht naar de keuken.....”

„Ja, zoo..... Maar een echte huishoudschool, waar je van alles doen moet. De boel schoonmaken en zoo....”

Hannie wist hierop niet veel antwoord, vooral niet, nu moeder er bij zat.

Mevrouw voorkwam een pauze door te vragen: „Wil je een kopje thee, Frieda? Ik mag immers wel Frieda zeggen?”

„O ja, als 't u belieft. Als de menschen juffrouw tegen me zeggen, krijg ik 't idee, dat ik me zoo heel correct gedragen moet. En ja, ik wil graag thee.”

„Schenk jij dan even in, Hannie?”

„U ook, moeder?”

„Ja kind, graag.”

Frieda volgde Hannie's bewegingen, terwijl ze thee schonk.

„Kind, wat ben jij nog groot geworden”, viel ze ineens uit. „Weet je wel, dat je op school altijd wanhopig was, omdat je zoo klein bleef? Iedere maand moest mijn-heer je de maat nemen, zoo, met een streepje aan de deurpost. En o wee, als d'r dan weer geen millimeter was bijgekomen.”

Ze lachten allebei, en die ééne, oude herinnering riep heel wat anderen wakker.

„Gunst, is 't al zoo laat. Ik moet noodig naar huis,” schrok Frieda ineens.

„Hannie mag immers wel eens gauw bij mij komen, mevrouw? En mag ik haar ook nog eens opzoeken? Ik zou 't heerlijk vinden, een vriendin te hebben, die de tijd heeft, net als ik-zelf”, vroeg ze liefjes aan mevrouw.

„Je komt maar, wanneer je wil. En Hannie komt je ook wel eens opzoeken. Maar ze heeft niet altijd gele-

genheid”, zei mevrouw, met een licht drukje op dat „altijd”.

„O, ze is natuurlijk veel solieder dan ik”, zei Frieda vroolijk. „Maar ik ben ook niet de oudste.”

En toen ineens ernstiger: „Wie weet, hoe goed haar invloed op mij werken zal, mevrouw. Ten opzichte van huishoud-lessen heeft ze me nu al haast bekeerd.”

„Je hebt toch ook broers?” vroeg ze in de gang aan Hannie, die haar uitliet.

„Ja. Twee. En twee zusjes.”

„Gaan ze op de H. B. S. De jongens bedoel ik?”

„Nee. Op 't Gym. Jan zit al in de vierde.”

„Leuk zeg. Ik wou, dat ik ook een groote broer had. Om mee te wandelen en die je eens ergens mee naar toe neemt. Nou, kom je eens gauw? We moeten zien, dat we weer vriendinnen worden. Meta met d'r geleerdheid is toch eigenlijk niet mijn smaak. Dààg!”

„Vond u haar niet erg lief?” vroeg Hannie, toen ze, een beetje opgewonden nog, in de huiskamer terug kwam.

„Ze lijkt me wel aanhalig”, zei mevrouw.

't Klonk een beetje, alsof ze Hannie's meening corrigeerde.

Maar omdat het zoo ongemerkt gebeurde, had Hannie er geen erg in.

DE MOEDER VAN NAPOLEON.

III.

Zoo was dan de familie Bonaparte in Marseille terug, arm en ellendig. Men kon Letizia weer met een mand op den rug naar de rivier zien gaan, om er de wasch te doen. Het allernoodigste konden zij soms niet krijgen. En dan moesten zij het verwijt nog hooren, dat zij te veel brood als onderstand genoten.

Doch ook deze tijd van armoede zou slechts kort duren. Wat duurde in die dagen in Frankrijk lang?

De regeering te Parijs voelde zich wankel; het Parijsche volk kwam tegen haar in opstand. En nu werd weer naar Napoleon omgezien. Hij was juist de man, die het volk zou kunnen bedwingen. Men stelde hem aan het hoofd van het Parijsche garnizoen en hij schroomde niet, de kanonnen op het volk te richten, zoodat in een moorddadig gevecht de kracht van den opstand gebroken werd.

Van dit oogenblik af stond Napoleon hoog in aanzien, nu had hij den weg naar de roem gevonden.

Zijn eerste zorg was voor zijn moeder en zusters. Dadelijk werd er 50,000 francs naar Marseille gezonden. Zijn broers werden de mooiste vooruitzichten geopend. Het aangename leven van Antibes kon nu hier in Marseille opnieuw beginnen.

Doch nu kwamen er huiselijke oneenigheden. De jongste zuster van Napoleon, de romantieke Pauletta,

Zie, *als* wij dat zien, dat weten, geldt het van ons met ontwijfelbare zekerheid, dat wij reeds gezocht worden, dat de Zoon des Menschen reeds uit is gegaan, om ons, verloren schapen, te zoeken in de woestijn. Want dat is wel het eerste gevolg van die zoekende liefde, die tot ons uitgaat, dat wij *zien* en *weten*. Dat we zien en weten, verlorenen te zijn.

De Zoon des menschen is gekomen, om te zoeken en zalig te maken, wat verloren was.

De Zoon des menschen!

„Maar nu zien wij nog niet, dat hem alle dingen onderworpen zijn.”

„Maar wij zien Jezus!”

Hij is *de* Zoon des menschen; in Hem wordt het Goddelijk ideaal verwerkelijkt; Hij wordt straks als Zoon des Menschen met eere en heerlijkheid gekroond. Deze Zoon des menschen, minder dan de Engelen geworden, vanwege het lijden des doods, smaakt den dood voor alle verlorenen, die straks door Hem gered zullen worden.

Omdat Hij de Zoon des menschen is geworden, Hij, die toch ook de Zone Gods is en blijft, kan Hij verlorenen redden en wil Hij hun naderen met de blijde boodschap, dat er zaligheid voor hen is.

Hij wordt door lijden geheiligd en daarom kan Hij zijn den oversten Leidsman hunner zaligheid.

„Want èn hij, die heiligt èn zij die geheiligd worden, zijn allen uit één; om welke oorzaak hij zich niet schaamt, hen broeders te noemen.”

Daárom ook spreekt Jezus van zichzelf als van den Zoon des menschen, die gekomen is, om te zoeken en zalig te maken, wat verloren was.

O, wie die Zoon des menschen kent in Zijn zoekende liefde, buigt vol schaamte het hoofd.

Wat is er van den mensch geworden! Verloren is hij, verloren in zonde en schuld. En nooit zullen de verlorenen gevonden worden, als niet de Zoon des menschen in zoekende liefde, zich zelf stellende in de plaats der verlorenen, den dood ingaat, hen opzoekt en hen *dwingt*, om in de zaligheid in te gaan.

Wie Jezus' zoekende liefde kent, kent ook te dieper eigen verlorenheid en, wie zichzelf verloren weet, kan het buiten die zoekende liefde niet meer stellen.

Gelukkig, niemand behoeft bevreemd te zijn, om naar den Zoon des menschen te gaan. Jezus wacht niet, tot het Zacheüs zal believe, Hem in huis te noodigen. Jezus komt den zoekenden Zacheüs reeds voor en van de lippen van den Heiland klinkt het:

„Zacheüs, haast u en kom af; want Ik moet heden in uw huis blijven.”

Ja, haast u!

Jezus, de Zoon des menschen, staat en wacht en roept en noodigt, u, verlorene.

Haast u dan, om Hem te ontvangen; zet huis en hart voor Hem open.

Hij komt immers gewillig; Hij vraagt, om binnen gelaten te worden en Zijn komst is zaligheid.

Maar als wij de zaligheid deelachtig zijn geworden, die Jezus ons aanbiedt, laat ons dan ook uitgaan tot de verlorenen, om aan allen de blijde boodschap te brengen: De Zoon des menschen is gekomen, om aan verlorene menschen de zaligheid te geven. Zalig, die door Jezus gevonden wordt. K.

III.

„Geeuw toch alsjebliet niet zoo nonchalant, Frieda”, zei Marie, Frieda's zuster, geërgerd.

De aangesprokene haalde losjes de schouders op.

„D'r is immers toch geen mensch”, zei ze.

„En je moeder en ik dan?” vroeg Marie boos.

„Je bedoelt zeker je zelf alleen? Mama leest, en is dus absent.”

„Je wordt onuitstaanbaar. Ik wou, dat ma je nog een paar jaar naar een kostschool deed, om manieren te leeren.”

„Van jou zal ik ze tenminste niet leeren.”

Marie maakte zich al boos, juist wat Frieda wilde. Zelf had ze erg 't land; 't regende den ganschen middag al; ze kon niet uitgaan en er kwam geen mensch, en alleen te zijn met ma en Marie was voor haar het top-punt van verveling.

„Ik zal bij Pa over je klagen”, stootte Marie uit. „Zoo'n impertinent nest!”

Frieda schoof met een loome beweging 't stapeltje modebladen, waarin ze had zitten bladeren, opzij. Haar ellebogen leunend op 't vrijgekomen plekje; 't hoofd steunend op haar handen, keek ze met een spottend air naar Marie.

„Kind, maak je toch niet zoo boos. En dat alleen, omdat ik even geeuwde.”

„Niet daarom, maar omdat je me altijd zit te treiteren. Bij je vriendinnetjes, hè, daar kan je je wel mooi voordoen. Maar thuis, ze moesten je thuis maar eens zien! Dan zouden ze gauw genoeg van je hebben.”

„Veel dank voor je lief, zusterlijk oordeel.”

„Schei je nou haast uit?”

„Waarom? 't Wordt nou pas een beetje gezellig. Daarnet zei d'r geen mensch boe of bah.”

„Ma, bemoei u zich er toch eens mee! Zoo'n nest meent, dat ze me vrij mag beleedigen.”

Mevrouw Ter Weele, dus opgeroepen, keek met een afwezigen blik op van haar roman.

„Kinderen, kunnen jullie elkaar dan nooit met vree laten?” vroeg ze.

„'t Was hier zoo intens vervelend, ma. Als er nog eens iemand kwam! Nou moes+ ik wel met Marie beginnen. Maar zij neemt alles zoo tragisch op.”

„Ik kan niet hebben, dat ze zich zoo ongegeneerd gedraagt in huis. En als ik daar wat van zeg begint ze te treiteren. Als u haar dat toch eens verbod!”

„Frieda meent het niet zoo, wel kind? Toe, maak nou weer vrede met je zus!”

„O ma, ik ben in 't geheel niet boos. 't Was Marie, die begon. Maar om u mijn goeie wil te toonen.....”

Ze veerde op uit haar lusteloze houding, en voor Marie er om dacht sloeg ze de armen om haar hals en gaf haar een kus.

„Lieve zus, ik geef je een kus.....”

Maar dat kon Marie juist in 't geheel niet hebben. „Schei uit met je malligheid”, weerde ze af. En tegen mevrouw: „ik ga boven, op mijn kamer. Daar heb ik tenminste rust.”

„Goed. Als ik ook maar rust heb.”

En mevrouw vlijde zich in een gemakkelijke houding in haar crapaud en nam haar boek weer ter hand.

„Nou zijn we nog net zoo ver”, zei Frieda bij zich zelf. En uit pure verveling floot ze zachtjes voor zich heen een danswijsje.

Dit werd mevrouw toch ook te erg.

„Maar Frieda dan”, zei ze berispelend.

„Och ma, vergeef me. Ik ben nou eenmaal nog zoo'n onopgevoede bakvisch. Maar ik zal heusch m'n best doen om net zoo'n welopgevoede dame te worden als Marie.”

Ze keken elkaar aan en begonnen toen beide te lachen.

„Pas op, en drijf 't niet te ver, Friedaatje!” waarschuwde mevrouw, met haar vinger dreigend.

En Frieda weer: „Nee, heusch ma, ik zal heel zoet zijn.”

In schijn begon ze zich weer bezig te houden met haar platen. Maar inwendig glunderde ze.

Want ze had het weer heel goed gemerkt: mama verwachtte voor de toekomst veel meer van haar, dan van Marie. En Frieda zelf vond, dat ma hierin volkomen gelijk had, want Marie was leelijk en bewoog zich niet gemakkelijk, terwijl Frieda zich heel goed bewust was dat zij als ze zich moeite gaf iedereen innam. En ze begreep ook heel goed, dat juist om dat verschil Marie haar zoo slecht uitstaan kon. En dit heimelijk weten maakte de schermutselingen tusschen haar beiden voor de jongere tot een wreed genot, terwijl de oudere er al de pijn van de minste te moeten zijn in voelde, en daarom dadelijk boos opstoot.

't Werd nu weer rustig in de kamer, als voor Marie's aanmerking.

Tot ineens 't electrisch belletje door 't huis schrilde.

Frieda wipte op en vloog naar 't raam. Maar op de stoep zag ze niets dan een naar haar toegekeerde open parapluie, en daaronderuit iets van een regenmantel.

„k Geloof werkelijk, dat er nog iemand komt”, zei ze, zich naar mevrouw keurend.

„Och kind, met dit weer! 't Zal iemand met boodschappen zijn, die vóór komt inplaats van achter.”

„'t Is geen loopjongen. 't Leek eer een dame.”

„Kom! De waschvrouw misschien.”

Toch luisterde ook mevrouw, toen ze Da naar de deur hoorde sloffen.

Waarlijk, ze liet iemand binnen!

En nu kwam ze aankloppen.

Zou ze toch iemand komen aandienen?

„Daar is een jonge dame voor juffrouw Frieda. Zal ik haar in de salon laten of hier?”

„Hier maar Da. Wie is 't? Juffrouw de Vrieze? Of nee, die laat je altijd meteen binnen. Wacht, 'k ga zelf wel kijken.”

Mevrouw, nu rechtop zittend, hoorde in de gang druk stemmengeroes, waartusschen Frieda's vrolijk gelach. Heel anders klonk haar stem nu dan darnet tegen Marie.

Eindelijk kwam 't gepraat nader.

„Mama, daar is Hannie Veltman nu. Eindelijk hè?

Maar ze komt nou ook net van pas, is 't niet? Op zoo'n in-saaie middag, als natuurlijk geen van de kennissen d'r uit durft.”

„Hannie durfde dan toch wel. Zij is zeker niet zoo'n verwend juffie”, zei mevrouw, haar met een glimlachje de hand reikend.

Hannie bloosde even.

DE MOEDER VAN NAPOLEON.

IV.

Ondanks de rijkdom, waarmede Napoleon zijn moeder omgaf, bleef zij eenvoudig. Zij vertrouwde die plotselinge glans niet. De wisselingen van het lot had zij maar al te zeer ervaren. Zij zou zuinig zijn. Wie weet, later kon het geld nog goed te pas komen. Alleen voor de armen was zij mild, zij, die zelf gevoeld had, wat het is, arm te zijn. Er was echter nog een andere reden voor haar zuinigheid. Zij kon zich zoo moeilijk bij de veranderde omstandigheden aanpassen. Zij was zóó gewoon om voortdurend er op gespitst te zijn, of er nog niet een kleinigheid uitgewonnen kon worden, dat het haar tot een tweede natuur was geworden. En zoo zien wij mevrouw Bonaparte, die een millioen francs inkomen per jaar genoot, zich aan een lachwekkende schrielheid overgeven. Meloen mocht bij haar niet op tafel komen, want..... meloenen kosten zoo veel aan suiker. Ondanks het feit, dat zij een park liet aanleggen, om arbeid aan werklozen te verschaffen en hoewel zij gedwongen werd, er een kleine hofhouding op na te houden, hield zij meer dan de helft van haar jaargeld over.

Later werd haar zuinigheid er nog niet beter op. Toen haar zoon Jozef koning van Spanje werd, Lodewijk koning van Holland en Jérôme koning van Westphalen, nam haar bezorgdheid voor een plotselinge ineenstorting van hun macht nog toe. Zij zou hen dan allen moeten helpen en met verdubbelden zorg ging zij aan het sparen.

Zulk een levenswijze was echter niet naar den zin van Napoleon. Hij wilde, dat allen, die bij zijn omgeving behoorden, zouden schitteren. Hij wilde, dat de glans, die van zijn hof uitging, de andere vorsten van Europa zou verblinden, die nu nog uit de hoogte op den parvenu-keizer neerzagen. Meermalen gaf hij haar zijn ontevredenheid te kennen. „Gij moet uw millioen ook jaarlijks gebruiken”, vermaande hij. „Zeker, Sire, zoodra gij mij er twee geeft”, was het antwoord.

Eén ding vond zij prettig. Napoleon wilde de in die troebele dagen rijk geworden parvenu's, de O.-W.-ers van dien tijd, niet aan zijn hof dulden. Ook zij hield niet van de opgewonden drukte van die menschen. Doch bij Josephine stonden ze in blakende gunst en als de keizer van huis was, waren zij drukke bezoekers van de keizerlijke salons.

Neen, arme Ruth, gij zijt niet alleen; gij zijt in een veilige schuilplaats; gij zijt onder de bescherming van een Machtige, van den Heere, den God Israëls. En zie nu Ruth. Zij had zoo'n behoefte aan een troostwoord; ze leeft nu op; ze voelt zich verkwikt; er is naar haar hart gesproken.

O, ze voelde zich zoo gering; geringer als de dienstmaagden van Boaz en toch, toch, deze man, deze rijke, spreekt vriendelijk tot haar, versmaadt haar niet, weet het rechte woord te vinden voor haar hart, dat zoo bang was en zoo bedroefd.

Waarom spreken we toch niet vaker een woord van troost. 't Kost ons zoo weinig en we doen er zooveel mee. Daar zijn toch wel menschen in onze omgeving, die aan zulk een woord behoefte hebben. Daar zijn armen van geest, verslagenen van hart; daar zijn moeden en zwakken en misschien is er ook een ziek meisje, dat haar bed niet verlaten kan en eenzaam is en verlaten en o, zoo angstig schreit in den nacht.

Daar zijn er zooveel, die we troosten kunnen.

Dat weten wij vaak niet, neen, omdat wij zooveel met ons-zelf te doen hebben; met onze kleeding en met ons mooie gezichtje en met onze vriendinnen en met onzen aanstaanden man.

Maar ze zijn toch wel in onze omgeving, de bedroefden, de treurenden en zieken en ze wachten, wachten op het troostwoord, dat..... niet komt, omdat wij zwijgen, omdat wij niet weten. Och, laat Christus ons leeren, met anderen mee te leven, tot anderen te spreken. Hij was met innerlijke ontferming bewogen; Hij was nooit te moe, om een troostwoord te spreken, een verkwikking te brengen. Hoe meer Christus ons leert, ons in het lot van anderen in te denken, hoe meer wij bereid en genegen zullen zijn, het troostwoord te spreken, waarop een lijdende wacht. En laat ons dan vooral denken aan de héél geringen, die zich ver beneden een dienstmaagd voelen, die niet durven komen in ons gezelschap en aarzelen en van verre staan.

Ook die zijn er wel in onze omgeving; ja, ze zijn er wel, maar we liepen ze voorbij, we zagen ze niet. 't Is zelfs mogelijk, dat ze zijn in ons eigen huis. Gij vindt ze ook op de meisjesvereniging en ze willen zoo gaarne mee doen, maar ze durven niet; 't zijn „muurbloempjes”, die niet eens mee durven praten. Haal ze dicht naast u en spreek vriendelijk met hen en doe niet, of gij nu wel eens zoo goed wilt zijn van uit uw hoogte (en gij zijt zoo hoog) tot hen neer te dalen, maar voel u eerst met hen één, geheel één, en spreek dan en troost dan. Zie, die vreemde, die aarzelende, die droeve, is uw zuster, die moet weten, dat er een zusterhart voor haar klopt.

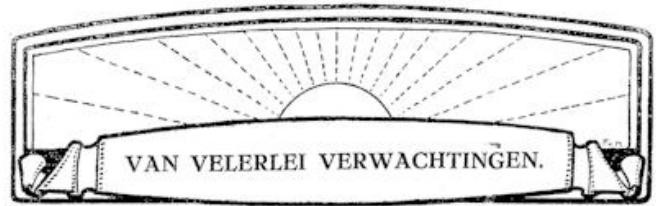
En overall, overall, waar ge ook komt, vindt ge bedroefden en lijdenden en kleinen. Och, er is toch zooveel ellende in de wereld, gij weet het wel. Doe dan niet, of het u koud laat, maar zie om u heen, merk op, denk u het lot van anderen in.

Wát ge moet zeggen? Dat moet ge zelf weten, dat hangt af van zooveel omstandigheden, maar..... doe als Boaz, die spreekt van den Heere, den God Israëls.

Ja, als gij van Hem spreekt, dan troost ge op de rechte wijze. En neen, dan vraagt ge niet naar loon, maar toch, uw loon zal groot zijn in de hemelen, als gij arme vermoeiden en teleurgestelden en troosteloozen

gewezen hebt op Hem, tot Wien zij kunnen vluchten, om onder de schaduw van Zijn vleugelen een veilige schuilplaats te vinden.

K.

IV.

Pas toen ze in de breede, met een zachten looper belegde gang van de familie Ter Weele stond, had ze 't even raar gevonden, dat ze zoo nat en wel er haar eerste visite kwam maken. Maar ze had er zich dadelijk overheen gezet: Frieda had immers gevraagd, of ze weer vriendinnen wilden worden, en onder vriendinnen nam je 't niet zoo nauw.

Doch nu ze in Frieda's driekantig stoeltje zat, tegenover de deftige mevrouw Ter Weele, voelde ze zich toch een beetje verlegen. 't Kwam ineens bij haar op, dat ze hier wel meer aan vormen zouden hechten dan bij haar thuis, waar ieder altijd welkom was, maar men geen tijd had voor officieele bezoeken.

„Ik had hier in de buurt een boodschap, en toen dacht ik, dat ik wel meteen even naar Frieda kon gaan zien. 't Regent toch iederen middag tegenwoordig”, zei ze, als ter verontschuldiging.

„Kind, maak geen complimenten. Ik ben dol blij, dat je er bent. 'k Verveelde me dood. Wat doe jij toch op zoo'n middag?”

„O, van alles, net wat er te doen valt. Als 't buiten zoo'n weer is, vind ik 't juist heerlijk — gezellig binnen.”

„Je doet veel aan muziek, hé? Frieda vertelde 't me”, mengde mevrouw zich in 't gesprek.

„Ik speel wel graag, ja mevrouw. En ik oefen me iederen middag. Maar toch lang niet heel den middag. 'k Vind het zoo gezellig om bij moeder te zitten, en samen thee te drinken. En dan komen de anderen thuis, en is 't natuurlijk meteen druk.”

„Ja, zoo'n gezin brengt heel wat zorg mee. Is je moeder nog al gezond?” informeerde mevrouw.

„Gelukkig wel, mevrouw.”

„Ik zou 't wel leuk vinden, zoo'n huis vol kinders. Dan heb je nog eens wat gezelligheid”, flapte Frieda er uit.

Mevrouw dacht aan 't geharrewar tusschen Marie en Frieda en vroeg zich af, wat het zijn zou, als ze hier met zijn zessen waren. Doch ze zweeg wijselijk: voor 't oog van de wereld waren ze de meest-mogelijk eensgezinde familie.

„Ga je druk uit met je broer?” vroeg Frieda.

„Nee, niet veel. Wel een enkelen keer, natuurlijk, maar hij studeert flink en vader heeft niet graag, dat hij er veel uitloopt. Hij heeft toch al z'n mandolineclub.”

„Speelt hij mandoline? Eenig zeg. Wanneer is hij thuis? Dan kom ik eens luisteren, als jullie samen spelen”, zei Frieda enthousiast.

Hannie wou zeggen: „we spelen altijd Zondagsmiddags”, maar ze hield die woorden terug. oZnder zich recht rekenschap te geven van 't waarom voelde ze 't, alsof Frieda niet recht passen zou bij hun gezellig Zondagmiddag-samenzijn.

„Als hij niet veel huiswerk heeft, spelen we 's avonds nog wel eens. En als jij er ben kan hij er wel eens voor een keer een half uurtje uitbreken”, zei ze daarom.

„O, maar dan kom ik beslist heel gauw. Ik ben dol op muziek.”

„Ga je mee naar boven, m'n heiligdom eens zien?” vroeg ze toen.

En mevrouw viel haar bij: „Wel ja, zorg maar, dat Hannie hier meteen thuis raakt.”

„Hè, wat heb jij een dot van een kamer”, riep Hannie bewonderend, toen ze boven waren.

„Ja, 't is wel leuk, vin je niet?” vroeg Frieda gestreeld. „Je moet dikwijls komen, dan kunnen we hier gezellig zitten babbelen. Ma heeft zo vaak bezoek, waar ik toch niks aan heb.”

Hannie beloofde.

„Maar we hoeven 't nou juist niet zoo angstvallig om de beurt te doen”, zei ze dan. „Als ik eens niet kan, kom jij maar bij ons. Moeder kan mij niet zoo altijd missen, maar ze vindt het heel best, als er iemand voor mij komt.”

Toen, rondkijkend: „wat heb jij een boeken? En allemaal prachtbandjes!”

„Ik wil geen andere”, zei Frieda nuffig. „Tenminste niet, als ik ze van thuis of van kennissen krijg”, voegde ze er bij.

En met stil genot dacht ze aan 't gesloten laadje in haar kastje, waar ze wel boeken zonder prachtband had. Maar dat waren er, die ze heimelijk had gekocht en die niemand zien mocht, maar die ze 's avonds, als ze allen naar bed waren, bij kaarslicht las.

Hannie echter, opgevoed in een sfeer van heerlijk wederzijdsch vertrouwen, dacht niet aan zoo iets.

„Is je zus niet thuis?” vroeg ze, ineens er aan denkend, dat ze Marie niet gezien had.

„O, jawel. Maar ze was naar haar kamer gegaan, omdat er met die regen toch geen mensch voor haar kwam. Wil je kennis met haar maken?”

„O nee, ik zou haar niet graag storen.”

Maar Frieda, even lachend om Hannie's naïeviteit, duwde de deur van Marie's kamer al open.

„Wat is er?” vroeg deze onvriendelijk. Maar toen ineens, Hannie bemerkend: „Neem me niet kwalijk. Ik dacht, dat Frieda alleen was.”

„Mag ik je voorstellen: mijn vriendin, Hannie Veltman; m'n zus Marie”, deed Frieda met opzet wat extra-deftig, om zich over Marie's gezegde omtrent haar onopgevoerdheid te wreken.

Marie voelde dat er wel in, maar liet nu niets blijken.

„Durfde je nóg door dit weer?” vroeg ze.

„O, op school wandelden we iederen dag, weer of geen weer. Misschien komt het daardoor, dat ik er niet om geef”, zei Hannie luchtig.

Toen, zich tot Frieda keerend: „Ik moet nu weg. Anders kom ik te laat voor 't eten.”

„Dan zal ik je plechtig uitgeleide doen, als je eerst ma gegroet heb.”

„Ik zie je zeker nog wel gauw eens weer hier?” vroeg

Marie, Hannie de hand reikend.

Maar Hannie voelde hierin meer een beleefdheids-gezegde dan een hartelijke uitnodiging en gaf er daarom niet veel antwoord op.

Beneden vroeg mevrouw 't zelfde, doch Frieda, die haar uitliet, sprak af: „Ik kom heel gauw bij jou, maar dan moet je je broer overhalen muziek te maken.”

Ondanks den regen liep Hannie niet den allerkortsten weg naar huis.

Moeder zou natuurlijk vragen, hoe ze 't gevonden had bij de Ter Weele's. En ze was daarover nog niet met zich zelf in 't reine. Mevrouw was wel vriendelijk geweest, o zeker, en Marie ook. Maar ze zag, hoe lusteloos die, zonder iets te doen, naar buiten had zitten staren, voor ze er erg in had, dat niet Frieda alleen binnenkwam. En toen ook klonk haar vraag niet vriendelijk. Of had ze 't zich verbeeld? Misschien had Marie hoofdpijn en wou ze daarom niet graag gestoord worden.

En toen ineens lachte ze om zich zelf. Als Frieda eens wist, dat zij zulke ernstige nabetrachtingen hield over een gewone visite. Wat die haar uitlachen zou. En Frieda zelf was in ieder geval erg hartelijk geweest. Dat was gewoonweg een schat!

Toen, bij haar thuiskomst, moeder werkelijk vroeg, hoe 't geweest was, zei ze: „O, ze waren heel vriendelijk. Mevrouw ook. Maar d'r is maar één moedertje zooals u.”

Waarop mevrouw lachte, en vroeg, hoe ze dat zoo gauw gezien had.

„O, dat voel je”, zei Hannie beslist.

DE MOEDER VAN NAPOLEON.

V.

Letizia voelde diep het grievend leed, dat Marie Louise er zoo haastig bij was, naar het vijandelijk kamp over te loopen. Doch nog dieper griede het haar, dat zij met het zonderlinge voorstel durfde komen, om mee naar Weenen te gaan, naar het hof van den overwinnaar van Napoleon. En toen Marie Louise afscheid nam en zich in de vriendschap van haar schoonmoeder aanbeval, was het zachtste antwoord, dat deze diep gegriede vrouw kon geven: Mevrouw, dat zal afhangen van uw gedrag in de toekomst.

Zoo gauw de omstandigheden het toelieten haastte zij zich naar Elba. Nu kwamen haar spaarduitjes te pas. Zij stelde haar heele vermogen ter beschikking van Napoleon, zelfs verkocht zij haar diamanten, om de gebouwen, waarin hij verblijf hield, te vergrooten en de soldij te betalen van de soldaten, die hij had mogen aanhouden. Zij had hem nu het meest lief, omdat hij immers de ongelukkigste was.

worden. De misdaad verschuilt zich niet meer, maar vertoont zich openlijk op de straten; de gevangenis is zijn te klein, om alle misdadigers te bergen.

Maar denken we aan ons-zelf en vragen we ons eens af, of ook wij niet in deze tijden menigmaal te gemakkelijk heenglijden over schuld en zonde? Of ook wij niet te veel zien naar de aarde, ons te vast hechten aan de dingen, die voorbij gaan? Nog is het einde niet, maar toch, de teekenen der tijden wijzen naar het einde heen; het zou kunnen zijn, dat wij reeds aanschouwers waren van het begin dezer dingen.

Ziet dan omhoog.

Als de zonde aanklopt, als de verzoeking zoo zwaar is en de strijd zoo bang. Ziet omhoog, want Jezus komt. Zijn komst wordt reeds van verre aanschouwd en achter het donkere gordijn, dat Hem voor onzen blik nog verbergt, klinken toch reeds Zijn naderende voetstappen.

Ziet omhoog! Over de aarde spreidt zich dikke duisternis en van de slagvelden roept een stem des bloeds om wraak.

Ziet omhoog! want daarboven is licht. Vraagt niet ongelooft naar het „waarom” dezer dingen, maar geloof, dat ook zij voorspellen de aanstaande komst van Hem, die ook alle gebeurtenissen van onzen tijd opnam in Zijn raadsbesluit; die ze gebruiken zal, om Zijn werk te voleindigen.

Deze dingen moeten geschieden, zal Jezus komen. O, we weten het wel, dat mag ons niet koud en ongevoelig maken voor de smart, die geleden wordt, voor de tranen, die worden vergoten, voor het bloed, dat vloeit, maar toch, het is een troost en het blijft een troost voor de discipelen des Heeren, dat ook deze dingen moeten medewerken ter bereiking van het Goddelijk doel.

Zie dan in den nood onzer tijden de voorspelling van den Zoon des menschen bewaarheid. Hij heeft ons dit alles voorzegt.

* * *

Ja, ziet omhoog!

Onze zorgen zijn wel groot en veel. We weten bijna niet meer, waarmee we ons voeden en kleeden zullen. De dingen des dagelijkschen levens nemen ons bijna geheel in beslag. Is het niet waar, dat we soms gevaar loopen, voor de dingen dezer aarde de dingen des hemels te vergeten?

Dat wordt wel weer anders, als we van de aarde omhoog blikken; als we de dingen, die we nu zien gebeuren, deel zien uitmaken van een Goddelijk plan; als over lijken en bloed en wreedheid en misdaad het licht des hemels begint te schijnen. O, onze nood, onze benauwing, wordt zoo klein, als wij naar den hemel zien.

Ge hebt wel eens op een heerlijken zomerdag op de heide gestaan. Dan zaagt ge uit over die wijde, wijde vlakte; wat waart ge klein en nietig bij dat ruime, groote veld om u. Maar toen zaagt ge omhoog en toen was het u, of de uitgestrektheid van de heide versmolt in de grootheid van den hemel. Toen werd *gij* nog kleiner en de aarde werd klein, maar de hemel bleef groot.

Zie, zóó is het nu ook, als wij uit al onze zorg en benauwing opzien naar boven. Dan..... onze nood, onze dagelijksche zorgen..... onze duizend vragen..... hoe

klein, hoe klein! Maar de hemel is groot en het Godsplan is groot en..... de verlossing is nabij.

Ziet omhoog, want Jezus is komende.

En dan komt er een einde aan alle zonde en schuld. Dan, als het laatste oordeel voltrokken zal zijn, verstommen alle klachten, wordt er niet meer geschreid; vloeit er geen bloed meer.

Dan zal het zijn: Vrede op aarde.

Ziet omhoog, want de verlossing is nabij.

Jezus komt!

Ja, Hij komt en Hij komt als overwinnaar. Hij komt en Hij zal alles zijn in allen. Dan zullen wij Hem nooit meer bedroeven; dan klopt Hij nooit meer, zonder binnengelaten te worden; dan zullen we eeuwig bij Hem zijn.

Ja, ziet dáárom het meest omhoog. Hij komt, om de kroon te zetten op Zijn werk, om eere en heerlijkheid te ontvangen.

Ziet omhoog en verblijdt er u in, dat Jezus ook voor u den druk van het lijden, dat nog komende is, bij voorbaat reeds verlichtte, door u te doen verstaan, dat in dat lijden reeds ligt opgesloten het begin van Zijn eindelijke overwinning.

K.

V.

Vol van de gedachte aan moeders verjaardag, morgen, kwam Hannie de winkel van Wolf en Co. binnen.

Toen ze er een paar weken geleden die leuke zwart-zijden taschjes in de winkelkast zag had ze dadelijk gedacht: dit zou net wat voor moeder zijn.

Nu hingen ze er niet meer; als ze eens uitverkocht waren! Terwijl, bij de eerste toonbank al, een winkeljuffrouw haar vroeg, wat ze verlangde, dwaalden onder 't zeggen van haar begeerte heur blikken zoekend den winkel rond.

Ineens zag ze niet meer om naar taschjes, doch bleef ze kijken naar een groepje, twee toonbanken verder: Frieda met een, haar vreemde, dame.

Frieda had haar ook gemerkt en kwam naar haar toe. „Hannie, leuk zeg! Help je mee uitzoeken, dan kijken wij straks met jou. Maar laat me eerst even voorstellen.”

Ze nam Hannie mee tot waar haar gezellin, zich nu niet bemoeiend met de winkeljuf, op haar wachtte.

„Mevrouw Duplessy, Hannie Veltman, m'n vriendin”, stelde ze voor.

Blozend, een beetje verlegen, boog Hannie voor de chique dame.

Deze stak haar de hand toe.

„Frieda heeft me al van je verteld. Ik hoop je gauw eens bij me te zien. Ik mag immers Frieda's vriendinnetje wel tutoyeeren?”

„Graag, mevrouw”, zei Hannie, en was blij, dat de winkeljuffrouw, blijkbaar wat ongeduldig, even kuchte.

„Wat denk jij, dat 't best kleuren zal bij dit voile?

't Is voor een ceintuur, weet je. En meteen voor een haarstrik."

Frieda liet het zacht-getinte lint een weinig langs haar hand afdalen, dat de verschillende nuanceering goed uitkwam.

"Ik zou zeggen: dit", besliste Hannie, hoewel weifelend, en met een zijblik naar mevrouw.

Die knikte haar toe.

"Ik vind hetzelfde. Maar Frieda was een beetje gecharmeerd van dit pompadour," zei ze.

"Dat is ook wel mooi, maar dit lijkt me fijner", hield Hannie vol.

"Dan neem ik dit. Kind, het moet fijn wezen. M'n eerste groote partij!"

En terwijl de winkeljuf even wegging, om den ellemaat te zoeken: „ik heb juist mevrouw gevraagd, om mee te gaan. Mama heeft zoo gauw genoeg van winkelen en zegt dan maar, dat ze 't mooi vindt."

"En nu Hannie?" zei mevrouw, die daarnet Frieda's belofte gehoord had, toen het lint was ingepakt en betaald.

"Ik vroeg naar taschjes. Zwart-zijden of iets anders."

De juffrouw schoof de lintdozen op zij en stalde opnieuw uit: nu allerlei reticule's.

"Ik dacht zoiets", zei Hannie, als vragend.

"Vindt je deze niet mooier?" informeerde mevrouw, een taschje van fijn-zilveren schakeltjes omhoog heffend.

"'t Is voor moeder. En zij heeft graag iets eenvoudigs", verklaarde Hannie.

"Dan moet je dat andere nemen. Hoewel deze ook niet opzichtig is."

Hannie bleef bij haar eerste keus. Ook omdat ze den prijs had gezien, en het schakeltaschje te duur voor haar was. Maar dat wilde ze tegenover mevrouw en Frieda niet bekennen.

"En wanneer kom je nu samen?" vroeg mevrouw, toen ze buiten een eindje opliepen, de tram tegemoet. Ze had Hannie voorgesteld, mee te trammen, maar die zei, dat ze naar huis moest, omdat het anders te laat werd en de tram, die mevrouw en Frieda namen, haar precies uit de richting bracht.

"Laten we zeggen: „morgen", stelde Frieda voor.

"Morgen is moeder jarig."

"Dan gaat het vanzelf niet. Overmorgen dan."

"Donderdag? Dan heb ik catechisatie. Mevrouw bedoelt immers op de thee?"

"Catechisatie? Ja, daar moet je natuúrlijk heen", zei Frieda, met zulk een lang uitrekken van de uu-klank, dat Hannie haar verwonderd aankeek. Spotte Frieda? Maar haar gezicht stond heel ernstig.

"Dan a.s. Maandag", stelde mevrouw nu voor.

"Als moeder 't goedvindt, dan heel graag", nam Hannie aan.

"Vraag het dan straks dadelijk, als een gehoorzaam kindje, aan je moeder. Dan hoor ik 't morgen wel, wanneer ik kom feliciteeren. En als 't noodig is, kan ik dan nog een goed woordje voor je doen", stelde Frieda vast.

En weer leek 't Hannie, of haar vriendin vagelijk de spot met haar dreef.

Maar bij 't afscheid-nemen deed Frieda weer zoo hardgelijk, dat ze die gedachte varen liet als een onrecht, de levenslustige aangedaan.

Frieda was zoo heel anders dan zij. Zelve voelde Han-

nie zich dikwijls wat stijf. Niet thuis, maar in een vreemde omgeving. Of zooals daarnet, tegenover mevrouw Duplessy. Wat een dame dat was! Frieda paste bij haar, maar zij, Hannie, zou nooit eigen met haar worden. Heimelijk begeerde ze, dat er iets zou komen, wat het bezoek van Maandag onmogelijk zou maken. En tegelijkertijd verlangde ze er toch naar, als naar een ingaan in een haar vreemde, doch schoone wereld.

(Wordt vervolgd.)

MARIE ANTOINETTE.

Kinderjaren.

Marie Antoinette werd den 2den November 1755 geboren. Zij was een dochtertje van *Frans van Lotharingen* en de bekende Keizerin van Oostenrijk, *Maria Theresia*.

De Keizerin had al vijf dochters en toen nog maar twee zoons. Zij wenschte vurig een derden zoon. Dit gaf aanleiding tot een weddenschap met een der hovelingen, die beweerde, dat zij een aartshertog ter wereld zou brengen.

"Ik wed om twee ducaten, dat het een meisje zijn zal", had Maria Theresia geantwoord. Zij won de weddenschap. Bij de overhandiging van de twee ducaten werd haar een porseleinen beeldje aangeboden, dat een blad papier in de hand hield, waarop de volgende regels stonden: Ik heb verloren; de hooggeboren dochter heeft mij tot betalen veroordeeld; doch als het waar is, dat zij u gelijkt, heeft heel de wereld gewonnen.

Marie Antoinette groeide op tot een vroolijk, pittig en buitengewoon mooi meisje, die met haar schitterende oogjes onbezorgd de wereld inkeek.

Toch heeft ze eigenlijk geen prettige jeugd gehad. Haar vader, van wien zij het meest hield, stierf toen zij nog maar zeven jaar was. 't Was alsof hij een voorvoel van zijn naderend einde had. Hij zou op reis gaan naar Insbrück. Hij had het paleis al verlaten, toen hij plotseling het bevel gaf, om Marie Antoinette te halen en bij zijn koets te brengen. Hij nam haar in zijn armen. „Ik had behoefte, om dit kind nog eens te omhelzen", sprak hij. Hij heeft haar niet weer gezien. Eenige dagen later stierf hij plotseling, aan het bruiloftsmaal van zijn zoon.

Maria Theresia was meer keizerin dan moeder. Hoewel haar dochter later steeds met groote vereering van haar sprak, kon zij niet nalaten, in de eerste plaats de gebiedster in haar moeder te zien. Het gevolg was, dat er meer een gevoel van hoogachting dan van liefde in haar ontwikkeld werd.

Het gebeurde soms, dat het kind haar moeder in tien dagen niet te zien kreeg. Gewoonlijk ontmoette zij haar niet vaker, dan ééns per week.

Haar geneesheer bracht iederen morgen een bezoek

haar man, en hij prijst haar, zeggende: „Vele dochteren hebben deugdelijk gehandeld, maar gij gaat die allen te boven”. En dan volgt: „De bevalligheid is bedrog, en de schoonheid ijdelheid, maar een vrouw die den Heere vreest, die zal geprezen worden”.

Die vreeze des Heeren is de kracht en de sterkte van de deugdelijke huisvrouw; die vreeze des Heeren stelt haar in staat, een deugdelijke huisvrouw te zijn. Welgelukzalig zal men haar prijzen. Zij heeft de schat, die altijd haar eigendom zal blijven; zij heeft dat blijvende goed, dat zelfs de dood haar niet kan ontnemen.

Haar schoonheid ontvalt haar, haar bevalligheid verdwijnt, maar kinderlippen prijzen haar welgelukzalig; kinderlippen kussen de rimpels, die de tijd teekende op haar eens zoo schoon gelaat. Hebt gij niet, met innerlijke ontroering, wel eens op het gelaat van een oud moedertje gezien, 't gelaat, waarop de weerschijn ligt van een glimlach uit den hoogen; 't gelaat, dat straalt van een blijde verwachting, die zelfs graf en dood niet kan wegnemen?

Welgelukzalig de vrouw, die den Heere vreest, zij geeft ook haar kinderen een schat mee; de gebeden van een godvreezende moeder; de woorden van vermaan en troost, door háár gesproken; de tranen die het ongehoorzame kind zag in haar oogen, zijn van onberekenbare waarde.

Een vrouw, die den Heere vreest, die zal geprezen worden. Wij worden toch zoo gaarne geprezen, och, laten we toch niet rusten, vóór we die vreeze des Heeren ons deel weten, waarom men ons welgelukzalig zal prijzen.

In die vreeze des Heeren hebben we ook de belofte van onvergankelijke schoonheid.

Het is waar, de bevalligheid is bedrog en de schoonheid ijdelheid, maar er is een schoonheid, die, als we haar hebben verkregen, ons onbetwistbaar eigendom eeuwig blijft.

Na het neerdalen in het graf volgt een verrijzenis uit het graf; na den dood volgt het leven.

In den hemel zal onverwelkelijke en onbesmettelijke schoonheid ons sieren. In den hemel zullen we eerst recht weten, welk gebruik er van onze schoonheid moet gemaakt worden. In den hemel zullen we eerst recht God kunnen danken voor de schoonheid, die Hij ons gaf.

Een vrouw, die den Heere vreest en tevens schoon en bevallig is, zal hier op aarde ook in haar schoonheid zien de afschaduwing van die schoonheid, die haar eens in den hemel ten deel zal vallen en, dankbaar voor wat God gaf, zal ze haar schoon gelaat en haar bevallige gestalte in dienst stellen van Hem, die haar zóó bewelddadigde.

En zij, die niet bevallig en niet schoon zijn, die misschien mismaakt zijn en gebrekkig, hebben te bedenken, dat God geen rekenschap geeft van Zijn daden.

Laten zij niet ontmoedigd worden, omdat er niemand is, die hun prijst om gestalte en gelaat.

Welgelukzalig de vrouw, die den Heere vreest, zij heeft, wat niemand haar kan ontrooven; zij heeft ook de belofte, dat zij eens, in den hemel, schoon zal zijn, volmaakt schoon, als op haar zal vallen de weerschijn van dien volmaakten glans, die afstraalt van het gelaat van Hem, die de opperste Kunstenaar en Bouwmeester is.

K.

VI.

Thuis vond ze bezoek bij moeder. Ze herkende met eenige verrassing een mede-leerlinge van de catechisatie. Een stijf-burgerlijk, maar toch wel flink meisje. Kwam die om mevrouw of om haar?

„Hé Pietje, jij hier?” zei ze.

Pietje lachte een beetje verlegen. „Ik kom voor de meisjesvereniging”, legde ze uit, als voelend, dat haar komen in dit huis een verklaring vroeg.

Hannie schrok er een beetje van en vroeg zich af, of ze misschien onheusch was geweest.

„Je mocht zóó ook wel komen, zonder boodschap. We kennen mekaar immers wel”, zei ze daarom goedig.

Mevrouw Veltman, die even naar de andere kamer was geweest, kwam nu terug en overreikte iets aan Pietje.

„k Zal 't maar net doen als andere jaren”, zei ze.

„Dank u wel, mevrouw”, zei 't meisje.

Ze deed, of ze nu meteen opstaan wou, maar draalde nog wat en kuchte een paar maal.

„Heeft Hannie geen zin, om lid van de meisjesvereniging te worden?” vroeg ze toen, al haar moed verzamelend, meer aan mevrouw dan aan Hannie.

Maar mevrouw keek haar dochtertje aan, als verwachtte ze van haar een antwoord.

„Ik weet niet, ik heb er nooit over gedacht eigenlijk”, zeide Hannie, een beetje verward.

„Maar ik wil er wel eens over nadenken, 'k zal 't je dan later wel eens zeggen”, besloot ze, blij met het idee van uitstel.

Pietje stond nu werkelijk op, en nam met een linksch buiginkje afscheid van mevrouw. Hannie liet haar uit. Even keek ze haar na, zooals ze daar ging door hun stille straat: simpel figuurtje in wat ouderwetsch manteltje en met zwart strooioedje. En ineens dacht ze aan Frieda, zooals ze haar dien middag pas gezien had: elegant jong-meisje, altijd naar de mode gekleed.

Wat Frieda zeggen zou van 't meisjesvereniging-idee? Ach, misschien zou ze er maar niet eens met haar over praten. 't Leek Hannie nu, of ze 't niet allebei zou kunnen doen: Frieda's vriendin zijn en lid worden van een meisjesvereniging, waarin leden als die Pietje. Vroeger, vóór ze thuis kwam, had ze 't wel als een ideaal gezien: iets te worden voor anderen. Maar ze had thuis toch ook haar werk, en Frieda, die de eerste was geweest om haar op te komen zoeken, kon ze niet maar zoo zonder reden loslaten. Ze wilde het trouwens ook niet. En moeder zou er zeker op tegen zijn, als ze er nu nog een avond in de week uitging.

Wat of moeder zeggen zou van 't bezoek bij mevrouw Duplessy?

Misschien kende ze haar niet eens.

Al denkend had Hannie de voordeur gesloten en was ze naar de keuken gegaan met het voornemen te zien, of ze Martha ook helpen kon.

„Toe, Martha, laat mij de saus voor de pudding koken”, vroeg ze.

„Gunst, Hannie, 'k heb nou omers al den tijd. Als uwes nou gisteren gekomme was, toen 'k strijken moest”.

Geërgerd liep Hannie de keuken weer uit.

Zoo was Martha altijd: als je wat doen wou, mocht het niet, en dan mopperde ze nog, omdat je op een andere keer geen tijd had gehad. 't Was, dat zij de baas wou wezen, anders niks. En moeder liet dat toe.

Om iets van haar ergernis te luchten zei Hannie, toen ze de kamer weer inkwam: „'k Wou, dat u Martha eens beduidde, dat ze wel juffrouw tegen mij zeggen mocht. Tenminste, wanneer er anderen bij zijn. Da zou nooit in haar hoofd krijgen, Frieda bij haar naam te noemen”.

Mevrouw glimlachte even. „Bij Martha zal 't wel Hannie blijven, tot je trouwt. Ze kent je immers al van zoo klein af”.

„Toch geen reden, om nog altijd de baas over me te spelen. U doet niet eens zoo als zij”.

„Kom, je moet haar eigenaardigheden een beetje verdragen. Een dienstbode als zij is heel wat waard tegenwoordig”.

Hannie zei maar niets meer en begon te dekken. Op dat punt was moeder toch niet te overtuigen.

Mevrouw keek een poosje zwijgend toe.

„Frieda maakt je toch niet trotsch?” vroeg ze, toen Hannie wat minder met lepels en vorken rammelde.

„Frieda? Maar moeder, zij heeft nog nooit over Martha gepraat!”

Maar Hannie-zelf voelde, dat dit antwoord eigenlijk een ontwijking was.

En mevrouw was 't niet met zich-zelf eens, of ze Frieda een goed vriendinnetje voor Hannie moest achten, ja, dan neen.

Den volgenden dag, toen Frieda kwam feliciteeren, en een kaartje meebracht van haar ouders, kwam even den wensch bij haar op dat mevrouw Ter Weele zelf meegekomen zou zijn. Als ze eens kennis kon maken met Frieda's mama, misschien kon ze dan beter over 't meisje oordeelen.

Maar natuurlijk ging dat nu niet zoo ineens; zelf had ze nooit veel conversatie gezocht; er niet om gegeven, maar nu, met het oog op Hannie, leek het haar toe, dat hierin toch iets verkeers was geweest. Ook mevrouw Duplessy, waar Frieda Hannie mee naar toe wilde hebben, kende ze niet!

Omdat ze vooreerst niet meer doen kon, vergenoegde ze er zich mee zooveel acht te geven op Frieda als 't bezig-zijn met andere bezoekers haar toeliet. 't Kind was onbevangen vroolijk als altijd, en maakte gekheid met Hannie en met Jan, die ook in de kamer was. Maar dat alleen kon ze haar toch niet als iets verkeers toerekenen!

Toen ze 's avonds een poosje samen waren, zonder vreemden, vroeg ze haar man, of die mevrouw Duplessy kende.

„De tante van Hans Harders, waar die in huis is?” vroeg Jan ineens.

„Hans Harders, is dat een jongen van 't Gym?”

„Ja moeder. Een goeie sul, maar erg dom. Hij kon al wel student wezen, en zit pas in de derde”.

„Ken je zijn tante?”

„'k Heb haar wel eens gezien. Ze woont op de Singel, in zoo'n soort villa. Hans z'n vader is trouwens ook rijk, naar de jongens zeggen”.

„Hoe kom je ineens op haar?” vroeg mijnheer.

„Frieda schijnt er veel te komen. Ze vroeg, of Hannie ook eens mee mocht”.

„Kom, laat haar dan maar eens gaan! Als mevrouw haar niet aanstaat kan ze een volgenden keer immers bedanken”, vond Hannie's vader.

MARIE ANTOINETTE.

Huwelijk.

Het Oostenrijksche vorstenhuis had eeuwenlang met Frankrijk in onmin geleefd. Frankrijk had wát een moeite gehad, om het hoofd boven water te houden. Het Habsburgsche huis was in het bezit van Oostenrijk, Holland en Spanje en kon daardoor Frankrijk van drie zijden beknellen.

Langzamerhand werden de verhoudingen echter beter. Het Habsburgsche huis had Spanje verloren, Holland was een zelfstandige republiek geworden en bovendien had Oostenrijk een machtigen nabuur gekregen: het huis Hohenzollern in Duitschland.

Oostenrijk kon daarom Frankrijk niet als vijand gebruiken. De vader van Maria Theresia had al toenadering gezocht en Frankrijk bleek hiervan niet afkeerig te zijn. In 1756 werd er zelfs een verbond gesloten tusschen beide landen.

Maria Theresia peinsde nu op middelen, om Frankrijk nog vaster aan zich te verbinden. Daartoe wist zij geen beter middel, dan het tot stand brengen van een huwelijk tusschen beide vorstenhuizen.

Zij kende het wuffe hof van Versailles. En toen zij de schare van haar dochters overzag, begreep zij, dat slechts de schoonste in staat zou zijn, dit hof te boeien.

De schoonste was Maria Antoinette.

Het was nog maar een kind.

Maar dat was geen bezwaar. Er waren immers staatkundige belangen mee gemoeid. Daaraan moest het onschuldige kind maar opgeofferd worden.

„Wat kan de blinde staatszucht brouwen, . . .

Wat luidt zoo schendig, dat haar rouwt?”

Doch laten we Maria Theresia niet veroordeelen. Zij dacht haar plicht te doen. Het viel haar o zoo zwaar, van haar vroolijk meisje afstand te doen.

De laatste weken, dat ze nog thuis was, moest ze voortdurend bij haar zijn. Zij bracht het kind naar de grafgewelven, waar haar vorstelijke vaders rustten. „Zie mijn kind, dezen bracht men vroeger de eerbewijzen, die nu aan mij geschonken worden. Hen heeft men vergeten, mij zal men ook vergeten”. Zij trachtte

beenen staan, nu eigenlijk met onze kinderplichten niet zooveel meer te maken hebben.

Zie, dat mogen vooral de jonge menschen in dezen tijd wel eens hooren. 't Staat wel eens groot, nietwaar, te spreken van „mijn oude heer” en van „'t ouwe mensch”.

Maar God let er op, zooals hij lette op den eerbied, die de machtige koning van Israël aan zijn moeder be-toonde. God heeft het de moeite waard geacht, om dat nauwkeurig te doen opteekenen.

Weet gij, hoe Salomo er toe kwam, zijn moeder te ontvangen met die beleefdheidsbetuigingen, met die bewijzen van kinderlijke hoogachting, die in het Oosten geëischt werden?

Dat kwam, omdat Salomo wist „klein” te zijn. Hoer hem maar spreken tot den Heere te Gibeon: „Nu dan, Heere mijn God, Gij hebt uwen knecht Koning gemaakt in mijns vaders Davids plaats; en ik ben een klein jongeling, ik weet niet uit te gaan noch in te gaan.”

Salomo, de machtige koning, weet klein te zijn. Salomo, de machtige koning, weet klein te zijn voor den Heere en daarom valt het hem ook niet moeilijk, klein te zijn voor zijn moeder.

Zie, zoo is óók het gebod, dat wij onze ouders zullen eeren en liefhebben, vastgeklonken aan dat groote gebod, dat wij God zullen eeren en liefhebben.

Wie zich buigt voor den Heere, wil ook gaarne vader en moeder gehoorzamen. Als in onzen tijd zooveel moet geklaagd worden over ongehoorzaamheid en oneerbiedigheid van kinderen tegen hun ouders, komt het hier van daan, dat nog véél meer moet geklaagd worden over ongehoorzaamheid en opstand tegen God.

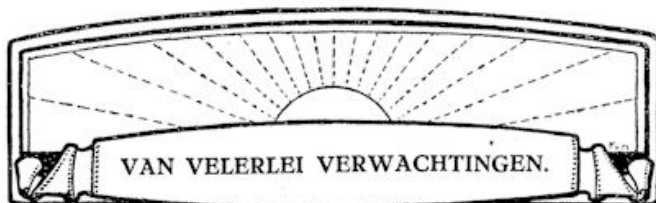
Daarom mag in ons aller hart wel het gebed leven: Heere, leer mij buigen, leer mij nederig zijn, leer mij klein zijn.

Wij, menschen, zijn zoo groot, zoo voornaam. Maar de Heere wil ons klein zien, wil ons kinderen zien. Hoe zullen wij ooit recht leeren begrijpen, dat Hij onze Vader wil zijn en dat wij Zijn kinderen mogen wezen, als we niet eens weten, wat het zeggen wil, waarlijk een kind van onzen vader en van onze moeder te zijn?

In het onderhouden van Gods geboden ligt grooten loon en aan het gebod, dat God den kinderen gaf, verbond Hij een belofte.

Zouden wij allen niet soms aan dat gebod herinnerd moeten worden?

K.

De Maandag van 't bezoek aan mevrouw Duplessy stond Hannie 's middags extra lang voor den spiegel. Critisch bekeek ze haar hoed, die ze toch zelf had gekozen en altijd mooi had gevonden, maar die haar nu ineens wat verlept leek. Frieda had haar tweede nieuwe al, dien zomer!

Gelukkig was 't weer nog mooi genoeg voor haar wit japonnetje. Met haar mantel, die van verleden jaar da-

teerde, zou ze al een pover figuur gemaakt hebben naast Frieda. En mevrouw zag er zelf ook zoo chique uit, toen ze haar ontmoette in den winkel van Wolf!

Ze leek wel zenuwachtig; ze schrok tenminste, toen ze de bel hoorde. Natuurlijk was het Frieda om haar te halen. Dat wist ze immers.

Een haastige dagkus aan moeder, die nog even wat aan haar ceintuur verschikte en wel een beetje bezorgd keek; toen gingen ze.

Frieda had als altijd veel te vertellen; Hannie voelde zich blozen, toen ze, gauwer dan ze 't verwacht had, op de stoep stonden van mevrouw Duplessy's ruim woonhuis.

En ze bloosde opnieuw, toen de meid haar beiden in de salon liet, waar de gastvrouw zich blijkbaar onledig had gehouden met lezen. Er lag tenminste een opengeslagen boek op het kleine tafeltje voor de canapé, maar nu kwam mevrouw haar haast overdreven hartelijk tegemoet.

Frieda voelde zich hier blijkbaar volkomen op haar gemak, terwijl Hannie een idee had, als paste ze niet in 't mooie, lage stoeltje, dat mevrouw voor haar aangeschoven had. Licht benijdend keek ze naar Frieda, hoe die, eigenlijk wat nonchalant, zat in haar crapaud, 't eene been over 't andere geslagen en de handen gevouwen om de opgetrokken knie. En ze ratelde zoo mogelijk nog drukker dan gewoon, terwijl mevrouw glimlachte, af en toe een antwoord gaf en onderwijl thee schonk.

Hannie vond, dat mevrouw er nu, zonder hoed, ouder uitzag, dan ze haar in den winkel geschat had, hoewel ze een jeugdige, licht-getinte japon droeg.

Af en toe richtte de gastvrouw zich tot haar; dan antwoordde ze, doch kort, alsof ze geen woorden vinden kon. 't Ergerde haar zelf: ze voelde zich als Pietje, toen die bij hen thuis een bijdrage kwam vragen voor de meisjesvereniging.

Paste ze dáár dan toch misschien beter dan hier? Maar 't milieu hier trok haar oneindig meer aan; kom, ze zou haar best doen wat fleuriger te zijn; waarom zou ze 't niet even goed kunnen als Frieda?

„Maar ik zit hier te babbelen en laat Hannie geen oogenblik aan 't woord komen. Weet u wat, tot mijn straf zal ik nu in een kwartier geen syllabe zeggen. Maar dan moet ik zoolang uw boek hebben, anders houd ik 't niet uit”, zei deze opeens.

En ze strekte haar hand uit naar 't opengeslagen boek.

Maar mevrouw hield haar tegen als verschrikt.

„Kind, dat is geen boek voor jou”.

Frieda wierp met een wat trotsche beweging 't hoofd achterover. Toch was haar stem schertsend, toen ze zei: „ik ben geen onnoozele bakvisch meer, mevrouw. En 't is maar even. Geef u 't maar gerust”.

Spelend worstelden ze even samen om 't boek; mevrouw om 't weg te schuiven en Frieda om het te hebben.

„Hoe durft ze”, dacht Hannie.

Mevrouw zag kans het boek dicht te klappen; er zat geen omslag om en zoo kreeg Frieda gelegenheid om op het linnen bandje den titel te lezen. Dat was haar, nu door mevrouws verbod haar nieuwsgierigheid was opgewekt, genoeg. Ze zou wel maken, dat ze het toch

ter lezing kreeg, al was 't dan op een andere manier.

„Wist je wel, dat ze zoo'n brutaaltje was?” vroeg mevrouw, toen ze wat bekomen was van de schermutseling, glimlachend aan Hannie.

„O, ik ben een bedorven kindje, dat weet Hannie al lang! Maar 't is ook een beetje uw schuld!” antwoordde Frieda voor haar.

Ze keek op de pendule.

„Komt het kamerolifantje nog niet haast thuis?”, vroeg ze.

„Het wat?” informeerde mevrouw, een poging doende om de wenkbrauwen te fronsen, wat slecht gelukte, nu Frieda haar zoo overmoedig aankeek.

„O, ik bedoel die knappe, slanke neef van u”, verduidelijkte Frieda.

„Hans? Hij neemt tegenwoordig privaatlès in de wiskunde. Je mocht wel met wat meer eerbied van hem spreken, hij studeert nu heusch hard. En hij kan 't niet helpen, dat hij wat dik is”.

Frieda lachte. „Wat dik! Dat is heel verschoonend uitgedrukt. U bent een model-tante. Maar studeert de arme jongen heusch? Dat moest u niet toestaan. 't Is absoluut niets voor hem”.

„Maar kindje, hij moet toch wat worden. Jij zou toch ook nooit „ja” zeggen, als iemand je vroeg, die 't niet verder had gebracht dan de hoogste klas van 't Gym!”

„Mij vroeg! Maar dat is een heel ander geval, en heeft met de arme Hans niets te maken. U weet, dat er om mij iemand bijzonders komt: donker, heel donker, geheimzinnig donker.....”

De laatste woorden zei ze op zoo'n orakelachtigen toon, dat Hannie haar verwonderd aankeek, terwijl mevrouw verschrikt riep: „Maar Frieda!”

Zij lachte vroolijk. „Maar mevrouw! Kijkt u maar niet zoo verschrikt: zij mag 't gerust weten”. En plagend tegen Hannie: „Wees eerst nog maar eens nieuwsgierig. Later komt de uitlegging wel.” Toen op denzelfden toon van daareven: „'t is nog vaag, nog onduidelijk.”

„Ik wou, dat je daar niet mee spotte”, zei mevrouw, ernstiger dan ze nog geweest was dien middag. Hannie vond zelfs, dat ze er wat onstemd uitzag.

Maar Frieda nam er geen notitie van. „Omdat u me nooit verteld hebt, wat ze u voorspelde! Nu praat ik er net zoo lang over, tot u 't mij zegt”, riep ze plagend.

„Vraag liever niet naar dingen, die niet voor kinderen bestemd zijn”, hernam mevrouw, eenigszins nerveus.

„Kinderen”, zei Frieda minachtend.

De gastvrouw streek even over 't donkere, golvende haar. „Ondanks alles, en of je 't weten wil of niet, ben je nog een groot kind. Maar je ben me zoo 't liefst”, zei ze, haar best doende haar vriendelijk-minzame gelaatsuitdrukking terug te vinden.

(Wordt vervolgd).

Waar het studeeren voor akten Middelbaar Onderwijs (ook dikwijls ondernomen na de gymnasiale opleiding) ten slotte tot doel heeft het geven van onderwijs, moet niet alleen overwogen worden, of er aanleg voor een bepaalde studie is, maar tevens, of het karakter ook geschikt is voor mededeeling van verworven kennis aan de jeugd van boven den leeftijd van twaalf jaren, of er gáve aanwezig is om opvoedend onderwijs te geven.

Natuurlijk zal men al doende leeren, maar in den aard, in de persoonlijkheid moet iets zijn, dat de verwachting billijkt, dat er zich in die richting een bijzondere gave zal ontwikkelen. Het aanbrengen van kennis wordt dan niet de hoofdzaak, — al blijft dit een strenge eisch — maar wel, het zich geheel geven aan de taak om door middel van het te geven onderwijs de jeugd op te leiden tot persoonlijkheden van geest en karakter.

Dit geldt voor alle onderwijs, in welk vak ook; hier zij bij name genoemd het onderwijs in de muziek en het teekenonderwijs.

Hoe verreikend kan de invloed zijn van den inhoud der liederen, die men de jeugd leert zingen. Hoe vormend voor den geest, inzicht te krijgen in de samenstelling van een muzikaal meesterwerk!

Het teekenen vormt den smaak, leert netheid, orde, indeeling, oefent het oog voor afstanden, leert zien naar de kleurenharmonie in de natuur, kan, evenals de muziek, rijkdom aan den geest en zelfbeheersching aan het lichaam geven.

De jonge vrouw, die zich bekwaamt om muziek of teekenen te onderwijzen, moet — om nu maar iets te noemen — dit in haar lesuren willen bereiken met blijdschap in haar hart. Niet ondoelmatig moet de arbeidskracht verspild worden; bij elke leerling de lijnen doortrekken en nagaan in welke richting zij wijzen.

Daarnaast moet de zedelijke waardeering van den arbeid der andere onderwijskrachten uitkomen, al is het soms moeilijk de beteekenis te zien van den arbeid, die buiten onzen naasten gezichtskring ligt.

Vóór de vraag: „Hoeveel brengt het mij jaarlijks in?” of: „Welke plaats zal ik in de maatschappij innemen door leerares te worden aan een H. B. S.?” sta deze: „Wat kan ik uit de volheid van mijn kennis geven aan mijne leerlingen en het zóó geven, dat zij naar meer verlangen?”

In den tijd, dien wij beleven en dien jong of oud wel nooit zal vergeten, kan men dagelijks hooren en in alle kranten lezen, dat alles anders moet worden. Anders en beter.

Welnu, gij hebt het in uw macht mede te werken aan die betere toekomst.

De juiste en weloverwogen keuze van uw beroep is daartoe een eerste vereischte.

AJA.

Wat hij verkondigt, kan met de oogen gezien en met de handen getast worden. Op naar Davids stad! Heen naar het broodhuis, waarin het hemelsche brood is nedergedaald.

Zie, daar ligt het geboren kind, in de kribbe, in doeken gewonden.

Groote blijdschap. Ja, want zóó, zóó arm en zóó gering moest de Zaligmaker worden. Het kán niet anders; het is voorspeld. Hij moest arm worden, om armen rijk te maken; Hij moest kommier en gebrek lijden, opdat wij voor eeuwig verzadigd zouden worden; Hij moest ingaan in onze natuur, opdat wij de Goddelijke natuur deelachtig zouden zijn.

Groote blijdschap!

Ruischt dan, Kerstzangen! Klinkt, orgeltonen! Straalt, feestlichten! En och, moge het ook klinken in onze harten: Ziet, ik verkondig u groote blijdschap. U is heden de Zaligmaker geboren.

Zal het zóó met ons zijn? Maar dan moeten we weten, wat het zeggen wil, arm te zijn. Dan moeten we weten, wat het zeggen wil, te hongeren en te dorsten.

Dan moeten we gaan naar Bethlehem.

Och, laat de armoede, de nederige geboorte van den Zaligmaker u niet teleurstellen.

Wat had gij dan verwacht? Een koningskind, omgeven van koningsheerlijkheid?

Kniel neer en dank, omdat Jezus wilde arm worden voor u. Alleen zóó kan Hij u helpen; alleen zóó kan Hij u een Zaligmaker zijn.

Maar het is niet voldoende, alleen naar Bethlehem te gaan. Daar komen er ook zoovelen, die zich alleen maar verwonderen, die zich aangetrokken voelen door de ontroerende spreek van het geboren Koningskind en de stralende engelenverschijning.

Wilt ge deel hebben in de groote blijdschap, dan moet zij in het geboren kind zien uw Zaligmaker en uw Heere.

Dan, ja, moogt ge u verwonderen met een heilige verwondering, omdat Hij zich zóó diep heeft willen vernederen, maar dan zult gij ook neerknielen en aanbidden. Dan zult gij uitroepen: Mijn Heere en mijn God.

Groote blijdschap!

Maar straks zijn de Kerstzangen weer verstomd; de feestlichten worden gedoofd en het leven met al zijn moeite en zorg en arbeid en verdriet gaat gij weer in.

Geen nood! Als gij kwaamt tot de kribbe van Bethlehem; als gij hebt aangebeden, als gij in het geboren kind uw Zaligmaker en uw Heere hebt gezien, ontvangt gij een blijdschap zóó groot, dat daar in uw hart altijd een lied zal zijn; dat daar om u altijd een glans zal blinken, want Hij *blijft* Jezus, de Zaligmaker, de Heere.

O, als dan soms het leven donker voor u wordt, als gij niet meer weet, wat gij van dat leven hebt te maken; als gij bezweekt in den strijd met de zonde, ga steeds weer naar Bethlehem. Dáár ontvangt ge steeds opnieuw de groote blijdschap, door engelenmond beloofd.

Laat het u groot zijn, dat gij deel hebt aan het wonder aller eeuwen, dat ook uw Zaligmaker en uw Heere geboren is.

Groote blijdschap!

Daar zijn nog zoovelen, die aan deze blijdschap geen deel hebben, die nog nooit gingen naar Bethlehem.

Och, wilt gij bij al die arme menschen geen engelen-dienst dóen?

Laat héél uw leven dan prediken: Ziet, ik verkondig u groote blijdschap. Neem dwalenden bij de hand en breng ze naar Bethlehem.

Groote blijdschap.

Eens zullen we, beter dan nu hier op aarde nog, inzien in het verlossingswerk, door Jezus volbracht. Dan ook zal onze blijdschap volkomen zijn. Eenmaal zullen we wandelen door de stad met gouden straten en op ons gelaat zal de glimlach der eeuwige verheuging wezen.

Dan, ja dan, zullen we ook eerst op de rechte wijze kunnen danken voor de groote blijdschap, die ons deel werd door onzen Heere Jezus Christus. In Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen.

Laat ons dan nu gaan naar Bethlehem, met allen, die Hem liefhebben. Daar, bij de kribbe neergebogen, zullen we het uitjubelen:

Wij verdienden het niet,
Dat Ge Uw hemel verliet,
Maar toch mogen we Uw kribbe genaken.
Gij, o Heer, die ons mint,
Kwaamt op aard als een kind,
Om ons rijk en gelukkig te maken.

K.

Toen ze wat later weggingen, was 't dezelfde opgewekte, hartelijke gastvrouw van de eerste begroeting, die nu even minzaam afscheid van haar nam.

„Je komt immers nog wel eens met Frieda mee? Als je 't niet prettig vond, dat we kibbelden, zeg je 't haar maar. Dan doen we 't een volgenden keer niet weer”, zei ze vriendelijk tegen Hannie.

Ondanks de uiterlijke glans van de omgeving kwam onder 't weggaan bij Hannie toch even de gedachte op, of ze wel wijs had gedaan, toen ze in 't begin die vrouw benijdde. Als vanzelf vergeleek ze haar speelsche oppervlakkigheid, die blijkbaar door een nietigheid gestoord kon worden, met de gelijkmatige vriendelijkheid van haar eigen moeder.

„Loop je nog even een straatje mee om? 'k Heb nog een boodschap, en je ben toch vroeg genoeg thuis”, stelde Frieda voor, toen ze weer samen buiten liepen.

„Hoef je niet ver?”, vroeg Hannie.

„Even maar naar Vermeulen. Een boek halen uit de leesbibliotheek.”

„Toe dan maar.”

Ineens vroeg Hannie: „Waarom deed je toch zoo?”

„Met dat boek, bedoel je?”

„Nee. Met dat andere. Hoe was 't ook weer? Donker, geheimzinnig.....?”

Frieda lachte vroolijk.

„Je mag 't weten. Maar nou nog niet. Volgende week, als ik jarig ben. Want dan kom je natuurlijk met Meta de Vrieze. We gaan boven zitten, dol-gezellig, op m'n eigen kamertje. Je zal eens zien, wat eenig. Met een schemerlamp, of een kaars. Zoiets mysterieus. En dan vertellen we raekaar onze hartsgeheimen.”

Hannie lachte ook. En ze dacht er aan, dat mevrouw Duplessy daarnet nog Frieda een groot kind had genoemd. Toen, in die deftige omgeving, waar Frieda zoo op d'r gemak was, kon ze mevrouw geen gelijk geven. Maar nu wel.

„Kijk, we zijn d'r al. Ga je even mee naar binnen?”

Frieda vroeg dadelijk naar een bepaald boek. Hannie kon zich niet herinneren, den titel eerder gehoord te hebben.

„U treft het, dame, dat het juist thuis is. Dat gebeurt niet veel”, zei de bediende, toen hij Frieda 't boek overhandigde.

Zij gaf er geen antwoord op en Hannie was blij, toen ze weer buiten waren. Ze vond, dat die bediende Frieda met zoo'n eigenaardige glimlach op zijn bleek gezicht aankeek. „Net om een draai om z'n ooren te geven”, oordeelde ze. Maar Frieda scheen 't niet gemerkt te hebben.

„Is 't een mooi boek?” vroeg Hannie.

Frieda keek een beetje spottend.

„Kind, het is geen boek voor jou!” zei ze, den toon van mevrouw nabootsend.

Verschrikt keek Hannie haar aan.

„'t Is toch niet.....?” begon ze.

Frieda had ineens den inval gekregen, te probeeren, toever ze met Hannie gaan kon. 't Kind was wel aardig, en goed bij gebrek aan ander gezelschap, maar erg saai soms. 't Was niks gedaan, als je nooit eens samen geheimpjes had en alleen maar deed, wat vader en moeder goedvonden.

„'t Boek, dat mevrouw me niet even geven wou, bedoel je?” vroeg ze daarom. „Natuurlijk, dat is het juist.” „Maar Frieda!”

„Je lijkt mevrouw-zelf wel met je: maar Frieda. Je begrijpt toch, dat ik nu juist brand van nieuwsgierigheid, om het te lezen! Als ze me even tijd had gegund om 't in te zien zou 'k er nu natuurlijk niet naar talen. Glad verkeerde methode van opvoeden, zooals je ziet.”

„En weten ze bij je thuis, dat je zulke boeken leest?”

„Zulke boeken? Wat bedoel je daarmee? Je meent toch niet, dat mevrouw Duplessy iets verkeers zou lezen? Ze vond me er alleen nog te jong voor. Een kind nog. Dat is alles. Maar 'k ben geen kind meer.”

Frieda zei 't luchtig weg. Ze wilde Hannie nog tot vriendin houden en begreep, dat ze wat voorzichtig moest zijn.

Maar Hannie voelde zich slechts half gerustgesteld. Toch ging ze er niet verder op in. Ze was bang, dat Frieda haar flauw en overdreven zou vinden. En wat wist ze ook eigenlijk?

„Nou komen we 't kamerolifantje heusch net nog tegen! Dat is ook een mop!”, riep Frieda ineens.

Hans lichtte zijn hoed voor haar beiden. Maar Frieda stak hem haar hand toe.

„We zijn bij je tante geweest. En we hebben je toch zoo schrikkelijk gemist. Je kan 't eigenlijk alleen maar goed maken, als je ons meeneemt naar maison Schwartz

om een portie ijs of roomtaartjes te eten. Maar laat me je eerst voorstellen m'n boezem-vriendin, Hannie Veltman.”

Hans lichtte nog eens zijn hoed, nu voor Hannie alleen.

„Als de dames zin hebben; ik ben graag tot haar dienst bereid”, zei hij met een mengeling van gemaakte beleefdheid en sullige goedigheid.

„Natuurlijk hebben we zin om naar Schwartz te gaan. Dat hebben we altijd. Kom Hannie”, besliste Frieda voor haar samen.

Maar Hannie zei angstig: „Heusch niet, Frieda. Dan kom ik immers veel te laat thuis.”

„Och, wat geeft dat voor een keer. Ik zal ook wel te laat zijn, maar bij ons nemen ze 't zoo nauw niet”, zei Frieda, geërgerd over wat ze Hannie's stijfheid noemde. Want ze begreep 't best: 't was niet om dat eten alleen, maar Hannie durfde niet met een jongen langs de straat loopen. Alsof die goeie Hans veel aan haar denken zou!

„Moeder heeft graag, dat we op tijd zijn”, hield ze vol. En toen, merkend dat Frieda uit haar humeur was: „Maar ga jij gerust met mijnheer mee. Ik ben immers toch vlak bij huis.”

„Als je beslist niet wil.....” gaf Frieda toe.

Maar Hans lachte: „Als je belieft geen „mijnheer”. 't Is al erg genoeg, dat ik niet wat jonger meer ben. Je behoeft me er niet aan te herinneren.” —

Thuis zaten ze al rond de tafel, toen Hannie, met een hoog-roode kleur, binnenkwam.

„'t Is laat geworden, hè? 'k Heb me anders nog gehaast.”

„We zijn nog niet begonnen”, zei moeder goedig. „Als je nu zit zal vader bidden.”

Onder 't eten gaf Hannie een paar keer een vinnige waarschuwing aan Loesje, die haar witte japon niet genoeg ontzag. En toen Thilda, zonder erg, vroeg, of 't een erg chique huis was, waar mevrouw Duplessy woonde, zei ze snibbig: „Kind, waar bemoei jij je al mee?”

Droef-verwonderd keek moeder naar haar. Was 't bezoek niet meegevallen?

Maar Hannie merkte haar blik niet. En 's avonds liet ze op moeder's vragen ook maar heel weinig los. Ze wou moeder niet vertellen van dat boek en dat gaan met Hans. Ze wist: moeder zou zoiets niet goedvinden; misschien waarschuwen tegen haar omgang met Frieda. En daarin was toch zooveel, dat bekoorde.

(Wordt vervolgd.)

HISTORISCHE VROUWEN

MARIE ANTOINETTE.

Haar nieuwe omgeving. Allereerst verdient de echtgenoot van Marie Antoinette, de toekomstige koning van Frankrijk, onze aandacht.

VI.

Ze zaten met heur drieën in Frieda's kamertje: Frieda-zelf, Meta de Vrieze en Hannie.

't Was de dag na Frieda's verjaardag; ze had het leuker gevonden, haar vriendinnen dan te ontvangen, omdat ze zóó pas zekerheid hadden niet gestoord te zullen worden door volwassenen, die mogelijk ook kwamen gelukwensen.

Mevrouw Ter Weele en Marie waren uit, wat Frieda erg geschikt vond, al had ze 't niet gezegd. Mijnheer was nooit thuis 's avonds; zat dan geregeld in de societeit. Over 't geheel rekende Frieda weinig met haar vader, behalve wanneer ze geld noodig had voor een costuum of een hoed. Dan wist ze mijnheer wel met aardige, lieve maniertjes in te pakken.

Ze hadden thee gedronken en cake gegeten; Da had net de limonade en de schaal met taartjes binnen gebracht en gevraagd, of de dames nog iets beliefd.

„Nee, dank je, Da, 't is zoo wel in orde”, zei Frieda met echt het air van gastvrouw.

Hannie zag in gedachten zich-zelve zoo tegenover Martha: die zou nooit zoo nederig optreden!

Frieda schonk limonade. „Willen we eerst een cigarette opsteken?” vroeg ze toen, en genoot meteen van Hannie's merkbare schrik.

„Wel ja. Als ze 't hier bij je thuis goedvinden”, nam Meta aan.

„O, we zetten 't raam open, dan merken ze morgen niets meer”, zei Frieda, de daad bij 't woord voegend.

„Jij ook, Hannie?” vroeg ze toen.

„Ik heb nog nooit gerookt, Moeder zou 't niet goedvinden, geloof ik”, aarzelde Hannie, 't vervelend vindend weer spelbreekster te moeten zijn.

„Probeer 't dan nu. Je hoeft toch niet alles thuis te verteilen!” hield Frieda aan.

Maar Meta kwam goedig: „Als Hannie 't liever niet doet, is 't immers ook goed. Ik zou 't ook laten, als vader er tegen was.”

„Hier, kindje, neem jij dan alvast een taartje”, bood Frieda aan.

Maar Hannie voelde wel 't kleineerende in dat „kindje”, en 't krenkte haar. Als 't iets anders had

gegolden, zou ze bepaald meegedaan hebben, om zich groot te houden. Nu was ze bang, niet goed te zullen worden.

Alsof de kringelende blauwe rookwolkjes, die ze een oogenblik behagelijk nakeek, een idee bij Frieda wakker riepen, zei ze ineens: „Weet je, wat we nou moesten doen?”

„Heb je weer wat?” vroeg Meta glimlachend.

„Lach er maar niet om. 't Is toch zoo gewichtig. Ik wil een roman schrijven, over ons drieën. Vanavond beginnen we. En als er dan met een van ons wat bijzonders gebeurt, zetten we 't er later onder.”

Nu lachte Meta hardop.

„Wat ben je toch nog een groot kind Frieda! 'k Begrijp best, dat het jou niet beviel op 't Gym. 'k Geloof vast, dat je daar ook allerlei dwaasheid verzon!”

„Maak me nou niet uit voor een kind. Dat hoor ik al dikwijls genoeg!” pruilde Frieda.

Hannie vroeg belangstellend: „Maar hoe wou je dat dan?” waarop Frieda goedkeurend zei, dat ze een beste meid was en er alles van hooren zou.

„Maar eerst moet ik een vel papier. Een groot vel. En pen en inkt. Wacht, op papa's kamer.”

Ze hoorden haar licht aanploffen en rondscharrellen in een kamer aan de overzijde van de gang.

„Hoe vin je ze?” vroeg Hannie aan Meta, en die fluisterde terug: „Laat haar maar begaan. Misschien wordt het wel amusant. En als ze d'r zin niet krijgt is ze uit d'r humeur.”

Frieda, toen ze terug kwam, schoof het limonadestel en de taartenschaal opzij, om meer ruimte te krijgen voor haar papier, en zette zich gewichtig om te schrijven.

„Ik zet er boven „Verwachtingen”. Dat is zoo veel als 't eerste hoofdstuk. Dan biechten we alle drie eerlijk op, wat we van 't leven verwachten; wat we worden willen en zoo. En later zetten we er onder, wat er van uitkwam.”

„Een roman in twee hoofdstukken dus!” spotte Meta.

„O, 't kunnen er wel twintig worden. 't Ligt er maar aan, hoeveel we beleven. En dit is maar het geraamte, zie-je. Begin jij nou, Meta!”

„Waarom jij niet? Jij bent de jarige en de gastvrouw, dus de hoofdpersoon.”

„Je weet wel, dat een gastvrouw de eer aan haar gasten moet laten. Dus jij begint. Zonder tegenspreken.”

Meta 's niet-mooi, maar sprekend gezichtje kreeg een peinzende uitdrukking.

„Ik wil veel leeren. Veel onderzoeken. Knap worden, net als vader. Misschien wel beroemd, maar dat doet er eigenlijk niet toe. 't Weten alleen is al heerlijk.”

„Als je er anderen mee helpen kan”, stemde Hannie toe.

„Dat ook wel. Daarom word ik dokter. Maar als ik eerlijk ben, moet ik zeggen, dat ik daar toch eigenlijk niet het allereerst om denk. 'k Zou net zoo goed willen studeeren, als ik later niks werd.”

„Je reinste geleerde”, wierp Frieda er tusschen. „Zoo zal ik 't opschrijven: „Meta wil een geleerde worden. Een vrouwelijke wijsgeer. Verwacht alles van de wetenschap.”

„Als je dien onzin bepaald wil.....” gaf Meta toe, met iets van pijn, omdat ze zich volkomen openbaard had voor wat slechts een spel was. Toen ineens zag ze Hannie's oogen met een uitdrukking van onuitgesproken, diepe sympathie op zich gericht, en had ze geen spijt meer van haar beken-tenis.

„Nou Hannie”, beval Frieda.

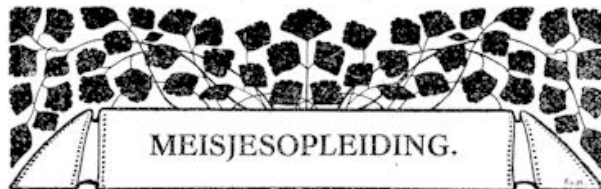
Hannie aarzelde. „Ik weet niets, dat de moeite waard is om te zeggen.”

„Maar je had toch ook je verwachtingen toen je van kostschool kwam.”

„O ja. Ik wou moeder helpen. En de broers en zusjes, als 't noodig was. Maar dat is niet iets om op te schrijven.”

„Waarom niet? „De practische huisvrouw”, zetten we er boven. En verder: „Hannie's verwachtingen strekken zich uit naar 't huishouden, (is dat een goeie zin, Meta?). Natuurlijk hoort daar in de toekomst een soliede echtgenoot bij. Zoo goed?”

„Och, 't is toch immers gekheid”, zei Hannie, de schouders ophalend.

'T IS MAAR EEN MEISJE!

„'t Is maar een meisje”. Hoe dikwijls heb ik dit gehoord en..... me eraan geërgerd. Niet slechts arbeiders, die hun kinderen soms dringend nodig hebben om mee het gezin te onderhouden, maar ook welgestelden wilden hun meisjes al vroeg van de school nemen. En als men dan sprak van de noodzakelijkheid van langer onderwijs, kreeg men heel dikwijls het antwoord: „'t Is maar een meisje.” Daarmee meende men, dat alle tegenspraak op-hield. 't Was immers al mooi, wanneer dat meisje behoorlijk kon lezen, schrijven en rekenen. Wat moest ze doen met aardrijkskunde, geschiedenis,

natuurkunde en dergelijke? Ja, van de Bijbel moest ze ook wat weten, maar daarvoor had ze dan ook een school met de Bijbel bezocht en dan: 's winters kon ze ook nog naar de katechisatie! Het kostte vaak heel wat moeite, de ouders aan 't verstand te brengen, dat ook meisjes, ja vooral meisjes wat meer kennis, wat meer algemeene ontwikkeling nodig hebben. Immers de meisjes van nu zijn de vrouwen en moeders der toekomst. En ons maatschappelijk leven stelt aan de man zulke hoge eisen, dat deze zich helaas! met de opvoeding der kinderen weinig bemoeien kan. Sommige vaders zien hun kinderen alleen op Zondag wakker: de overige dagen slapen ze nog, als vader weggaat en ze slapen al, als vader thuis komt. Doch ook in gezinnen, waar men in gelukkiger omstandigheden verkeert, komt de opvoeding der kinderen, althans in de eerste levensjaren voornamelijk voor rekening der moeders. En is opvoeding van kinderen nu zulk een eenvoudige zaak, dat men dit zonder algemene ontwikkeling wel af kan? Is een beetje lezen, schrijven en rekenen daarvoor voldoende?

Ook nog in een ander opzicht heeft de vrouw een hoge roeping. „Het is niet goed, dat de mens alleen zij; ik zal hem een hulpe maken, die als tegenover hem zij.” Zo heeft God reeds in het pa-radijs gesproken. Nog steeds is dit de eer en de hoogste roeping der vrouw. Niet de concurrent van de man, maar de hulpe, die als tegenover hem zij. Echtgenoot en moeder te worden is en blijft het ideaal voor de vrouw. Maar dan is zij ook de spil, waar in het gezinsleven alles om draait. Dan heeft ze te zorgen voor een gezellig tehuis. Als vader en kinderen op heel ongelijke tijden thuis komen, moeten ze niet slechts als regel moeder daar vinden, maar ook een prettige omgeving, waar de meubelen, de wandversiering, ja alles met elkaar wed-ijvert om aan de huiskamer iets eigens te geven; iets, wat men nergens vindt, dan in eigen huis. Is daarvoor niet een beetje meer kennis nodig dan de lagere school kan geven, zelfs als men die geheel doorloopt?

Ja, als de vrouw waarlik zal zijn een hulpe als tegenover de man, moet ze ook geheel met hem meeleven. Dit wil niet zeggen, dat ze hem in zijn ambt en beroep moet helpen, door een deel daarvan over te nemen. Soms is dit mogelijk, vooral bij kinderloze vrouwen, die allicht iets kunnen doen, om aan hun man het werk gemakkelijker te maken: het boek bijhouden, rekeningen schrijven, enz. Maar ook wie daarvoor geen tijd heeft, moet toch met haar man meeleven in zover, dat hij ook over dingen van zijn dagelijks beroep of ambt met haar spreken kan. Is daarvoor niet een beetje algemene ontwikkeling nodig?

groot. Zijn goedertierenheid is hooger dan de hemelen; ze is geweldig over degenen, die Hem vrezden; zij blijft van eeuwigheid tot eeuwigheid; ze omvat de geslachten van nu en van later.

Maar dan moet er ook die vreeze des Heeren zijn; dan moet er zijn een houden van Zijn verbond; een wandelen in Zijn inzettingen; een doen van Zijn bevelen.

Laten we ons toch niet bedriegen.

't Is heerlijk, bij een graf te luisteren naar woorden van troost, maar wat zal het ons baten, als eens ook bij ons graf die troostwoorden zullen gesproken worden, en de Heere ons zal aanzien voor verbondsbrekers? Zeker, God is goedertieren, maar Zijn goedertierenheid komt tot ons in den weg des verbonds.

Het teeken en het zegel van het verbond hebben we ontvangen aan onze voorhoofden; we mogen er op pleiten en er troost uit putten, maar die troost kan de onze niet zijn, als we verbondsbrekers worden. Dat verbond moet *gehouden* worden. God belooft ons, dat Hij onze God wil zijn, maar dan moeten wij ook *kinderen* Gods zijn; moeten we als kinderen tot Hem vertrouwend naderen, moet ook de kinderlijke gehoorzaamheid de onze zijn.

Nu is het dus maar voor ons de vraag, of wij ook rekening houden met het verbond. Zoo ja, dan denken wij ook aan de bevelen Gods, om die te doen. Al vallen we dan ook menigmaal in zonde; toch gaat ons hart uit naar de wet Gods en hebben wij een ernstig voornemen, om niet alleen naar sommige, maar naar alle geboden Gods ons leven in te richten. Dit voornemen hebben we, omdat we kinderen des verbonds zijn. Hij, die met ons in een verbond kwam, werkte ook dat goede voornemen in onze harten.

Zie, de wetenschap, dat wij kinderen des verbonds zijn, is ons in de stervensure tot zulk een rijken troost; doet ons moedig blikken in het graf. God richtte met ons Zijn verbond op en zegde ons krachtens dat verbond toe, dat wij eeuwig leven zullen; dat Hij eens ook onze lichamen zal opwekken in heerlijkheid.

Zoo wordt het sterven voor ons een ontslapen; zoo wordt ons laatst vaarwel gevolgd door een: „tot weerziens”, zoo wordt ons heengaan van deze aarde een ingaan in heerlijkheid.

De God des verbonds is de Trouwe, die ook in de doodsure ons niet zal verlaten. Zijn genade blijft met ons tot over den dood.

Wij moeten allen eens sterven en onze tijd maant tot ernst. Kort is ons leven; de dagen des menschen zijn als het gras; gelijk eene bloem des velds alzóó bloeit hij: als de wind daarover ge-

gaan is, zoo is zij niet meer, en hare plaats kent haar niet meer.

Laat ons dan ernst maken met ons korte leven. Hoe zal het ons zijn, als wij bij ons sterven tot de erkenning moeten komen, dat wij ons leven verdarkteld en verspeeld hebben?

„Ik ben een verbondskind”, zegt gij. Dank er uw God voor, maar vergeet niet, dat de verbondskinderen aan Zijn bevelen moeten denken, om die te doen.

God eischt ons leven voor zich op; Hij wil, dat wij naar de inzettingen van Zijn verbond zullen wandelen.

Laat dan den dood maar komen. Dan wordt de Koning der verschrikking een bode, die ons naar huis komt roepen.

Dan mogen we zijn als bloemen, die heden bloeien en morgen niet meer zijn, geen nood. God, onze God, houdt zijn verbond; Zijn goedertierenheid is hooger dan de hemelen en Hij zal van ons sterven gebruik maken, om ons te doen bloeien in den hemelhof. Daar geen koude wind, die ons bloeien kan verstoren; daar geen dood en geen sterven; daar zullen de verbondskinderen in het houden van Gods inzettingen hun eeuwige vreugde vinden.

Ons lichaam daalt in den grafkuil. Geen nood; eens zal dat lichaam vernieuwd worden en wij zullen in lichaam en geest beide Hem verheerlijken, die trouw hield tot in eeuwigheid.

K.

VII.

Maar terwijl Frieda schreef vroeg ze zich af, wat er van die verwachtingen al terecht was gekomen. Ze hielp moeder wel, ja, maar soms had ze een hekel aan 't eentonige werk en dacht ze benijdend aan Frieda, die doen kon wat ze wilde en leefde in weelde. Thuis leek het haar, sinds ze met Frieda ging, zoo erg burgerlijk soms, en dat maakte haar dikwijls ontevreden. En dan 't helpen van de jongens. Gisteren nog had ze een leelijk antwoord gegeven aan Jan, toen die haar vroeg even een draad te halen door een losgegaan schrift van hem, juist toen ze verdiept was in een boek, dat ze van Frieda ter leen had. En ze had het toegelaten, dat hij zelf naald en draad nam, al schaamde ze zich wel toen hij zoo kalm bleef. Naar de meisjes-

vereeniging ging ze niet, ook al, omdat ze 't daar te ordinair vond. En ze had toch ook wel haar verwachtingen gehad van goed te willen doen, veel goed.....

„Nou ik”, brak Frieda haar gepelzen af. „Moet je hooren: Ik wil eerst nog genieten, heel veel liefst. En dan trouw ik met een buitengewoon persoon. Een vreemdeling bepaald. Iets erg geheimzinnigs-donker, heel donker..... Misschien wel een Italiaan of een Zigeuner. Ik denk, dat het een kunstenaar is. Misschien gaan we wel ver reizen: naar Amerika of Egypte. Ik verlang naar het bijzondere. Ik heb een hekel aan 't gewone, 't ordinaire.”

De twee vriendinnen keken haar verwonderd aan. Ze sprak als in extase; juist, als geloofde ze vast alles wat ze zei. Of speelde ze comedie?.

Hannie huiverde even. Daar waren weer die woorden. Er stak bepaald iets achter! Ze zou 't vragen, straks, als Frieda opgeschreven had.

Pas langzamerhand kwam Frieda tot de werkelijkheid terug. Toen ook zag ze de verbaasde gezichten van de andere twee.

„Drink jullie eens voor de schrik”, zei ze lachend, de limonade-glazen opnieuw vullend.

Maar haar gewilde luchtigheid nam niet geheel weg den indruk van haar woorden. Er was als iets geheimzinnigs gekomen in de kamer.

„Wat bedoel je toch met dat: „donker, heel donker, geheimzinnig donker?” vroeg Hannie ineens.

„O, je mag wel weten”, zei Frieda, gewild-onverschillig. „We zijn eens naar een somnabule geweest, mevrouw Duplessy en ik. Voor de grap natuurlijk maar. En die voorspelde me dit. Ik zou de vrouw worden, of eigenlijk zei ze: ik zou genomen worden door zoo'n geheimzinnig personaadje als ik daarnet beschreef. 't Was nog vaag, nog onduidelijk; volgens haar een bewijs, dat hij nog niet in mijn omgeving vertoefde. Natuurlijk nonsens, allemaal”, voegde ze er bij.

Maar 't feit, dat ze zoo goed de letterlijke woorden onthouden had, deed de anderen twifelen, of ze waarlijk alles als nonsens beschouwde.

„Je weet nooit..... Er is nog zooveel, dat niet opgelost is”, twijfelde Meta. Toen voegde ze erbij: „maar als ik jou was, zou 'k me er niet te veel mee bezighouden. 't Geeft toch niks, en er zijn zooveel dingen, die meer je belangstelling waard zijn.”

„De wetenschap bijvoorbeeld”, spotte Frieda. „Maar dat is niks voor mij.”

„Ik geloof niet, dat je naar zulke menschen toe mag gaan”, kwam Hannie aarzelend.

„Ik geloof! Jij gelooft veel te veel. En daarom mag je zoo weinig!” flapte Frieda er boos uit.

„Maar nou gaan we taartjes eten en al 't andere vergeten”, maakte ze het toen weer goed. „Alleen

dit gewichtige papier, de getuige van onze dwaasheid, blijft tot nader order onder mijn berusting.

De stemming bleef echter wat gedrukt en niet lang daarna namen Meta en Hannie afscheid.

„Wat vin-je nu eigenlijk van haar? Zou ze er heusch aan gelooven?” vroeg Hannie, toen ze samen naar huis gingen.

„Misschien wel, misschien niet. Ze heeft niets ernstigs te doen, en propt daarom d'r hersens, of d'r verbeelding, vol met dergelijke dingen”, oordeelde Meta.

En ineens zei ze er achter: „Maar jij moest je een heuschen werkkring zoeken, Hannie. Jij ben veel te goed om op den duur zoo'n vlinder-leventje te leiden als Frieda.”

„Ik heb thuis m'n werk”, zei Hannie, een beetje koel.

„Ja, ik bedoel natuurlijk niet me daarin te mengen. Er moeten zorgende huisvrouwen ook zijn; daar steekt geen schande in. 't Zou me alleen spijten, wanneer je Frieda als je ideaal ging beschouwen, hoe aardig ze ook is. Nou, ik ben er. Wil ik nog even met je meelopen? Niet de moeite waard? Dag dan. Kom je ook eens bij mij oploopen?”

Thuis waren alleen vader en moeder nog op. Hannie zei, dat ze moe was, en maar dadelijk naar boven ging.

Doch 't duurde nog lang, voor ze sliiep. Meta's woorden klonken nog in haar na. Was 't waar, dat haar leven geen doel had? Tenminste geen doel, dat bevredigde? Maar wat dan? Leeren was niets voor haar. En Moeder was ook blij geweest, toen ze thuis kwam.

Moest ze haar leven een andere richting geven? Of was er misschien in 't geheel geen richting?

Toen probeerde ze den spot te drijven met zichzelf. Een levensrichting! Alsof Frieda, alsof zoo heel veel jonge meisjes wisten, in welke richting ze eigenlijk stuurden! Waren ze niet te jong voor zooveel ernst?

Maar wat Meta gezegd had van 't zich Frieda tot ideaal stellen ging tegen die zelf-spot in. Tot ze werkelijk moe werd, nu van 't denken, en in een onrustigen slaap viel.

J. M. W.—W.

Wat zal het nieuw begonnen jaar ons brengen? In het oude jaar was er een dag, waarop wij kon-

te helpen; ze voelt zich er niet te hoog voor. Ze is vriendelijk en nederig en hulpvaardig, want ze wil ook de kemelen drenken.

Ze wil werken en kan werken.

Och, als nu de Heere dit meisje eens aanwees. Eliëzer ontzet zich. Hij heeft gebeden en zijn bede wordt zóó spoedig aanvankelijk verhoord.

Maar nu zwijgt hij stil en merkt op.

Zal de Heere ook verder zijn weg voorspoedig maken? Zal het blijken, dat Rebekka ook een *god-vreezend* meisje is?

Eliëzer kan niet over het hart oordeelen, maar hij heeft goede hoop, want een vriendelijk, nederig, hulpvaardig meisje, een meisje dat werken kan en werken wil, toont deugden te bezitten, die heenwijzen op een door den Heere gelouterd en gereinigd hart.

O, zeker, al die deugden kunnen omgaan buiten de vreeze Gods, maar waar de vreeze Gods woont in het hart, moeten ook die deugden zijn.

Let nu eens op Eliëzer.

Hij ziet heel goed, dat Rebekka schoon van aanzicht is, maar hij heeft niet gebeden: Heere, geef dat het schoonste meisje de vrouw van mijn heer Isaäk zal worden.

Hij ziet naar deugden, die uit de godzaligheid moeten voortvloeien, die daarmee in oorzakelijk verband staan.

't Zal goed zijn, als onze jeugdigen dáár eens op letten.

Het aangaan van een huwelijk is een ernstige zaak. Ach, héél vaak is een huwelijk het gevolg van een omgang, die in lichtzinnigheid werd begonnen.

En waar wordt dan bij het zoeken van een man of vrouw op gelet?

Op schoonheid, lieftalligheid en..... op geld. Zie eens, welk een ernstige zaak een huwelijk voor Abraham en Eliëzer is geweest.

Een godvreezende vrouw moet Isaäk hebben; Abraham vordert, zóó ernstig is deze zaak voor hem, zijn knecht zelfs dáártoe een eed af. En Eliëzer bidt.

Is dat niet een weinig bespottelijk?

Kom, kom, wij weten het immers wel; jongelingen en meisjes ontmoeten elkaar eens bij een feestelijke gelegenheid; er wordt geschertst en gelachen, en dan, eindelijk, komt het zoo onder gescherts en gelach tot een huwelijk. Komt daar ook nog *bidden* bij te pas?

Zie het aan Abraham en Eliëzer, dat er een andere en betere manier is, om een echtgenoot of echtgenoot te vinden.

En merk dan ook op, dat Eliëzer niet vraagt om een vrouw, die vroom **praten** kan.

Het houden van vrome praatjes is gemakkelijk genoeg.

Meisjes, in wier hart de vreeze Gods woont, moeten daarvan doen blijken door hun vriendelijkheid, hun nederigheid, hun hulpvaardigheid. Zulke meisjes moeten ook kunnen en willen werken.

God verhoorde het gebed van Eliëzer.

Abrahams bode *ontzette* zich; zulk een *spoedige* verhooring had hij niet verwacht.

Toen zweeg hij stil en merkte op. Zie, zoo moeten wij ook doen. Als wij inzake een huwelijk hebben gebeden om hulp en raad, moeten we maar niet lijdelijk worden en, heel gemakkelijk, maar denken, dat nu alles wel in orde zal komen.

Zeker, het komt wel in orde, maar bij ons bidden hoort ons *werken*.

Stilzwijgend opmerken, ziedaar onze taak. Dáárdoor zal God ons leeren, wat we doen moeten, zullen we weten, of ons voorgenomen huwelijk de goedkeuring des Heeren zal kunnen wegdragen.

Zou het niet goed zijn, dat we daaraan eens dachten?

K.

VIII.

Hannie zat met haar moeder te naaien, toen Frieda kwam binnenvallen.

„Kind, wat ben je weer ijverig! 't Zou voorbeeldig wezen, als 't niet een klein beetje idioot was, met zulk heerlijk weer! Excuseer me, mevrouw!”

„Hannie heeft al gewandeld, vandaag. Maar ze kan niet *altijd* langs de straat lopen. Trouwens, al had ze er den tijd voor, ik houd daar niet van”, zei mevrouw een beetje strak.

„O, ik ben heusch jaloersch op haar deugzaamheid. 't Is maar, dat *ik* bij geen mogelijkheid geduld heb om stil te zitten, met zulk weer. Al hield ma me den ganschen dag in huis, 't zou niks helpen. 'k Ben nu eenmaal een vlinder en geen nijvere bij. Ik maak me niet beter dan 'k ben; als u me zóó maar nemen en een beetje van me houden wilt.”

't Laatste zei ze zoo deemoedig, dat mevrouw Veltman zich al weer verzoend voelde. 't Kind kon toch ook niet helpen, dat ze niet degelijker was grootgebracht.

Hannie intusschen had een vage onwil in zich voelen opkomen bij Frieda's verschijnen.

Ze had zoo stil-rustig gezeten bij moeder; dat gaf een gevoel van veiligheid; van goed-zijn ook.

Maar Frieda had iets van een wervelwind: zij verstrooide Hannie's ernstige gedachten en goede voornemens. In 't deftige, voorname huis der Ter Weele's kwamen in haar op verlangens naar wereldsche grootheid, naar schittering, naar meer genot dan ze in eigen, stemmige omgeving vond. En toch wist ze onderwijl, dat dit andere haar niet bevredigen zou op den duur. Ze was geen Frieda; ze zou 't nooit zijn, maar bij oogenblikken, als ze met haar vriendin samen was, leek dit luchtig-vluchtig zweven over de oppervlakte der dingen haar toch begeerenswaard.

Doch met moeder-alleen kwam haar eigen, ernstiger natuur van goed-willend, zich idealen-schepend jong meisje naar voren. Dan voelde ze zich beter; soms ook gelukkiger.

En een wrevel rees in haar op, omdat Frieda nu met haar opmerkingen die gelijkmatige rustigheid verstoren kwam.

„Ik kom je vragen voor morgenavond, Hannie. Je hebt immers niks, geen catechisatie of zoo? En ze mag toch wel, mevrouw? Ik wilde je in kennis brengen met een nieuwe nicht van me. Of eigenlijk: 't is geen nieuw, maar een hervonden familielid. Een interessant stuk voor onze roman, Hannie.”

Hannie keek haar vragend aan.

„Je spreekt weer in raadselen.....”

„Omdat ik je graag nieuwsgierig en verwonderd zie. Maar 'k zal je gauw op de hoogte brengen van de familierelatie's.

„Verbeel-je, verleden week diende Da een dame aan, die precies denzelfden naam droeg als wij. Natuurlijk consternatie en nieuwsgierigheid.

„Hoe ziet ze er uit, Da”. Dit van Marie.

„Is ze oud of jong?” Dat van mij.

„Zei ze niet, waar ze vandaan komt?” 't Laatste van mama.

„Nou, 't is zoo'n juffie, zoo oud als uwes, denk ik.” Dit als antwoord aan Marie.

En tegen mama: „Ik moest maar zeggen, dat ze nog familie was.”

„Maar laat haar toch binnen. Ze kan niet op de mat blijven staan”, kwam ma ineens ongeduldig.

„Hier of in de salon?” vroeg Da nog.

„Welnee, hier maar. 't Is vóór zoo kil, besliste mama. En tegen ons: „Als 't een dochter is van oom Willem, wat ik half en half vermoed, zal ze 't hier al chique genoeg vinden.”

't Was een dochter van oom Willem. En ze was onderwijzeres geworden aan een school hier in de stad, vertelde ze. Nu kwam ze de groeten brengen

van de familie, die ma met veel gratie aannam, al kennen we de familie nauwlijks.”

„Wie is die oom Willem dan? 'k Heb je nooit over hem hooren praten”, viel Hannie haar in de rede.

„Een eigen broer van papa. En zijn eenigste. Maar ze schijnen wel heel verschillend aangelegd. Oom moet heel vroom zijn, u neemt me niet kwalijk, mevrouw, 'k weet niet beter te zeggen, hoe 't komt, dat we oom bijna nooit zagen. Ze wonen ook nog al ver; oom is predikant op een dorp in Gelderland en komt zoo goed als nooit hier in de stad. Papa gaat natuurlijk dáár niet heen. En schrijven, ach, papa moet voor zijn kantoor al zooveel schrijven, dat familiebrieven achterwege blijven. Alleen bij belangrijke gelegenheden, als pa jarig is b.v. Nu dachten ze, dat we wel in de krant hadden gezien, dat Stien hier benoemd was. Christien heet ze. Maar we kijken nooit naar 't schoolnieuws. Ik voor mij ben al blij, dat ik met de school afgedaan heb. En zoo kwam ze, om zoo te zeggen, voor ons uit de lucht vallen.....”

„Is ze aardig?” vroeg Hannie belangstellend.

„Och, wat je zoo noemt. Niet onaardig. Wel degelijk, denk ik. Maar je zult ze zien, — morgen. Misschien is ze net wat voor jou.....”

Dit laatste wat plagerig.

„Dus ze komt morgenavond? Maar ze is toch zeker ouder dan wij? Of is het haar eerste betrekking?”

„Haar eerste vaste betrekking. Ze is bij hun op 't dorp een tijdlang volontair geweest, zoo noemen ze dat, geloof ik. Maar ze wou graag naar een stad om verder te kunnen studeeren. Wat dat betreft lijkt ze wel een tweede Meta de Vrieze.”

„Meta is anders wel aardig”, zei Hannie nadenkend.

„O ja. 'k Zeg er ook niks van, als ze mij maar vrij laten om aan alle studie een hekel te hebben.”

„Ja, voor mij is 't nu ook juist niet iets. Maar daarom kan je wel met mekaar sympathiseeren.”

„Kind”, lachte Frieda, „'k voorzie juist zoo ontzettend veel sympathie tusschen jullie beidjes. En daarom kwam 'k je vragen. 't Is anders natuurlijk een bezoek en familie; we zullen allen netjes present zijn, mama, Marie en ik en misschien zelfs papa. Maar mama heeft niet graag ander bezoek dan van haar speciale intieme kennissen; Marie zegt nu al, dat ze Christien alleen duldt omdat het familiefatsoen dit eischt, en mij beschouwen ze thuis zoo'n beetje als enfant terrible, dat de heele boel wel in de war kon sturen. Jij mag nu 't element van degelijkheid vertegenwoordigen. Dus je komt? Mevrouw vindt het immers goed?”

„Als 't niet te laat wordt”, gaf mevrouw haar

toestemming. Ze had getracht uit Frieda's luchtig vertellen zooveel saam te passen, dat ze eenigszins een beeld kreeg van 't jonge meisje in kwestie. En dan leek het haar, dat dit misschien beter als vriendin voor Hannie zou passen dan Frieda-zelve. Dus had ze er niet tegen, dat Hannie ging, al zag ze haar overigens niet graag druk bij de Ter Weele's komen.

„Tot morgenavond dan, Hannie. Mevrouw, 'k zal u niet langer storen.”

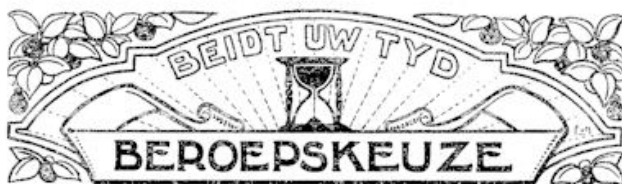
Door Hannie uitgelaten verdween Frieda.

„Als dat meisje je lijkt, moet je haar ook eens hier vragen. Ze zal zich vreemd voelen eerst, alleen hier in de stad. En uit Frieda's vertellen is wel op te maken, dat ze aan haar familie niet veel zal hebben. Wanneer het tenminste niet maar een term van Frieda is, dat „vroom”.

„We zullen zien”, zei Hannie, als gewoonlijk schromend, nieuwe kennis aan te knopen, en toch wel nieuwsgierig-verlangend 't origineel te zien van 't portret, dat Frieda schetste.

J. M. W.—W.

(Wordt vervolgd.)

APOTHEKERS-ASSISTENTE.

Na de algemeene beschouwingen over de keuze van een beroep om het jonge meisje te helpen haar eigen bekwaamheid, aanleg en talent, maar ook de grenzen harer werkkraft te leeren kennen, zullen nu praktische wenken volgen over verschillende beroepen.

Om voor assistente in een apotheek te kunnen opgeleid worden, is het bezit van een Mulo-acte gewenscht, of wel, minstens drie jaar H. B. S. of gymnasium. Een getuigschrift van het hoofd der bezochte Mulo-school is soms voldoende. De leeftijd om te beginnen is 15 of 16 jaar.

In Rotterdam en Den Haag is een cursus, uitgaande van het Departement van de Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Pharmacie.

Is aan de eischen van het toelatingsexamen voldaan (dit wordt in het begin van Juli afgenomen), dan kan men de lessen van den twee-jarigen cursus volgen, terwijl tevens plaatsing moet gezocht worden in een apotheek voor praktisch werk.

Te Amsterdam is aan de Industrieschool voor Vrouwelijke Jeugd een cursus voor de theoretische

opleiding, ook met praktische oefening in een of andere apotheek. (Een particuliere cursus wordt 1 Maart geopend te Wijk-bij-Duurstede.)

Dan kan men nog met privaattlessen gereed komen voor het examen van apothekers-assistente.

Dit wordt door den Staat afgenomen en de aspirante moet minstens 18 jaar oud zijn.

Slaagt men, dan is men gereed voor hulpkracht in een apotheek.

Daar er, over het algemeen, aan deze betrekking weinig vrije tijd verbonden is, worden aan de gezondheid hooge eischen gesteld.

Verondersteld mag worden, dat de invoering van den acht-urigen werkdag ook hier van gunstigen invloed zal zijn.

Overigens moet het meisje, dat dit beroep kiest, nauwkeurig kunnen werken, een oog hebben voor kleinigheden, in het bijzonder handig, vlug en voorzichtig zijn. Een vergissing in de bereiding der artsenijen kan tot schadelijke en ernstige gevolgen leiden.

Denk maar eens aan Keesje uit de Camera Obscura, die de fleschjes geneesmiddelen, die hij rondbrengen moest, verwisselde. Maar hij was slechts een loopjongen, en analfabeet.

De naam der vakorganisatie is: „Algemeene Apothekers-Assistenten-Bond”.

ANTWOORD AAN EEN GRONINGSCH MEISJE.

Zoo ge „Beroepskeuze” geregeld gelezen hebt, zult ge niet verwachten, dat ik u aanraad, iets te ondernemen tegen den wensch van uw vader.

Gehoorzaamheid is eerste plicht.

Kunt ge goed leeren? Tracht dan eindexamen te doen. Al kost het inspanning. Een doel bereikt geeft nieuwe kracht tot een verder doel, dat eveneens de moeite waard is.

Daarna hebt ge nog al den tijd u praktisch te ontwikkelen.

Valt echter het leeren u moeilijk, spreek er dan eens over met vader of met een uwer leeraressen.

Weet ge zelf wel, wat ge eigenlijk zoudt willen worden?

Het is zoo gemakkelijk iets *niet* te willen, maar daar komen we niet verder mede.

Indien ge me wat uitvoeniger wilt schrijven en meer bijzonderheden kunt mededeelen, dan zal ik gaarne meer bepaald antwoorden.

AJA.

P. S.

Vragen of mededeelingen voor deze rubriek in te zenden aan den Redacteur P. Keuning Op de enveloppe schrijf men: Voor Aja.

aan haar familie en aan haar woonplaats. Onder het tentdak van Isaäk is het de plaats, waar het haar goed zal zijn.

* *
*

Houden wij ook met de leidingen Gods rekening in ons leven? Rekenen we ook met die leidingen bij het aangaan van een huwelijk?

Van ons wordt zeker niet gevergd, dat we naar een onbekenden man zullen trekken, om dan in een vreemd land zijn echtgenoot te worden, maar wel wordt van ons geëischt, dat we ook bij verloving en huwelijk in Gods weg zullen gaan.

Een stem uit den hemel, die ons zegt, wat we te doen hebben, zullen we niet hooren. Maar we kunnen acht geven op de levensomstandigheden, op den weg, waarlangs God ons tot hertoe heeft geleid.

Wij kunnen bidden ook.

Daarom mogen we bij verloving en huwelijk niet lichtvaardig handelen.

Wij kunnen vragen, of wij liefde gevoelen voor hem of haar, die met ons samen den weg door 't leven wil gaan. Alleen liefde kan een echtverbintenis een gelukkige doen zijn. Wie zijn keuze bepaalt door te letten op eer en aanzien, op geld en goed, is zeker niet in Gods weg.

Verder kunnen we vragen, of onze keuze den Heere welgevallig zal zijn. Aan wien verbinden we ons? Aan iemand, waarin de vreeze des Heeren woont? Aan iemand, die zich om God en godsdienst niet bekommert?

Iemand, die weigert den Heere te dienen, mag ons op onzen levensweg niet vergezellen. Zoo wij dat zouden toelaten, zullen we zeker niet in Gods weg zijn.

Ook kunnen we vragen, hoe wij met den man of de vrouw onzer keuze samen kwamen. Langs welk een weg bracht de Heere ons tot elkaar? Hoe hebben we elkaar gevonden?

En wat zegt onze familie van onze keuze? Kunnen vader en moeder die keuze billijken? Zoo niet, is het dan ook mogelijk, dat wij het verkeerde wilden? Zien wij het goed in, of moeten we, als we eens heel eerlijk zijn, onze ouders gelijk geven?

Ieder, wie hij ook zij, heeft ook bij het aangaan van verloving en huwelijk rekening te houden met de leidingen Gods.

Indien wij weten, dat onze keuze Gode welgevallig is, kunnen we met Rebekka het beslissend antwoord geven: „Ik zal trekken.”

Dan zal God onze voorhoede en achtertocht zijn en zal Hij straks ook met ons meegaan in ons huwelijksleven.

Wat dan een geruststelling voor ons. Dan gaan

wij met hem of haar, die we liefhebben, gemoedigd verder op ons levenspad en buigen wij ons elken morgen en elken avond eerbiedig neer met een: „Onze Vader”.

„Ik zal trekken.”

God de Heere zelf trekt mede en maakt de uitkomst goed.

O, als bange vreeze onder de reis nog eens het hart van Rebekka bekruipt, als zij zich afvraagt, of Isaäk haar zal kunnen liefhebben, dan wordt straks die vreeze beschaamd.

„En Isaäk bracht haar in de tent zijner moeder Sara, en hij nam Rebekka en zij werd hem ter vrouw, en hij had haar lief.”

„Ik zal trekken.”

Zóó kunnen we spreken, als we, achtslaande op de leidingen Gods, in Gods weg gaan, want dan zal de Heere ons huwelijksleven een gelukkig leven doen zijn.

K.

IX.

„Gelukkig, jij ben de eerste! Kom gauw binnen, kind, dan kunnen we Stien plechtstatig opwachten!” zei Frieda den volgende avond, toen ze Hannie binnen liet.

't Hinderde Hannie een beetje, dat ze de komst van haar nichtje alleen scheen te beschouwen als een soort amusement. Zoo'n meisje zou anders net behoefte hebben aan een echt hartelijke ontvangst. Maar hier spotte men al van te voren met haar, hoewel men straks, natuurlijk, wellevend genoeg zou zijn om dit niet te toonen.

Binnen vond ze mevrouw en Marie; mijnheer scheen het toch niet over zich te hebben kunnen verkrijgen, den ganschen avond thuis te blijven.

„Ah, Hannie, jij? Ga zitten, kind”, zei mevrouw minzaam.

Marie reikte haar op haar gewone koele wijze de hand, enkel met een kort: „Hannie”.

Ze wist niet, hoe 't kwam, dat ze met Marie niet opschieten kon. Verschil van inzicht hadden ze nooit gehad; daarvoor wisselden ze te weinig woorden samen. Ze begreep niet, dat Marie al vooruit een antipathie had tegenover alles, wat van Frieda was, of met haar in verband stond, alleen maar, omdat ze zich door Frieda overvleugeld en in de schaduw gesteld voelde.

Mevrouw zat, als gewoonlijk, met een boek; ze bleef lezen, ook toen Hannie er was.

Marie las ook; alleen Frieda hield zich voor deze bijzondere gelegenheid onledig met een handwerkje.

„Wat maak je?” vroeg Hannie, bijna fluisterend, om de anderen niet te storen.

„O, dit moet een kleedje worden, zie je wel, 't rozenmotief, dat tegenwoordig in de mode is. Maar voor dat ik het af heb, als ik het tenminste afmaak, is 't bepaald al lang weer ouderwetsch”, legde Frieda luchtig uit.

Hannie vond het jammer van 't geld, dat Frieda op die manier vermorste. Maar ze durfde het niet zeggen; ze wist, dat Frieda zoiets kleinburgerlijk zou vinden. En dat te wezen, of het tenminste te toonen, was bij de deftige Ter Weele's een misdaad.

„Heb je voor mij ook niet wat te doen? 'k Heb niks meegebracht, omdat jij anders nooit zit te werken, maar 'k vind het wel veel gezelliger.”

„'k Zal nog wel 't een of ander, dat begonnen is, opzoeken. 'k Ben altijd minstens met drie dingen tegelijk bezig. Wat wil je, borduren of haken?”

„Mij 't zelfde, als 't maar niet te moeilijk is.”

Frieda scharrelde wat in een kast en kwam terug met een half-geborduurd zakdoekje, verkreukt van 't lange liggen.

„Als je 't netjes doet, mag je 't in huis verder afmaken”, beloofde ze ondeugend.

„Daar zou je goed mee uit zijn. Maar ik festonneer niet zoo heel mooi.”

„Dan laten zien telkens, als je twee schulpjes afhebt”, kommandeerde Frieda.

En toen, met een plotse inval: „Jammer, dat Stien hier pas voor 't eerst komt. We konden anders prachtig haar talent voor onderwijs-geven op de proef stellen. Maar nu moeten we natuurlijk onze waardigheid ophouden.”

Op 't zelfde oogenblik werd er gebeld.

„Daar heb je ze”, zei Frieda.

En als antwoord op een wenk van haar mama, die scheen te vragen, of zij niet even open zou gaan doen: „Nu, toe ma, laat Da nou gaan. Wij zitten hier nu zoo plechtig met ons viertjes. Precies goed, om haar verlegen te maken.”

Tegen Hannie fluisterde ze nog even: „Ijverig borduren straks. Denk er om, dat wij de eer van de familie hebben op te houden”, op zoo'n toon, dat Hannie moeite had de binnenkomende met genoeg ernst te groeten.

Mevrouw ontving 't nichtje welwillend-beleefd; Marie nam, als gewoonlijk, 't air aan van: je zult aan mij toch wel niks vinden, en daarom geef 'k me ook niet de moeite, aangenaam te kijken; terwijl Frieda erg hartelijk deed.

„Gemaakt-hartelijk”, vond Hannie, en ze ergerde er zich aan en voelde zich ineens weer veel minder eigen met haar vriendin dan zooeven. Huichelde Frieda misschien tegenover haar ook?

Ze bleef stil dien avond; voelde zich een beetje een vreemde ook in dezen familiekring, hoewel Frieda haar telkens in 't gesprek betrok, dat tusschen haar drieën, als jongsten, wel 't meest levendig was. Mevrouw deed haar best, was minzaam, maar 't was te voelen, dat ze zich moeite gaf. Hannie tenminste voelde het en dacht, dat Stien het ook deed.

Later op den avond kwam ook mijnheer Ter Weele thuis; hij zei, dat hij nog even een luchtje had geschept, wat aan mevrouw een eigenaardig glimlachje ontlokte, dat aan Hannie ontging. Hij was erg joviaal in zijn doen; Hannie, die hem nog nooit langer dan voor enkele oogenblikken had ontmoet, vond, dat Frieda, in haar gemakkelijke manier van met anderen om te gaan, haar vader geelk.

Toen hij de dames nog bij de thee vond stond hij er op, dat er wijn gebracht zou worden; „om zijn nicht te eeren”, zooals hij zei.

„Als ik dan maar bedanken mag, Oom. Ik gebruik nooit wijn”, zei Stien.

Hij lachte. „Slecht voor de studie soms, nichtje?” informeerde hij.

„Misschien”, was 't eenigszins koele antwoord.

„Stien kan wel limonade krijgen. Misschien heeft Hannie die ook liever?” kwam mevrouw.

Hannie zei: „O ja, als 't u belieft”, maar voelde meteen, dat ze kleurde. 't Hinderde haar altijd, wanneer er iets was, waarom de anderen haar misschien niet voor „vol” zouden aanzien. En tegelijk benijdde ze Stien, die zoo kalm voor haar zaak uitkwam. Zoo zou zij, Hannie, nooit worden.

Frieda deed met haar tweetjes mee, hoewel mijnheer haar plaagde en vroeg, of ze misschien een nonnetje wou worden, daar zij toch niet studeerde.

Toen Stien vertrekken wilde, stond mijnheer er op, haar thuis te brengen.

„Och, we gaan toch samen één kant uit”, zei Hannie schuchter. Ze wilde nog wel een oogenblikje met Stien, die haar aantrok, alleen zijn, hoewel ze bijna zeker wist, dat ze onderweg toch niets dan alledaagschheden zou zeggen.

„Zoo veel te beter”, meende mijnheer, „dan breng ik jullie samen thuis.”

En daar bleef het bij.

Onderweg schertste hij, dat ze nu eigenlijk met hun drietjes de stad nog eens in moesten gaan. Hij met twee zulke puriteintjes.

„Ik meen er niks kwaads mee, kindlief”. Dit tot Stien. „'k Heb alle respect voor de ideën van je vader. Maar hier in de stad bezien we 't leven na-

tuurlijk anders dan jullie op een dorp. Je zal dat zelf wel merken."

„Misschien, Oom. Maar u moet niet vergeten, dat ik hier kom om te werken."

„Werken! Ach wat, jullie moderne vrouwen. Je weet zelf niet, wat je begeert. Was 't leven vroeger voor de vrouw niet veel mooier, toen ze niets anders hoefde te zijn dan zoo'n vliindertje, dat de dagen doorfladdert, en niet van zorgen weet? Kijk dan eens naar mijn Frieda. Is dat nou voor een vader niet een dochter, om trotsch op te wezen? Maar zij vat de zaken niet zoo zwaar op! Jullie met je werken bent oud, voor je er erg in hebt, en dan zou je nog willen genieten, maar is het te laat."

Stien zei niets dan: „alle meisjes zijn nou eenmaal niet eender, Oom", waarop hij zeide: „och kom, een meisje is een meisje. En vooral als je toch in denzelfden stand bent."

Hannie wist zelf niet recht, waarom, maar ze dacht, dat Stien veel had willen zeggen, indien niet de gedachte: „Oom vat het toch niet ernstig op", haar teruggehouden had.

Zij zelf had ook wel over dit onderwerp door willen praten, doch dan met een ander dan mijnheer Ter Weele.

Zou ze nu aan Stien vragen of ze ook eens bij hen aan huis kwam? Maar stond dat niet gek, nu mijnheer Ter Weele er bij was? Net, of ze zich indringen wilde? Misschien was 't beter, dat ze Stien eens opzoeken ging op haar kamer en haar dan meenam. Zondag bijvoorbeeld. Dan zag ze Frieda toch nooit.

„Ziezoo, Hannie, kind, jij ben er al. Wil ik voor je bellen?" Mijnheer Ter Weele's vraag schrikte haar uit haar mijnering.

„O nee, mijnheer, doe u geen moeite. U is al te vriendelijk. Dank voor uw geleide. Mag ik je eens komen opzoeken, Stien?"

„Graag. En hoe eer hoe liever. Ik ben hier totaal vreemd."

In Stien's stem was nu een andere, warmere klank, dan wanneer ze tot haar Oom praatte. Hannie voelde het en was er blij om.

„Ik geloof wel, dat ik van haar zou kunnen houden. Als ze niet tegenvalt." Dit was de voorzichtige conclusie, waartoe ze voor zich-zelve kwam, en die ze ook uitsprak, toen haar moeder vroeg hoe ze 't onbekende nichtje gevonden had.

J. M. W.—W.

(Wordt vervolgd.)

HET MEISJE EN DE UNIVERSITEIT.

Het voorgaande betrof de arbeid van de vrouw. Een andere vraag is, of het meisje ook voort zal gaan met zich aan de wetenschap te wijden en dus aan de Universiteit zich als student zal laten inschrijven. Dr. Bavinck wijst er op in „De Vrouw en de hedendaagsche maatschappij", dat er van de oudste tijden af vrouwen geweest zijn, die zich aan de wetenschap hebben gewijd, zooals Sappho, Aspasia, Hypatia, Paula, Hroswitha, Hildegardis, Colonna, Charitas Pirkheimer, Helene Cornaro, terwijl Laura Bassi zelfs een professoraat bekleedde en onder ons Anna Maria Schuurman meer bekend is. Doch juist het feit, dat we deze geleerde, deze wetenschappelijke vrouwen allen bij naam kennen, bewijst wel, dat ze tot de grote uitzonderingen behoren. En ook het feit, dat Nederland aan alle Universiteiten saam slechts alleen Mej. Dr. Westerdijk als hooglerares bezit, is alweer een bewijs, dat we hier met een uitzondering te doen hebben. Dr. Bavinck zegt verder: „Er bestaat geen voldoende grond om de vrouw den toegang tot de hoogeschole te weigeren. Dat de vrouw in 't algemeen voor studie ongeschikt zou zijn, wordt meer en meer als een vooroordeel prijsgegeven; de vrouw is ook in dit opzicht anders, maar niet minder dan de man; ze is minder dialectisch aangelegd, maar overtreft den man in intuïtief vermogen en noesten vlijt." „Bovendien", zoo gaat hij voort, „moet men zich van het aantal vrouwen, dat den weg der studie inslaat, geen overdreven voorstelling maken. Zeer waarschijnlijk zal het aantal vrouwelijke studenten, als het nieuwste er af is, eer dalen dan stijgen, want studie heeft voor de vrouw groote bezwaren: zij is lichamelijk zwakker dan de man; moet zich enkele dagen in de maand beter in acht nemen en zij kan het zitten op de banken, het leven op een kamer en het werken voor een examen niet zoo goed volhouden."

Laten we nog even naar Dr. Bavinck luisteren, als hij op een volgende bladzijde van zijn boek zegt: „Een groot bezwaar is ook daarin gelegen, dat de vrouw in het algemeen voor eigenlijke wetenschappelijke studie, voor de dikwerf zeer ingewikkelde en abstracte vraagstukken, die zich voordoen, veel minder belangstelling gevoelt dan de man in doorsnee. Ze zit veel vaster aan huis

zondig leven heeft verzorgd, die ze zalfde, die ze behandelde als iets heel kostbaars.

Haar haren voor Jezus.

Daar vloeit de zalf op Jezus voeten neer, de kostelijke zalf, de kostbare zalf.

Die zalf voor Jezus.

Ja, en haar hart voor Jezus, haar liefde voor Jezus, haar berouw voor Jezus, Zij — voor Jezus.

Haar is véél vergeven; zou zij den Heiland dan niet beminnen?

O, ze ziet haar zonde zoo groot; haar ongerechtigheid is als een berg, die als een looden last haar ter neer drukt.

Maar haar zonde wordt haar vergeven.

Jezus vergaf.

Jezus vergaf haar zóóveel.

Zou ze dan dien vergevenden Heiland niet beminnen?

Zou ze zich niet aan Hem willen opofferen?

Alles, alles voor Jezus.

Simon ziet het aan en hij begrijpt het niet. Hoe kan Jezus het toelaten, dat deze zondares Hem nadert?

Simon zou zeker o zoo gaarne haar uit zijn huis verdreven hebben, maar Jezus' tegenwoordigheid houdt hem terug.

Simon begrijpt niet, hoe zwaar de last der zonde kan drukken, Simon begrijpt evenmin, hoe het hart vervuld kan zijn met groote liefde voor den Heiland, als die zware last is weggenomen.

Simon heeft den Heiland niet lief; Hij vindt het zelfs niet noodig, tegen Jezus de alledaagsche beleefdheidsvormen in acht te nemen.

Maar Jezus begrijpt deze zondares en Hij neemt haar offer aan. Hij, de Heilige, laat het toe, dat de onreine Hem aanraakt en het straks zelfs waagt, Zijn voeten te kussen. Hij laat het toe, dat deze vrouw Hem lief heeft en Hij verblijdt zich over deze zondares, ver van het Vaderhuis weggedwaald, maar wedergekomen.

Simon, die weinig vergeven wordt, heeft weinig lief.

Maar háár is veel vergeven en daarom heeft ze veel lief.

De Farizeër en de zondares!

Jezus, de gast van den Farizeër, wendt zich tot de zondares en uit Zijn mond klinkt het: Uwe zonden zijn u vergeven. Uw geloof heeft u behouden, ga henen in vrede.

Zal ons veel vergeven worden, dan moeten we eerst weten, dat we een groote schuld hebben.

Dat weet de zondares. Weten wij het ook?

Hoe grooter onze schuld voor ons geworden is,

hoe meer wij zullen uitgedreven worden naar den Heiland, die zich altijd laat vinden.

En als dan onze schuld, onze groote schuld, ons vergeven is, zullen we den Heiland ook vurig liefhebben.

Hebben wij Hem lief als de zondares? Hebben wij Hem zóó lief, dat wij alles voor Hem ten offer willen brengen? Wat zullen wij voor Jezus doen? Nu, in onze dagen? Willen wij Hem gehoorzamen? Willen wij Hem ons-zelf ten offer wijden?

O, als wij Hem maar weinig liefhebben, mogen en moeten we daaruit besluiten, dat ons nog maar weinig vergeven werd. Dan kunnen we dááruit weten, dat de zonde ons nog maar weinig drukt, dat onze ongerechtigheid ons-zelf nog maar weinig bekend is en dat ons schuldgevoel nog maar heel klein is.

Dan mogen we den Heere wel bidden om opening der oogen, om het rechte inzicht in onze schuld, onze verdorvenheid. Hij geeft den blinden het gezicht. Zelfs een Simon de Farizeër mag nog onderrecht ontvangen van den Heiland.

Simon, ik heb u wat te zeggen.

O, dat wij, gewillig en anders dan Simon, mogen antwoorden: Meester, zeg het. En dan zal Jezus ons leeren, Hij zal ons doen ondervinden, dat Hij ons véél vergeven wil. Dan zullen wij ook leeren, Hem vurig lief te hebben.

Mijn Levensvorst, Gij stierf voor mij?
'k Wensch dan voor U te sterven,
Al ware 't duizendwerven
En..... nimmer scheiden wij.

K.

Hoofdstuk X.

„Vindt u 't goed, dat ik vanmorgen na kerktijd even bij Christien aanloop? Ze zal zich vreemd voelen nog Zondags, denk ik, zoo zonder kennissen.”

Hannie vroeg het, terwijl ze met haar moeder naar de kerk liep. En natuurlijk stemde deze toe. Ze zag wel graag, dat Hannie zich wat meer bij Christien aansloot, na 't geen ze van deze gehoord had.

„Vraag haar dan vanmiddag bij ons op de thee. Dat is gezellig voor haar, en voor jou meteen.”

„Ja, dat is goed”, zei Hannie. Maar hoewel ze

niet méér antwoordde dan alleen dit, voelde ze achter moeders woorden 't zelfde, wat zij ook altijd gevonden had: dat Frieda, hoewel haar vriendin, niet paste bij hun eigen Zondags-stemming. Daarom had moeder er ook nooit van gerept, haar voor Zondagsmiddags te vragen. Nu, bij Christien, deed ze 't wel dadelijk.

Terwijl ze zat in haar hooge kerkbank, en schijnbaar luisterde naar 't zoo bekende voorlezen van de wet, soesde ze er over, of dit wel goed kon zijn: een vriendin te hebben voor door de week alleen. De Zondag was toch niet een dag, los van alle andere dagen!

Maar wat dan? Frieda loslaten? Daar moest je toch een andere reden voor kunnen opgeven!

Ze trachtte zich gerust te stellen met de gedachte, dat ze dit ook niet mocht. 't Zou beslist verkeerd wezen, als ze Frieda aan zich-zelve, of geheel aan den invloed van mevrouw Duplessy overliet. Doch onderwijl was ze er zich heel wel van bewust, dat Frieda meer invloed uitoefende op haar, dan omgekeerd, zij op Frieda.

't Opgeven van den Psalm rukte haar uit heur droomerijen.

Kom, ze moest nu luisteren; daarvoor was ze in de kerk. En wat het omgaan met Frieda betrof: kwaad deed het haar niet en je kon het leven toch niet altijd ernstig nemen. Waarvoor was je anders jong?

Na kerktijd vond ze Christien, die in een andere wijk, dichterbij haar kosthuis, gekerkt had, alleen op haar kamer.

„Hè, dat vind ik leuk”, zei deze, 't boek, waarin ze had zitten lezen, wegschuivend. „Ik dacht niet, dat ik zoo gauw al bezoek zou krijgen.”

„Ik meende, je zou 't misschien niet erg gezellig hebben, zoo alleen. En daarom wou ik je vragen, vanmiddag bij ons thee te komen drinken. Of eigenlijk vraagt moeder het”, zei Hannie, als altijd een weinig verlegen, nu ze alleen moest optreden tegenover iemand, die ze eigenlijk maar weinig nog kende.

„Hoe aardig van je moeder, zoo om mij te denken! Natuurlijk kom ik graag. Maar jij blijft nu toch een poosje?”

Hannie wilde niets liever dan dat.

„Vind je 't niet erg vervelend hier? Ik bedoel zoo alleen in een vreemde stad?” vroeg ze, toen ze tegenover Stien zat.

„Een beetje vreemd is 't wel, ja. Vooral de Zondagen waren bij ons thuis erg gezellig, omdat we dan allemaal den tijd hadden, behalve vader. Dat is er nou weer tegen, als je vader predikant is. Maar ik had thuis geen gelegenheid, verder te studeeren.

En wie het doel wil, moet ook de middelen willen, niet?”

„Hou je zooveel van de studie?” vroeg Hannie.

„O ja”, zei Stien, met een vaag glimlachje. „Maar 'k geloof toch niet, dat dit alleen me van huis zou gedreven hebben. Je kan genoeg studeeren, al is 't niet voor een akte, en misschien is die liefhebberij-studie nog het prettigst, tenminste, wanneer je ze niet louter als liehebberij, doch werkelijk in ernst, opvat. Maar zooiets ging bij ons natuurlijk niet. Je begrijpt: een groot gezin, en vader predikant. Dan kan je nog wel wat leeren, tenminste in ons geval nog wel, maar moet je je kennis toch ook productief maken. Daarbij kwam, dat ik in huis totaal overbodig was, wat het werk betreft. M'n twee oudere zusters helpen moeder in de huishouding. Ik vond het geen levensdoel, alleen maar eens stof af te nemen of een kopje om te wasschen, en verder met een handwerkje te zitten, gesteld al, dat dit bij ons gekund had.”

„Maar had je daar op 't dorp geen vaste aanstelling kunnen krijgen? Dan had je toch thuis kunnen blijven”, opperde Hannie.

Weer glimlachte Stien.

„Ja, zie je, ik heb nou eenmaal zoo m'n eezucht. Gewoon onderwijzeres is me eigenlijk te min. Ik wil 't verder brengen; liefst aan een middelbare meisjesschool of op een internaat geplaatst kunnen worden, later”, zei ze, de ernst van haar woorden verbergend achter een schijn van luchtigheid, die Hannie ineens in haar de nicht van Frieda deed herkennen.

„Dus jij hebt ook al je verwachtingen. Pas maar op, dat je Frieda er niet te veel van zegt, anders geeft ze jou ook nog een plaatsje in haar roman”, zei ze lachend.

„Haar roman? Schrijft Frieda dan? Dat had ik niet achter haar gezocht. Ik dacht, om je de waarheid te zeggen, dat ze nooit iets ernstigs uitvoerde”, zei Stien geïnteresseerd.

„'t Is ook geen ernst. Alleen maar een dolle inval van haar, zooals ze die heel veel heeft”, zei Hannie. Toen vertelde ze, echter weglatend wat Frieda gezegd had van zichzelf. Daar dacht ze niet graag aan, schoon ze zich haar kille huivering, als ze zich Frieda's woorden herinnerde, nauwelijks verklaren kon.

„Hou je eigenlijk van Frieda?” vroeg Stien ineens.

„Ze kwam bij me, toen ik pas thuis was, en niemand nog had. En we kenden elkaar van vroeger. Ze is ook werkelijk heel aardig, tenminste meestal”, was Hannie's antwoord, dat iets had van een verontschuldiging.

„Ja, ik geloof ook wel, dat ze innemend kan zijn. Maar ze lijkt me zoo heel anders dan jij.”

Jezus' liefde is onpeilbaar; de zonde en schuld der discipelen maakt aan die liefde geen einde.

* *
*

Stel het u nu goed voor.

Ook wij zijn soms in nood, als de storm van het ongelooft zich verheft, als droeve gebeurtenissen ons doen vertwijfelen, als de nacht der smart zóó donker is, dat we nergens meer licht zien.

Niemand, niemand kan ons helpen.

O, als het ooit zóó voor u wordt, vergeet het dan niet, dat gij, in nood van de baren, gezien wordt door uw trouwen Heere en Heiland.

Vraagt gij ongelooft, of Jezus ook u ziet? Of Hij ook uw moeite en zorg, uw verdriet en lijden kent?

Vraagt gij misschien, vertwijfelend, of uw ongelooft Jezus' liefde ook te niet doen zal?

Neen, zeker niet. 't Stond er niet best met ons voor, als Jezus alleen maar acht sloeg op geloovige discipelen.

Neen, uw ongelooft verhindert Hem niet, u lief te hebben, maar laat Zijn liefde u verhinderen, om ongelooft te zijn.

Want Hij wil u geloovig en vertrouwend zien.

Hij komt tot u dan, als ge er 't meest behoefte aan hebt. Wijs Hem dan niet af. Laat Hem niet voorbij gaan. En toch, dat doen we zoo gemakkelijk.

God ontnemt u een dierbare. Waarom? Misschien ook, omdat Jezus dáárdóór tot u wil komen.

God doet uw plannen mislukken. Waarom? Misschien ook, omdat Jezus zóó tot u in wil keeren. En dan is het zoo menigmaal, dat wij Zijn komst niet bemerken. Dat wij verblind zijn door den slag, die ons tref.

Dan vragen we, of dát nu liefde is, waar ons ook het liefste ontnomen werd. Dan vragen we oproerig, hoe God zóó met ons doen kan.

En dan zien we Jezus niet, die tot ons komt over de golven van het lijden. Dan vreezen we voor een spooksel, voor een nieuw gevaar, dat ons kan treffen, voor ons leven, dat we nu weer in moeten, terwijl ons hart nog bloedt.

Zie, dan, als de smart komt, als het gevaar dreigt, moeten we uitzien. Dan moeten we uitzien, of Jezus nog niet tot ons komt.

Dan moeten we niet alléén letten op de hooge golven, die ons dreigen, op de zee van smart, die over ons heen sloeg, maar, over de golven heen moeten we uitzien naar Jezus. Want Hij komt zeker; Hij komt tot al Zijn discipelen; Hij komt als de Zijnen Zijn hulp behoeven.

* *
*

Zoo staat dan Jezus' liefde tegenover het verhard-zijn der discipelen; Zijn trouw tegenover hun ontrouw; Zijn hulp tegenover hun ongelooft. Zóó lief heeft Jezus de Zijnen.

Die liefde van den Heiland moet ons in ons ongelooft beschamen, moet ons leeren, niet langer ongelooft te zijn.

Die trouwe liefde moet ons ook leeren, Hem te verwachten, als wij zijn hulp behoeven.

Komt de smart..... Jezus komt er bij. Breekt alles ons bij de handen af..... Jezus komt en..... Zijn komst is ons altijd tot zegen.

Hij stilt den storm, Hij helpt ons de smart dragen, Hij balsemt de wonden, Hij verbreekt de kracht van ons ongelooft.

Zalig, wie Jezus tot zich ziet komen en Zijn komst verwacht. Dan geen schreeuwen van vrees, geen angst voor een spooksel, maar een dankbaar aannemen van Zijn hulp, een zalige ervaring van Zijn liefde.

Dan ook in het hart den blijden jubel: Mijn Heere en mijn God.

K.

Hoofdstuk XI.

„Daar is ze, daar is ze!” juichten Thilda en Loesje, die al wel een half uur voor 't raam hadden staan kijken, en nu in de dame, die bij hen aanbelde, Christien vermoedden.

„Kinders, waar bemoeien jullie je mee? Blijf liever spelen!” zei Hannie.

„Spelen!” herhaalde minachtend Thilda, die zich al groot voelde.

En moeder meende: „Ze zijn natuurlijk nieuwsgierig. 't Gebeurt niet zoo dikwijls, dat we er een nieuwe kennis bij krijgen.”

Loesje wou met Hannie meelopen, om Christien te verwelkomen, maar werd met een: „nee hoor, jij blijft daar!” teruggeduwd door haar oudste zuster, die het bezoek als speciaal haar geldend beschouwde.

„Een anderen keer mag jij eens opendoen, als juffrouw Ter Weele hier wat meer bekend is”, troostte mevrouw. „Maar dan ook niet pruilen nou”, voegde ze erbij.

Christien kwam binnen en werd door Hannie

voorgesteld aan mevrouw en aan Jan, welke laatste zat te lezen en zich van al de gezinsleden 't minst van 't bezoek aantrok.

Mijnheer Veltman en Tom maakten een wandeling.

Mevrouw nam, terwijl ze Christien uitnodigde te gaan zitten, deze scherper op dan ze 't gewoonlijk de menschen deed. Jarenlang had ze zich weinig bemoeid met de buitenwereld; bezigheid en afleiding vond ze in eigen gezin ruim voldoende. En de weinige famielies, die ze zoo af en toe zagen, waren kennissen van ouds, wier conversatie zelden iets nieuws en nog minder ooit iets storends had.

Sinds Hannie's thuiskomst, en vooral sinds haar omgang met Frieda, was 't langzamerhand tot haar beginnen door te dringen, dat de grooterwordende kinderen niet genoeg zouden hebben aan dit gewone, beperkte kringetje. Ze zouden hun eigen kennissen zoeken, die meebrengen soms en zoo een nieuw element brengen in den gewonen sleurgang van 't huiselijk leven. De verantwoordelijkheid, die dit alles haar, als moeder oplegde, benauwde mevrouw soms, gewend als ze zich had, dat de dingen zonder veel schokken hun gewonen, dagelijkschen gang gingen. Ze had wel haar verwachtingen gehad van Hannie's thuiskomen, maar die hadden zich niet verder gestrekt dan tot een rustig samenleven, waarbij Hannie moeder in 't huishouden ter zijde staan en langzamerhand een deel van moeders taak overnemen zou. Ze kon juist niet zeggen, dat ze zich teleurgesteld voelde: Hannie was wel huiselijk. Maar ze begreep nu toch, dat die huiselijkheid niet het gansche leven van haar dochtertje vullen kon. Tenminste vooreerst nog niet.

Nu keek ze, terwijl ze met Stien enkele woorden wisselde over 't weer, en over de stad, die aan Christien vreemd was, naar Hannie, hoe ze thee schonk en bediende. Een vaag glimlachje speelde om haar lippen: nee, ze had, als moeder, niet te klagen over haar kinderen. Jan ook was een goeie, bedaarde jongen en als Christien nu Hannie's vriendin werd.....

Ze vroeg, toen Hannie weer zat, naar Stien's tehuis, en deze vertelde, niet druk en van de hak op den tak springend als Frieda's manier van praten was, maar toch wel levendig. En mevrouw begreep: Stien kwam uit een andersoortig gezin dan Frieda. Meer burgerlijk misschien, maar dan toch ook meer overeenkomstig het hunne.

Stien had al een paar maal naar Thilda en Loesje gekeken; nu zei ze: „Wat leuk, nog zoo'n kleine speelpop van een zus, Hannie.” En aan 't kind-zelf vroeg ze: „toe, kom eens hier. Hoe heet je?”

Loesje, in de wolken nu een volwassene zooveel notitie van haar nam, kwam en liet zich door Stien

ondervragen over haar leeftijd, haar vriendinnetjes, haar schoolgaan.

„Jammer, dat je niet bij ons op school gaat. Je zou bij mij in de klas zitten. Ik zou 't leuk vinden. Kom je eens op een Zondag met Hannie bij me? Dan mag je de portretten van thuis allemaal zien.

Loesje stemde graag toe, doch met een zijblik naar Hannie. Ze had ook wel eens gevraagd mee te mogen naar Frieda, maar dan altijd een bruuske weigering tot antwoord gekregen. In haar kinderebreintje kon ze niet zoo gauw verwerken, waarom het in dit geval anders zou zijn.

„Uw school is ver weg, is 't niet?” vroeg ze.

„Wordt je juffrouw de Zeeuw al ontrouw, Loes?” plaagde Jan, die zich wel niet in 't gesprek had gemengd, maar het toch gevolgd bleek te hebben.

„Juffrouw de Zeeuw is ook erg aardig”, zei Loesje nadenkend, met een weifel-blik naar Stien, als in vreeze, hoe die zoo'n bekenitenis opnemen zou.

„Blijf dan maar bij haar hoor. 't Zou ook veel te ver loopen voor je zijn. Je kon wel onder een tram komen en dat zou ik voor geen geld op mijn verantwoording willen hebben. Als ik dan behoefte heb aan een klein zusje kom ik wel hierheen. Wanneer je moeder 't goed vindt, natuurlijk.”

Loesje was gerustgesteld, en mevrouw haastte zich te zeggen: „Je komt maar zoo dikwijls je zin en tijd hebt. Me dunkt, we moesten maar alvast afspreken, dat je je Zondagmiddag of Zondagavond altijd bij Hannie doorbrengt. Wanneer je geen andere verplichtingen hebt, tenminste.” Dit laatste in een plots gedenken aan de Ter Weele's, Stien's familie immers.

„Maar mevrouw, dat is heusch te vriendelijk van u”, vond Stien.

„Toe, zeur nou niet en belooft maar gauw, als een beste meid”, drong Hannie, terwijl mevrouw meende: „Niets te vriendelijk. We gaan onze eigen gang; je vindt dat wel goed, en dan is het niets geen moeite en voor Hannie ook wel gezellig. Zondags heeft zij evenmin iets.”

Mijnheer en Tom kwamen thuis. Tom had natuurlijk weer van allerlei opgemerkt onder de wandeling en gaf hiervan een levendig verslag. Hij liet zich niet, als Jan, weerhouden door de aanwezigheid van een vreemde. Hij was trouwens veel drukker en bewegelijker dan zijn broer.

't Was ook Tom, die, nadat de versmachtende dorst, die hij beweerde te hebben, door een paar kopjes thee gelescht was, vroeg: „hoe is 't, krijgen we geen muziek vanmiddag? Dat hoort er toch bij op Zondag!”

„Och jô, de dames hebben het zoo druk met praten”, zei half-luid Jan, die altijd eenige schroom voelde zich te laten hooren.

„Nonsens. Meisjespraatjes; beteekenen toch niks”, gaf Tom nog wat zachter terug.

En Stien vroeg gretig: „o, zijn jullie gewoon muziek te maken, Zondags? Doe 't nu dan ook, als je blijft. We zongen ook Zondags, maar pas na afloop van de kerk, als 't vader niet meer hinderde. Maar dan kwam er soms al dadelijk bezoek, en kon het niet, en al vonden we 't wel prettig, dat de menschen kwamen, 't speet ons toch altijd van de muziek.”

„Nou hoor, ik had gezegd, dat ze dan maar zolang stil moesten wezen en luisteren”, vond Tom jongensachtig-brutaal, waarop Stien lachend inging: „Dat zei mijn broer Leen soms ook. Maar de meeste dorpelingen waren niet zoo erg muzikaal, en als dominee moet je de gemeenteleden in hun eigenaardigheden zoo'n beetje ontzien nietwaar? Tenminste, dat vond vader altijd”, voegde ze erbij, bang, dat hij haar zedeprekerig zou vinden.

„Zing jij dan mee?” vroeg Hannie, haar meetroonend naar 't huisorgel.

„Als jullie bekende dingetjes neemt.”

Hannie en Jan speelden eenvoudige melodieën; moeilijke gingen boven Jan's muzikale kracht, en 't bleek, dat vele ervan voor Stien oude bekenden waren. Haar niet sterke, maar wel zuivere sopraan gaf aan de eenvoudige liederen een grooter bekoorlijkheid nog dan wanneer Jan en Hannie ze samen ten beste gaven. Loesje was naderbij geslopen en zat op een voetkussen, vlak bij 't orgel, te luisteren.

Alleen Thilda bleef verdiept in haar boek: lezen was haar hartstocht en daarbij: haar gauwgewonde trots van zich al groot voelend meisje vond ook, dat Stien bespottelijk veel notitie genomen had van een kind als Loes.

Toen Stien, na 't zingen, afscheid nam, herhaalde mevrouw haar uitnodiging om alle Zondagen te komen.

Stien vroeg nog eens, of 't heusch niet te verbindend zou zijn. Ze wou niet graag opdringerig lijken.

„Als u 't niet doet vraag ik u om te komen zingen. Zoo'n soort tegen-prestatie. Dan zijn we weer gelijk, ziet u”, voegde mijnheer er toen bij, waarop Stien zei, dat ze wel graag zou komen, natuurlijk.....

Toen Hannie weer binnenkwam hadden de jongere leden van 't gezelschap het druk over de pas vertrokkenene.

„Nou, en ik vind haar lang zoo mooi niet als Frieda”, oordeelde Thilda nog wat spijtig, nadat Loesje als haar meening ten beste had gegeven, dat juffrouw Christien „heel lief” was.

„En ik vind haar niet half zoo nuffig als Frieda”, galmde Tom.

Jan riep een beetje gemelijk: „Maak toch niet zulke gekke vergelijkingen”, waarop Tom zich verdedigde: „'t zijn toch bloed-eigen nichtjes en daarbij alle twee Hannie's vriendin.”

„'t Was erg gezellig. Ik heb in lang niet zoo'n prettige Zondagmiddag gehad. Vond u ook niet, moeder?” vroeg Hannie.

Doch toen ze 't gezegd had trof haar ineens 't weten, dat bij haar de waardij van den Zondag bepaald werd door uiterlijkheden, zoo sterk als een veroordeeling van haar innerlijke gemoedsgesteldheid, dat ze nauwelijks hoorde mevrouw's antwoord: „ze lijkt me een heel degelijk meisje. En ik hoop, dat je 't op den duur met haar zal kunnen vinden.”

J. M. W.—W.

MARIE ANTOINETTE.

Dood van Lodewijk XV. In het begin van Mei 1774 werd de koning door een buitengewoon kwaadaardig soort van pokken aangetast. De besmetting was vreeselijk. Alleen door het loopen in de galerij van het paleis werden meer dan vijftig personen door deze verschrikkelijke ziekte aangetast.

De geneesheeren waren bijna niet te bewegen, zich in de ziekenkamer te begeven. Het verplegend personeel deed niet anders dan met weezin en grooten angst zijn plicht.

Doch wie niet bang waren, om haar plicht te doen, dat waren zijn dochters. Adelaïde en Louise verlieten haar vader geen oogenblik. Met ware doodsverachting trotseerden zij de smeekbeden en de bevelen van de geneesheeren, om zich te verwijderen: zij wilden haar vader in diens laatste uren niet alleen laten. Toch wisten ze, dat het zoo goed als zeker was, dat zij daardoor besmet zouden worden.

De kroonprins en Marie Antoinette werden niet bij den koning toegelaten. Lodewijk XV had dit uitdrukkelijk verboden. De toekomstige koning van Frankrijk mocht niet in gevaar gebracht worden.

Lodewijk moest de hevigste pijnen doorstaan. Maar verschrikkelijker waren de zielsangsten, die hem aangrepen. Het kruisbeeld, dat men hem aanreikte, stiet hij soms weg, roepende, dat hij het

Denkt gij niet, dat die ontmoeting met Jezus de blijdschap van zijn leven is geworden?

't Is wel eens weer duister voor dezen discipel geweest en menigmaal, ook als hij héél dicht bij Jezus was, had zijn hart geen deel aan den Heiland, maar de blijdschap van die eerste ontmoeting is telkens weer zijn troost en zijn steun geweest.

Johannes deelt ons nergens mede, wanneer hij bekeerd is geworden. Hij vertelt ons alleen maar, dat die eerste ontmoeting met Jezus hem onvergetelijk was.

* *
*

Nu moeten wij ook allen, evenals Johannes, den Heiland ontmoeten en die ontmoeting moet ons onvergetelijk zijn.

Jezus komt ons wel tegemoet, als wij Hem willen naderen; zooals Hij ook de schroomvallige discipelen hielp, die Hem niets durfden vragen.

Hij komt ons tegen met Zijn aanbod van genade, met de verzekeringen van Zijn liefde en trouw.

Hij komt ons tegen duizend, duizend keer, des Zondags onder de bediening van het Woord, in de week onder het bijbellezen, onder ons gebed, in ons werk, op ons atelier, aan de ziekbedden, waarbij wij als verpleegster staan. Duizendmaal lieten wij Hem voorbijgaan, maar, zal het wel met ons zijn, dan moeten wij allen met Hem in persoonlijk contact komen.

Vergeet het niet: 't is niet voldoende, met Zijn Woord in aanraking te komen, met vrome menschen, met o zulke stichtelijke toespraken, maar wij moeten Jezus hebben. Hij bedient zich van Zijn Woord, van stichtelijke toespraken, van vrome menschen, maar wij moeten Hem zelf hebben en Hem alleen.

Wij moeten zóó met Hem in aanraking komen, dat we 't nooit weer kunnen vergeten, zóó, dat we daardoor met Hem in aanraking blijven. Er moet een onlosmakelijke band zijn tusschen Hem en ons.

Het is noodig, ook in onzen tijd, dat daarop wordt gewezen. Het is al zoo vanzelf voor velen van ons, dat wij ons bij de vrienden van Jezus aansluiten; het hoort nu eenmaal zoo, van jongsaf weten we niet anders.

Maar dat is niet voldoende. Daar moet tusschen Jezus en ons een levensgemeenschap zijn; Zijn leven moet als 't ware in ons overvloeien; doordat er een band is tusschen Hem en ons krijgen we immers deel aan Zijn Middelaarswerk, gaan wij met Hem in 't graf, staan wij met Hem op ten leven.

Zie, als we zóó met den Heiland in aanraking

komen, zorgt Hij zelf er voor, dat die levensgemeenschap tusschen Hem en ons er *blijft*. Wij zorgen daar niet voor. *Hij* doet het. *Wij* gaan van Hem heen, maar *Hij* haalt ons terug. Ja, als wij in zonde vallen, als wij heengaan naar een ver land, voelen we tóch weer dien onlosmakelijken band, herinneren we ons, dat wij tot Jezus kwamen, met Hem in gemeenschap traden. Wij herinneren ons onze blijdschap, onze liefde, ons geloof en onze hoop. Dan keeren we terug, om berouwvol aan Zijn voeten neer te knielen en dan danken we Hem, omdat Hij niet toestond, dat de band tusschen Hem en ons zou breken.

En het was omtrent de tiende ure.

O, 't doet er niet toe, of gij een uur kunt noemen, een dag of een jaar, als gij maar, evenals Johannes, weet, zeker *weet*, dat gij tot Jezus gekomen zijt. Al komt gij ook ter elfder ure, Hij wijst u niet af, maar stel uw gaan zoo lang niet uit. Kom tot Hem, terwijl ge nog zijt in de dagen van uw jeugd. Het is een groot voorrecht, Hem reeds in uw jeugd te ontmoeten.

Nu is het het goede uur voor u; *nu* is het de wel aangename tijd en de dag der zaligheid. Kom tot Jezus en vergeet dan in uw later leven nooit, met hoeveel liefde en goedheid gij door den Heiland ontvangen zijt, maar laat uw gaan tot Jezus u zijn tot een blijvende herinnering.

K.

XII.

Hannie was op weg naar Stien, toen ze mevrouw Duplessy met Frieda tegen kwam.

Eigenlijk was het mevrouw, die haar staande hield, hoewel Frieda met een lief lachje zei: „Hoe toevallig, Hannie. En hoe leuk!”

Maar Frieda mokte een klein beetje, omdat Hannie nog al eens bij Stien kwam, tegenwoordig, en haar daarvoor wat verwaarloosde.

Niet, dat zij zelve zoo trouw was aan Hannie. Ze had nu, terwijl de winter begonnen was, haar eerste groote partij bijgewoond, waar ze erg gevierd was, en waar ze ook kennis had gemaakt met meisjes, die haar beter aanstonden dan Hannie. Maar voor haar idee was 't zoo, dat zij wel Hannie mocht laten glippen, doch niet omgekeerd Hannie háár. Dat voelde ze zoo'n beetje als een beleedi-

ging. En heelemaal loslaten wou ze Hannie ook niet; 't element van bewondering, dat in Hannie's vriendschap school, vond ze veel te zoet om het te willen missen.

't Was 't zelfde, als waarom ze altijd weer Hans Harders aanhaalde, hoewel hij niets leek op den held van haar droomen, en ze vast wist, dat ze Hans zou laten gaan, wanneer die ander op het tooneel verscheen. Maar voor de goeie, sullige Hans was zij het ideaal; voor Hannie was ze dat eerst ook betrekkelijk geweest, en nu hinderde het haar te merken, dat een ander die plaats dreigde in te nemen.

„'k Dacht, dat je uit de stad was. Of aan de studie soms. 'k Heb je nog niet weer bij me gezien na dien éénen keer. Maar nu kom je eens gauw met Frieda. Zonder tegenspreken. En dan een avondje. Laten we dadelijk zeggen, wanneer”, praatte mevrouw tegen Hannie.

Die wist niet zoo gauw een reden op te geven, om te weigeren.

Ze had het wel even over: „niet veel uitgaan, en één avond in de week naar Frieda al druk genoeg”, maar mevrouw tokkelde met haar hooge, waf gemaakte stem, daarover heen: „Kom, nonsens. Een jong meisje moet uitgaan. Komt haar toe. En als 't niet anders kan, breng je Frieda's avondje dan maar samen bij mij door. Ik word al een ouwe vrouw, maar 't gezelschap van jonge meisjes fleurde me op.”

Mevrouw wachtte hier een protesteerend: „maar mevrouw, u ben nog jong”, zooals dit zoo gemakkelijk kwam over de lippen van Frieda en anderen van mevrouws kennisjes. Doch Hannie voelde instinctief, dat mevrouw huichelde, hoewel zij haar wel ouder zag dan mevrouw zich wilde voordoen, en daarom kon ze zelfs dit kleine vleierijtje niet uiten, wat haar niet deed stijgen in mevrouws achting.

Er was echter geen zweem van ontstemming te merken in mevrouws aandringen: „Zullen we dan zeggen volgende week Woensdag? Als Frieda ten minste ook kan?”

Maar Frieda kon niet: was uitgevraagd bij de Van Rhedens. „U kent ze wel.”

Ja, mevrouw kende ze wel. „Een heel respectabele familie. Daar wil ik je natuurlijk niet van afhouden. Een week later dan?”

Ja, dat kon.

Hannie maakte nog de tegenwerping: „Als er niets in den weg komt, tenminste. 't Is zoo lang vooruit”, waarop mevrouw vond: „Wel, dan stuur je even de meid met een boodschap. Nog al gemakkelijk, in dezelfde stad, niet?”

En hoewel Hannie zich indacht, wat Martha zeg-

gen zou, wanneer ze voor háár boodschappen moest doen, gaf ze toch toe: „ja, dat was gemakkelijk. Dat kon.”

„Dus je gaat nu niet met ons mee?” noodde mevrouw nog.

„Heusch niet mevrouw. Ik kan nu onmogelijk.”

Met nog eens een uitdrukkelijke herinnering aan de beloofde visite nam mevrouw toen afscheid.

„De groete aan Stien! Want je gaat toch zeker naar háár”, zei Frieda.

Hannie vond, dat het een beetje spottend klonk. En omdat ze alles wat maar een beetje scherp was dadelijk voelde, kleurde ze.

Ach ja, Frieda hield niet erg van Stien. Ze pasten ook in 't geheel niet bij elkaar.

Maar dat Frieda jaloersch zou kunnen zijn van diezelfde Stien kwam niet in haar op.

Toen ze bij Christien kwam liet die juist een dame uit. Een grijze, hoewel nog niet erg oud eruit ziende dame. Ze bleef even staan, om Hannie te laten passeeren, en vroeg toen aan Stien: „Een kennisje van u, juffrouw Ter Weele? Misschien ook een hulpkracht voor ons?”

„U ben toch een echte propagandiste”, zei Stien glimlachend, waarop de ander teruggaf: „Ik moet wel. Er is zooveel te doen en zoo weinig jonge meisjes hebben tijd en zin. Maar ik geef mijn arbeid van werving in dit geval aan u over. 't Is in goede handen. En verder zooals we afspraken, nietwaar?”

„U kunt op mij rekenen, mevrouw.”

Een lichte buiging nog, als antwoord op mevrouws knikje, en de deur viel achter de bezoeker dicht.

Stien liep vlug de trap op, en vond Hannie al in haar zitkamer.

„'k Ben maar doorgelopen. 't Was immers wel goed?” vroeg ze.

Ze had het onbescheiden gevonden te blijven luisteren.

„Maar natuurlijk, kind. Je ben hier immers thuis!”

„Wie was die dame?” vroeg Hannie, op wie 't energieke, blozende gezicht met de sprekende oogen indruk had gemaakt.

„O, mevrouw Hageveld. Misschien heb je wel van haar gehoord. Een bekend philanthrope. In den gunstigen zin dan, hoor. Ze kwam mij vragen voor de Zondagsschool, om de andere week, en dan nog voor een door de weeksch avondje met fabrieksmeisjes.”

„En heb je aangenomen?” vroeg Hannie, in een lichte spanning.

„Ik kon niet weigeren, vond je wel? Als je toch weet, dat het werk noodig is, en dat er gebrek is aan hulp ervoor. Zij zelve, of een andere dame van

't comité, heeft trouwens de leiding. Dat zou ik ook niet aandurven. Maar zoo eens wat helpen met naaiwerk, en dan eens wat spelen op 't orgel, of wat voorlezen. 't Is natuurlijk, om de meisjes van de straat te houden. En ook, om ze nog zoo'n klein beetje te leeren d'r goed in orde te hebben en zoo."

„Maar je studie!" zei Hannie.

„'k Had me altijd voorgenomen, één avond in de week vrij te houden voor mezelf."

„Noem je dit „voor jezelf?"

Stien glimlachte even. „Nou, niet precies. Maar ik ga enkel om de veertien dagen. En misschien leer ik er zelf net zooveel als die meisjes, al is 't dan wat anders. We mogen ons ook niet opsluiten in eigen kringetje, wel? Maar 'k zal eerst eens kijken, of m'n hospita nog niet een kopje thee voor ons heeft."

(Wordt vervolgd.)

J. M. W.—W.

MARIE ANTOINETTE.

Etikette en mode. Het zou Marie Antoinette spoedig blijken, dat het nog niet zoo gemakkelijk was, om koningin te zijn. En helaas bleek het ook weldra, dat zij nog te jong en te behaagziek was, om den ernst van haar hooge waardigheid te verstaan.

De hofhouding van den koning bestond uit 1400 beampten en de koningin had 450 hofbeampten, die allen van ellenlange en klinkende titels waren voorzien.

Als eeredame werd gravin de Noailles bij haar aangesteld, een vrouw, die het in alles heel goed met de koningin meende, doch die in vormen verstand was en die van de etikette een gewetenszaak maakte. Een lint, dat een c.M. te lang of te kort was, of een groot, niet geheel volgens de regels van de kunst, maakten haar onpasselijk en etikettekwesties vond zij de belangrijkste, die er op de wereld konden bestaan.

Voor alle bijzondere omstandigheden waren vaste regels voorgeschreven. Van den vroegen morgen tot den laten avond was Marie-Antoinette aan vaste wetten gebonden, ja zelfs als zij ziek was, moest zij zich nog naar een bepaald hofcere-

monieel gedragen. Zelfs de allereenvoudigste dingen moesten naar vaste wetten geschieden. Wilde zij b.v. een glas water hebben, dan kwam een bediende dit op een presenteerblaadje brengen. Doch deze mocht het vooral niet zelf aan de koningin geven. Dat zou gelijk staan met een misdaad. Neen, hij mocht het slechts aan de kamervrouw overreiken.

Ook deze mocht het nog niet aan Marie Antoinette brengen. Dat zou al te eenvoudig zijn. Wat is nu hofetikette, die niet zeer ingewikkeld is!

De kamervrouw reikte het aan de hofdame over. Wanneer een der schoonzusters van de koningin in de kamer was, gaf de hofdame het glas aan deze over en dan pas kon het de koningin bereiken. Zelfs voor het aan- en uitkleeden van de koningin, dat steeds in tegenwoordigheid van anderen moest geschieden, waren een reeks van wetten vastgesteld.

Als kroonprinses had Marie-Antoinette het hofceremonieel al zoo onuitstaanbaar gevonden. Als koningin knelde het haar nog veel meer. En haar vernuft wist allerlei geestige gezegden te vinden, om het te bespotten. Toen zij op zekeren dag bij het ezelrijden door grauwtje uit het zadel gelicht werd, riep zij lachend: „Haal gauw mevrouw Etikette, om te vragen, hoe een koningin van Frankrijk doen moet, als een ezel haar van zijn rug werpt."

Voortaan werd gravin de Noailles altijd „mevrouw Etikette" genoemd.

Toch was het niet verstandig van de koningin, om zulke dingen te zeggen. Zij had zeer zeker de etikette wat kunnen vereenvoudigen. Doch ze geheel af te schaffen, waarop zij het toelegde, was niet voorzichtig. Het Fransche hof, dat in uiterlijkheden opging, was aan deze vormelijke traditie gehecht. Door haar spotten met deze aloude vormen, maakte zij zich vele vijanden.

Doch erger was, dat haar zucht tot vermaak haar tot allerlei dingen dreef, die de laster wakker maakten.

Zij hield veel van theaters en bals en avond aan avond ging zij naar Parijs, om dergelijke feestelijkheden te bezoeken. Haar man, die van zulke dingen niets moest hebben, vergezelde haar bijna nooit, terwijl zij vaak tot den morgen bleef dansen.

Wel was niet waar, waarvan de laster haar beschuldigde, doch zij had ook de kwaadsprekende tongen geen stof moeten verschaffen en haar handwijze was allerminst geschikt, om haar waardigheid als koningin op te houden.

Het zijn sterke beenen, die de weelde kunnen dragen en Marie Antoinette had die kracht zeker niet. De grootheid en macht was haar naar het

heeft den dood overwonnen en de hel haar prooi ontrukkt.

Neen, vreest niet, want de verreezen Jezus is uw Heiland en door Zijn opstanding heeft Hij voor u het leven te voorschijn gebracht.

Gij zoekt Jezus, die gekruisigd was.

Zie, iets anders wisten de treurende vrouwen nog niet. Zij dachten een lijk te vinden. Zij wilden een liefdedienst bewijzen aan een doode.

En wat doet de engel nu?

Hij stelt nog eens die kruisiging op den voorgrond. Hij zwijgt er niet over, hij doetzelt het lijdē niet weg, maar hij brengt die kruisiging in verband met de opstanding.

Gij zoekt Jezus, die gekruisigd was. Hij is hier niet; want Hij is opgestaan, gelijk Hij gezegd heeft.

Zonder de kruisiging is de opstanding van Jezus een groot raadsel. Kruisiging en opstanding hooren bijeen.

Vrouwen, vreest gijlieden niet, want ik weet, dat gij zoekt Jezus.

Gij zoekt den gekruisigden Jezus en dat is goed. 't Is goed, dat gij Hem uw trouw niet hebt opgezegd; 't is goed, dat uw hart nog in liefde voor Hem klopt.

Maar zoek nu óók den l e v e n d e n Jezus. Zoek dien Jezus, die voor u in den dood ging, die voor u de zondestraf heeft betaald, die voor u den dood overwon, die voor u het leven verwierf.

Vrouwen, vreest gijlieden niet, want gij zoekt Jezus. Zie, Hij is hier niet, Hij is opgestaan.

Jucht nu, gij heemlen!

Verheft uwe stem, gij legioenen engelen, die daar staat voor den troon.

Knielt aanbeddend neer, gij, zoekers van Jezus! Zie, het is Paaschmorgen.

O, als gij Hem zoekt, dan naar den hof van Jozef!

Zie in het geopende graf.

Hoor de engelenboodschap: „Hij is hier niet”.

Maar vergeet niet, dat die Jezus, die uit de dooden opstond, zich voor u aan het kruis liet slaan.

Welk een onpeilbare, welk een onbegrepen liefde.

Gij zoekt Jezus, maar Hij zoekt u eerst.

Gij klemt u aan Hem vast, maar alleen, omdat Hij u vasthoudt.

In uw zoeken is geen verdienste, uw liefde eischt geen belooning, maar zie, uit genade moogt gij dóór uw zoeken deel hebben aan dien Heiland, die gekruisigd is voor u en die voor u opstond uit de dooden.

Welk een eere voor de vrouwen, dat zij, nog vóór

de discipelen, de blijde boodschap der opstanding mochten hooren.

Vrouwen zijn den Heiland tot het laatst toe trouw gebleven; toen de discipelen waren gevluht, zijn zij, door liefde gedrongen, naar den kruisheuvel gegaan.

Vrouwen zijn het, die 't allereerst bij het geopende graf staan. Welk een eere!

Maar toch, 't engelenwoord houdt voor hen een bestraffing in.

Gij zoekt Jezus? Gij zoekt Jezus, die gekruisigd was?

Het is goed, maar het is niet genoeg. Die Jezus is opgestaan. Dat hadt gij kunnen weten. Hij had het u gezegd.

Zóó wijst de engel deze vrouwen naar Jezus heen. Zij moeten herinnerd worden aan de woorden van den Heiland zelf; Hij en Hij alleen kan ook de laatste vrees verbannen; Hij en Hij alleen de laatste pijn stillen.

En zie, nu zal het weer Paschen zijn.

Zal het voor u ook Paaschfeest zijn?

Dan moet gij niet vreezen. Dan moet gij niet bang zijn voor hel en graf en dood.

Zoekt gij den Heiland? Zoekt gij den Heiland ook op dit Paaschfeest?

Wie zoekt, zal vinden, en wie vindt, zal niet meer vreezen.

Hoe zult gij Paaschfeest vieren? Zonder den Heiland? Het is niet mogelijk.

Zoek dan Jezus, die gekruisigd was. Hebt gij deel aan Zijn kruislijden?

Zoek Jezus die is opgestaan. Hebt gij deel aan Zijn opstanding?

Zoek Jezus en vrees niet, want allen, die Hem zoeken, komen tot Hem en zullen Hem zien in Zijn liefde en trouw en genade.

En dan, als zij eens blikken in hun eigen graf, zal de engelenboodschap hen vertroosten: Vreest niet, want ik weet, dat gij zoekt Jezus. K.

Toen Stien terug was met de thee kwam ook de vraag, die Hannie eigenlijk aldoor al gevreesd had: „Heb jij ook geen zin, om mee te helpen? Mevrouw Hageveld vroeg het natuurlijk dadelijk, toen ze je gezien had.”

„Och ja, voor haar is een meisje als wij zeker

in de eerste plaats een geschikte werkkraft", zei Hannie een beetje schamper. 't Was wel mooi, zooals Stien deed, maar niet ieder kon dat. En je mocht toch ook wel van je jeugd genieten.

„Je moet denken, ze offert zelf al haar vrijen tijd er aan op. Ze was vroeg weduwe, en sinds haar eenige zoon op studie is kan ze dit doen. Maar 't blijft toch mooi, vind ik. En dan is 't wel natuurlijk, dat het haar soms ontmoedigt, wanneer ze bij anderen zooveel onverschilligheid aantreft. Geld kan ze nog wel eens loskrijgen, maar om persoonlijk te helpen, daar komen velen niet aan toe. Ik weet wel, niet iedereen kan. Maar ook niet iedereen die kan, wil.”

„En hoe kom je er aan te denken, dat ik zou kunnen?” informeerde Hannie.

Waarop Stien terug vroeg: „Waarom zou je niet?”

„Ik voel me nog zoo jong”.

„Dat is toch geen bezwaar! Als wij nu leiding moesten geven. Maar de dames dragen natuurlijk ieder de taak op, waarvoor men 't meeste geschiktheid heeft. En me dunkt, voor de meisjes is 't juist prettig te zien, dat wij, die van d'r eigen leeftijd zijn, belang in haar stellen”.

„Mevrouw Hageveld heeft in jou een goeie advocate”, trachtte Hannie te spotten. „Maar ik dacht meer aan de Zondagsschool”, voegde ze er toen bij, bang Stien gekwetst te hebben.

„Daar is een opleidingscursus aan verbonden. Juist iets voor jou. Zal ik mevrouw je adres opgeven?”

Toen pas zei Hannie 't bezwaar, dat aldoor overwogen had, maar dat ze meende voor zichzelf te houden: „En als ik nu niets te geven heb?”

„Hoe bedoel je?” vroeg Stien, niet begrijpend.

„Omdat ik zelf niets bezit?” 't Kwam eruit met een klank van treurigheid, die Stien ontroerde.

„Maar Hannie!” Ze wist niets anders te zeggen.

En Hannie ging door, hartstochtelijker dan Stien haar nog ooit gezien had: „Jij denkt natuurlijk, dat ik ben, zooals jij. Beslist wat deze dingen betreft. Omdat je wel weet, dat we eender opgevoed zijn. En omdat je nooit gemerkt hebt, dat ik me daartegen verzette. En ik verzet me ook niet. Ik wil me niet eens verzetten. Als ik bij jou ben, zou ik op jou willen lijken. En op moeder. Maar met Frieda ben ik anders. En je moet niet denken, dat dit alleen haar schuld is. Dan voel ik mezelf soms veel te stijf nog, ben ik jaloersch op haar, omdat zij niet die bezwaren kent, die wij in onzen kring gevoelen. Dan wil ik ook wel genieten, zonder angstvalligheid. Dan heb ik er een hekel aan, dat ik mezelf ongracieuus voel en bekrompen. En nou zou ik, met zoo'n

warboel binnen in me, me aanbieden om anderen te leeren? 't Is immers idioot.”

„En heb je vrede met die warboel, Hannie?”

„Vrede! Hoe kan nou iemand vrede hebben met zoo'n chaos! Maar er zijn ook tijden, dat ik er geen eens wat van zie. Dat mijn leven me heel goed en heel geschikt lijkt. Veel vromer ook dan dat van Frieda. Dan heb ik wel voor een poosje vrede met mezelf. Maar die tijden zijn eigenlijk het ergst!” En met een korten wanhoopssnik liet ze 't hoofd zinken op haar, op tafel steunende, armen.

„Als je die tijden het ergst vindt, zal 't wel goed met je komen. Wanneer je tenminste denkt aan wat Jezus eens zei: „Waakt en bidt”.

Met opzet zei ze er niet achter: „Opdat ge niet in verzoeking komt.” Op haar-zelf had Frieda geen anderen indruk genaakt dan die van oppervlakkigheid en vlinderachtigheid. Nu pas begreep ze, dat de omgang met haar voor Hannie werkelijk „verzoeking” kon beteekenen. Doch ze zou niet graag den schijn wekken van te willen stoken tusschen die twee.

„Zie je nu zelf niet in, dat ik niet helpen kan?” vroeg Hannie tenslotte.

Doch hiermee was Stien 't niet dadelijk eens.

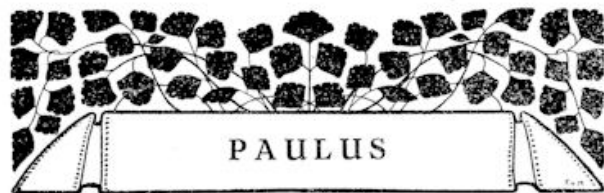
„Misschien zal juist zulk werk meer de behoefte in je wekken aan een eigen, vaste overtuiging”, meende ze. „Maar ik wil je niet pressen. Als 't moet, kan ik ook geduld hebben”, voegde ze er bij. Hannie stond op.

„Ik ga nu. 'k Hoop niet, dat je me kinderachtig vindt, nu je me beter kent.”

Voor de spiegel streek ze haar verwarde haren wat glad en zette ze haar hoed recht.

„Ik vind integendeel, dat onze vriendschap door ons gesprek aan diepte gewonnen heeft”, oordeelde Stien. En in haar stem was weer de warme klank, die Hannie er zoo graag in hoorde.

J. M. W.—W.

V.

Maar behalve tegen de Heidenen en tegen de Joden, zou Paulus in de derde plaats een langen en pijnlijken strijd te voeren hebben tegen die *Joodsche Christenen*, — en velen waren het er — die, wel is waar Jezus van Nazareth als den beloofden Messias en hun Zaligmaker hadden aangenomen, maar die de zuivere waarheid van het Evangelie,

Wat denken wij nu van den „ongeloovigen” Thomas?

We doen beter, een andere vraag te stellen.

Wat denken wij van ons-zelf?

Zijn wij altijd de bezitters van dat sterke geloof, dat bergen kan verzetten?

Komt er nooit bange twijfel in ons hart? Dwalen wij nooit om in den duisteren nacht?

O, ons ongeloovig hart, dat altijd weer zich verzet tegen de aanvaarding van het aanbod der liefde! Ons ongeloovig hart, dat steeds weer twijfelt aan Jezus' trouw.

Gelukkig, Jezus kent ons. Hij weet, wie we zijn. Hij kent onze ongeloovigheid, onze twijfelmoedigheid, onze kleine gedachten van Hem en van Zijn liefde.

Hij komt ons te hulp. Hij overtuigt ons, toont ons aan, maakt ons gewillig, om te aanvaarden, maakt ons gewillig, om Hem aan het werk te laten.

Zijn onze zonden niet te groot, om vergeven te worden?

Jezus antwoordt: Zie Mijn handen. Zie Mijn zijde.

Die handen en die zijde getuigen van Zijn bitter lijden en van Zijn smadelijken dood. Ze getuigen evenzeer van Zijn opstanding.

Kan Jezus *mij* liefhebben?

Jezus antwoordt: Zie Mijn handen. Zie Mijn zijde.

Zóó lief had Hij ons, dat Hij voor ons in den dood ging. Zijn handen, Zijn zijde, bewijzen het ons.

Kan Jezus mij redden?

Jezus antwoordt: Zie Mijn handen. Zie Mijn zijde.

Gestorven aan 't kruis, begraven en gesloten in 't graf achter den steen, staat Hij op, Hij, de Zone Gods, door eigen kracht; overwint Hij dood en hel.

Hij is machtig, Hij is gewillig ook, om te redden en te verlossen.

Maar *zie* dan ook.

Zie den Heiland in het geloof. Werp u voor Hem neer. Maak Hem tot uw zeker bezit, door Zijn zeker bezit te worden. Roep met Thomas: mijn Heere en mijn God.

Zie, zóó wil Jezus het.

Wat hebt ge er aan, of ge al weet, dat een zekere Jezus eenmaal heeft geleefd en is gestorven? Wat hebt ge er aan, of ge al weet, dat Hij uit de dooden is opgestaan?

Gij moet weten, dat Hij *uw* Jezus is, de uwe voor tijd en eeuwigheid. Gij moet weten, dat Hij voor *u* den dood overwon, voor *u* is opgestaan ten derden dage naar de Schriften.

Weet ge dat al?

Alleen als ge dat weet, verstaat ge iets van den zielsjubel van een Thomas: mijn Heere en mijn God.

* * *

De Heere wil Thomas niet ongeloovig zien. Die ongeloovigheid beledigt Hem en tast Hem aan in Zijn eere.

Denkt ge daar wel eens aan?

Als iemand ons zegt, dat hij ons niet meer gelooft, gevoelen we ons beledigd. Wij meenden 't zoo goed, niet waar, we spraken de waarheid, en nu beschuldigt men ons van leugen en bedrog. Dit kunnen wij niet dulden. Jezus wil ons niet ongeloovig zien, want ons ongelooft is zonde en met de zonde kan Hij geen gemeenschap hebben.

Vandaar dan ook Zijn bestraffend woord tot Thomas.

Jezus wil ons niet ongeloovig zien, want dat ongelooft plaatst zich tusschen Hem en ons. Dat ongelooft verhindert ons, Hem als *onzen* Verlosser, *onzen* Zaligmaker, *onzen* Jezus te aanvaarden.

Daarom moeten wij ons over ons ongelooft schamen en ons voor God verootmoedigen.

Hoe dichter wij bij Jezus zijn, hoe nauwer wij ons aan Hem verbonden gevoelen, hoe beter wij zullen kunnen strijden tegen ons ongelooft.

Zie dan Jezus, *zie* de teekenen Zijner wonden, *zie* Zijn liefde en goedheid en wees niet langer ongeloovig, maar geloovig.

Dan verblijdt de Heiland zich en wij zullen er varen, dat het om ons licht wordt.

Dan eerst krijgen we deel aan den opstandingsjubel: De Heere is waarlijk opgestaan. Hij is van Simon gezien.

En in ons hart zal het klinken: Hij is ook gezien van *mij*.

K.

XII.

December bracht de verrassing van een vroegen winter, met genoeg vorst om 't rijden op de ijsbanen mogelijk te maken.

De Woensdag, bestemd voor 't gaan naar mevrouw Duplessy, vond hen allen op de ijsbaan: mevrouw zelf met haar neef; Hannie met Stien en Jan als cavalier; en Meta de Vrieze met haar broer, die student was in Leiden. Frieda was wat laat; toen ze eindelijk kwam reden Hans Harders en de jonge De Vrieze tegelijk op haar af, om hun geleide te presentieren.

Ze nam dat van De Vrieze aan, Hans een tikje

gevend op z'n arm met de vermaning: „je mag je tante toch niet in den steek laten! Foei, ben jij een galant jongmensch?”

Hans droop af als een geslagen hond; Hannie zag aan hem, dat zijn plezier voor dien middag vergald was.

Ze was vriendelijk voor hem met een zusterlijke vriendelijkheid, die hem wel goed deed, al kwam er een schaduw op z'n gezicht, zoo dikwijls hij De Vrieze en Frieda voorbij zag zwieren. Ze zag er zoo elegant uit, dien middag, in haar bruin-fluweelen costuum, verlevendigd door de wat lichter boa en mof. Op 't kroezige bontsoort. En ze genoot haar triump van te rijden met den knappen De Vrieze, student al, en zoo'n gezellig causeur. Een paar maal ving ze van vreemden de opmerking: een knap paar, en 't weten, dat men hiermee niet te veel zei, verhoogde niet alleen haar genot, doch ook haar bevallige innemendheid. Bijval drong haar altijd zich nog meer te geven; zich te laten gaan in dartele scherts en losse gezegdetjes, die haar in gezelschapskringen den naam hadden doen verkrijgen van geestig te zijn.

Jan reed met Stien en Meta; hij praatte niet veel, voelde zich wat verlegen eigenlijk, doch was zeer dankbaar dat het niet aan hem ten deel was gevallen Frieda te geleiden.

Hans moest zich vergenoegen met zijn tante en Hannie, doch reed veel met Hannie alleen, daar mevrouw, geen al te goed rijdster, dikwijls rusten bleef in de tent. Hannie was ook liever met hem alleen; haar antipathie tegenover mevrouw was eer toe dan afgenomen, en Hans vond ze, ondanks het kinderachtige, dat hem soms kenmerkte, wel een goeien jongen. En dat ze zoo kalm met hem rijden en praten kon, zonder aanleiding te geven tot misverstand van zijn kant, maakte haar meer zich-zelf dan ze, schuchter als ze was, in andere gevallen met een heer-alleen geweest zou zijn. Hij was in haar oog ondanks zijn ouderdom, meer jongen dan heer. En daarbij, ze wist zijn gedachten en verlangens immers vol van Frieda.

Toen ze weer eens allen met elkaar in de tent zaten, waar mevrouw op thee met cake tracteerde, kwamen ze op hun afspraak voor dien avond.

„Ik verwacht jullie nu natuurlijk allemaal”, zei mevrouw. „Juffrouw De Vrieze, u haalt uw broer wel over en juffrouw Ter Weele, u komt ook mee als nicht van Frieda. En mijnheer Veltman geleidt natuurlijk zijn zuster.”

Ze namen allen aan, behalve Jan, die zich verontschuldigde, dat hij onmogelijk kon. Hij had nu al den ganschen middag niets uitgevoerd; vanavond moest hij beslist werken.

„Moet je toch een blokker voor zijn als jij. Na

zoo'n middag is 't mij onmogelijk 's avonds iets anders uit te voeren dan met een sigaret tusschen mijn vingers in een schommelstoel te liggen”, zei Hans.

„Verschil van constitutie”, meende De Vrieze, die medicijnen studeerde.

„Of van omstandigheden. Als ik een schommelstoel wil hebben, moet ik hem eerst verdienen en voor hem staan ze klaar”, zei Jan droog-weg.

Hannie keek hem even bevreemd aan; ze was niet gewoon, dat Jan snedige opmerkingen maakte. Maar toen ze hem zag kleuren onder een blik van Meta de Vrieze begreep ze, dat hij onder zijn kameraden een andere was dan in dames-gezelschap. Nu had hij even voor een oogenblik de aanwezigheid der dames vergeten.

Mevrouw drong niet erg bij hem aan: ze vond weinig aan dien drogen, saaien jongen. Hoewel, wat zijn ijver betrof, mocht Hans hem wel wat gelijken.

Zijn zuster beviel haar altijd nog iets beter, al was die ook een beetje nonnetjes-achtig. En dat nichtje Ter Weele leek al van dezelfde soort. Enfin, ze hield nu eenmaal van veel menschen om zich heen; dat benam je de gelegenheid tot hinderlijk nadenken. En Frieda zou, met dien jongen De Vrieze, den gang wel in 't gesprek houden. Stakert van een Hans eigenlijk, zooals hij nu keek naar die twee. Maar ze kon Frieda geen ongelijk geven, dat ze den student koos boven Hans.

't Werd langzamerhand leeger op de baan; Jan maande Hannie ook tot naar huis gaan. 't Werd tijd.

„Ja, we gaan nu allen tegelijk”, zei mevrouw. „En dan in 't vooruitzicht op vanavond. Afgesproken, ja?”

Ze beloofden; Stien voelde zich nu toch ook niet in staat om 's avonds nog te studeeren. En in Hannie's oogen had ze gemeend de vraag te lezen om niet te weigeren. Een beetje begreep ze 't wel: Hannie wou meegenieten en voelde zich toch niet recht thuis in dit gezelschap. Nu, als ze haar een dienst deed met voor dien éénen keer ook te gaan! 't Verrijkte in ieder geval je menschenkennis. En ze wist dan ook, of 't noodig was Hannie te waarschuwen. Op een enkelen indruk kon je bij zoiets niet afgaan.

„Maar we komen ook nog eens met ons allen een avond rijden! 't Is zoo leuk, met electrisch licht! En dan muziek!” stelde De Vrieze enthousiast voor.

Mevrouw nam dadelijk aan; Frieda beloofde met een lief lachje: „Misschien. Als ze het thuis goed vinden.” Stien en Hannie zeiden niets, maar namen zich voor niet te komen. Ze wisten, hoe het dikwijls ging 's avonds: muziek onder 't rijden eerst en dan later een geïmproviseerd bal. Vooral als veel kennissen mekaar troffen.

Men scheen ook eigenlijk niet op haar te rekenen; nam tenminste geen notitie van haar zwijgen.

Na de gezamenlijke tramrit, waarbij ze een paar bedaagde en bedaarde medepassagiers hadden geërgerd door hun luidruchtigheid, scheidde ze voor een paar uur.

Jan en Hannie namen Stien mee naar huis, op haar aanvankelijk tegenstribbelen zei Hannie: „we hebben met opzet vanmiddag vroeg gegeten, om niet zoo aan den tijd gebonden te zijn. En wat maakt nou bij 't boterham eten één persoon meer of minder? We kunnen dan meteen vanavond samen gaan.”

„'k Begrijp niet wat je er aan vindt, een visite bij zoo'n mensch als mevrouw Duplessy”, viel Jan uit.

„Och, daar ben jij nou ook een jongen voor. Ik dweep ook niet met d'r, maar voor zoo'n keer, wat hindert dat? 't Is wel eens leuk ook, al die luxe. En al was 't maar alleen, dat je er leert je zelf te bewegen! Dat is toch ook wat waard. Als je nooit verder komt dan je eigen kringetje, wordt je net zoo'n houten Klaas op 't laatst.”

„Liever dat dan een Jantje plezier, zooals Hans, die nou nooit zichzelf eens aanpakt”, vond Jan weer.

„Hij kon anders zijn plezier wel op, vanmiddag, nou Frieda aldoor met De Vrieze reed en naar hem niet omkeek. De stakkert. 't Is toch wel een goeierd, anders. En ze moest hem niet zoo bij tijden aanhalen, dan zet hij zich weer heel wat in zijn hoofd.”

„Niks dan flirten, natuurlijk. Maar Hans moest wijzer wezen, en niet geven om zoo'n nest als Frieda”, oordeelde Jan met de koelheid van een nuchter-aangelegden nog voor niets anders dan studie voelenden jongen.

„Kan jij nou heusch nog werken vanavond, Veltman?” vroeg Stien. „'t Zou mij totaal onmogelijk wezen, en daarom neem ik 't er nou ook maar eens van.”

„'t Gaat natuurlijk niet als anders. Maar een kop sterke koffie doet veel. Moeder geeft me wel een extra-goed bakje, voor een keer. En iets pomp je er toch licht nog in”, zei Jan nonchalant. Stien leek hem een soort kameraad, of een oudere zuster, die niet aan meisjes-grillen leed. „Eigenlijk de verstandigste van jullie drie, hoewel jij ook de ergste nog niet ben”, had hij zich eens geuit tegen Hannie, die hem toen vriendelijk dankte voor 't compliment.

Mevrouw was blij, dat Stien meegang naar mevrouw Duplessy.

„Eigenlijk lijkt het me wel een beetje vermoeiend voor Hannie, nu nog een visite. Maar 't was al beloofd, vóór we wisten, dat er ijs zijn zou. Jij zorgt

wel, dat het niet te laat wordt, Stien? Of zal Jan jullie halen?”

„Ik was zelf al van plan, niet laat weg te gaan. 'k Houd niet van dat nachtwerk; je voelt je den volgenden dag nog maar vervelend ervan. Als Hannie 't nou maar niet naar vindt, spelbreekster te worden.”

„Welnee, wat zou dat? Samen? En misschien zijn Frieda en Meta toch ook wel wat moe.”

Na nog veel raadgevingen van mevrouw om zich vooral goed in te pakken, als ze warm bij mevrouw Duplessy vandaan kwamen, en onderweg niet te druk te praten, als er weer zoo'n scherpe wind was als gisteren, vertrokken ze.

„Als ik bij jullie ben, moet ik altijd aan mijn eigen moeder denken. Die is ook zoo bezorgd. Wel eens een beetje overdreven soms, maar dat neem je er graag bij, niet?”

„Heel graag”, betuigde Hannie.

Met een plotse inval kwan Stien toen: „Weet je, wat leuk zou zijn? Als jij met de Kerst met me mee naar huis ging! Of zou je niet mogen?”

„O, maar dat zullen ze bij jou thuis misschien niet prettig vinden! Nu je voor 't eerst over komt!”

„Maak je daar geen zorg over! 'k Heb natuurlijk alles geschreven van de vriendelijke ontvangst, die ik bij jullie vond, en nou zal moeder 't wat leuk vinden, jou te leeren kennen. Ik kom morgen dadelijk aan je moeder vragen, of je mag. Als je zin hebt, natuurlijk.”

„Maar kind, ik vind het dol! Ik ga nooit uit logeeren. We hebben haast geen familie en in 't geheel geen kennissen buiten de stad.”

(Wordt vervolgd.)

J. M. W.—W.

D.

Diakones of Dienstbode? Dienstbode of Diakones? Wie van beiden is van het meeste nut in de maatschappij?

Een trouwe dienstbode is van evengroot belang als de huisvrouw zelf. Zij vermooit het leven en maakt het oneindig veel lichter. Zij speelt een belangrijke rol in het leven der kinderen, die haar liefhebben als een bloedverwante en kind voor haar blijven; ook als zij volwassen zijn. De moeder vraagt haar om raad, ook over de kinderen. Zij spreekt van „wij” en „ons”. Haar opofferend leven is niet goed te maken met geld, maar door vriende-

„Zouden de anderen er al wezen?” vroeg Hannie, een beetje nerveus, toen ze bij mevrouw Duplessy aanbelden. Ze zag altijd op tegen het binnenkomen in een volle kamer.

„We zullen zien”, zei Stien kalm.

Ze vonden, behalve mevrouw-zelve en Hans, alleen nog maar Frieda, die met een gezicht alsof ze zich verveelde in haar fauteuil leunde.

Hans lag, zooals hij voorspeld had, languit in z'n schommelstoel, en mevrouw scheen verdiept te zijn geweest in de krant.

Ze legde deze nu terzijde, blijkbaar dankbaar, dat er wat afleiding kwam.

„Ik Was haast bang, dat u onze afspraak vergeten zou. Juffrouw Ter Weele, komt u hier zitten, naast mij, en Hannie, jij aan dien anderen kant bij Frieda. Friedaatje is wat moe van 't rijden, maar ze zal nu wel opvroolijken”, voegde ze er bij, vergoelijkend, als had ze 't over een verwend kind.

Zonder op te rijzen reikte Frieda beiden de hand.

„Mevrouw maakt het me gemakkelijk. Ik Behoef me nu niet te verontschuldigen over m'n luiheid”, zei ze met een kwijnend lachje.

Hans was, ondanks z'n nog luere houding opgesprongen en schoof voor Hannie een stoel bij. Deed hij 't met opzet zoo, dat ze kwam te zitten tusschen hem en Frieda, en dus wel scheiding moest maken? Hannie vroeg 't zich af; hij zou rijden in haar achting, wanneer hij niet steeds met zich liet sollen als een goeie lobbies.

„Werkt Jan nou heusch nog?” vroeg Hans, toen hij in z'n vroegere, gemakkelijke houding was teruggezonden.

Hannie knikte glimlachend. „Hij is zoo vlijtig, altijd”, zei ze.

Voor 't gesprek op gang kon komen, waartoe Frieda zich trouwens in 't geheel geen moeite gaf, werd er weer gebeld.

't Ontging Hannie niet, dat Frieda zich wat uit haar lusteloosheid oprichtte. En toen ze, behalve de stem van Meta de Vrieze, ook die van haar broer in den gang vernam, kleurde ze zelfs even.

Ook Hans scheen het te merken; er kwam iets scherps in de lijnen van zijn anders zoo goedig gezicht.

De Vrieze werd er evenwel niet minder hartelijk om door hem ontvangen. Hij kende Frieda immers

al zoo lang; 't was heusch niet de eerste keer, dat ze hem teleurstelde. En meestal werden die anderen na korter of langer tijd evengoed slachtoffers als hij zelf.

Intusschen scheen Frieda's vermoedheid nu ineens geweken: ze praatte druk met Meta, langs Hannie heen, doch met het kennelijk doel De Vrieze in het gesprek te betrekken. En toen dit niet spoedig genoeg gelukte, sprong ze met een elastische beweging uit haar stoel op, zeggend: „we moeten toch muziek hebben vanavond, vindt u niet, mevrouw? Kom Meta, jij speelt immers? En wanneer Hans dan zijn viool haalt, als een zoete jongen.....”

Muziek was eigenlijk 't eenige, waarvoor Hans Harders zich interesseerde. Doch nu zei hij, even de vraagster aankijkend met den loomen oogopslag, die hem dikwijls kenmerkte: „ik ben heusch te lui vanavond, Frieda. Ik heb immers gezegd, vanmiddag al, dat ik nergens toe in staat zou zijn dan tot lui liggen en cigarettens rooken. Als de dames 't laatste permitteeren?”

„Misschien scherpt het je wat op”, zei Frieda vinnig, boos om zijn weigering. Wat bezielde hem vanavond? Hij moest zich niet gaan verbeelden, dat hij rechten had, omdat ze hem soms aanmoedigde!

„Als iemand anders wou spelen, dan kon ik wel zingen”, zei Meta aarzelend. Ze begreep Hans wel en 't hinderde haar wat, dat haar broer mee oorzaak was van diens slechte stemming. Onder 't hierheen loopen had ze nog gevraagd niet in te gaan op Frieda's geflirt, maar hij had lachend gezegd: „dat begrijp jij natuurlijk niet, ernstig werkstertje als je bent. Maar de avond wordt juist gezellig door zoo iets.”

„Kom Hannie, jij speelt immers ook”, drong Frieda.

„En jijzelf dan?”

„O, ik krijg straks mijn beurt wel.”

„Als 't niet te moeilijk is dan”, gaf Hannie toe. „Op school kreeg ik piano-les, maar ik ben er wat afgewend, omdat we thuis een orgel hebben.”

(Wordt vervolgd.)

J. M. W. W.

Onder de spelen, die voor meisjes wel het meest aantrekkelijk zijn, moet in de eerste plaats wel het korfbalspel genoemd worden. Lang niet alle

Geest der Vrijheid, dat de keten
Onzer dienstbaarheid verdwijn!
En..... getuig in ons geweten,
Dat wij 's Vaders kindren zijn.

K.

Mevrouw had wel gemakkelijke muziek; misschien was er iets bij, wat Meta en Hannie kenden. En ze ruischte weg, om terug te komen met een arm vol muziekboeken, die ze voor de beide meisjes neerleide.

Na heel wat afkeuringen als: „te hoog voor mijn stem”, door Meta, of: „de begeleiding wat moeilijk”, van Hannie vonden ze toch, wat heur leek. En toen ze samen 't gekozen niet onverdienstelijk wisten te vertolken, bleek Hans niet zoo lui als hij zich voorgedaan had. Hij kwam bij de piano staan, bladerde en verzocht: „nou dit nog”, en wat later: „dit ook nog even”, en toen begon hij met Hannie over wat zij gespeeld had vroeger, op school. Ze noemde namen en betreurde haar piano, al was een orgel, o ja, wel huiselijk. Hans kwam in zijn element: „als je even wacht, dan haal ik toch nog mijn viool. Dit stuk moeten we even samen nemen, ja?”

Frieda ergerde zich al meer aan Hans; ook al, omdat ze zich onder 't spelen niet schadeloos kon stellen door een gesprek met De Vrieze. Die bleek alleen vatbaar te zijn om van de zacht-ruisende, droef-zingende en dan weer blij-opjubelende tonen te genieten! Ze had wel kunnen stampen van nijd: nu beheerschte Hannie den avond, inplaats van zij! Ze wilde zich na 't samenspelen van die twee ook niet meer laten hooren, hoewel De Vrieze beleefd genoeg was er haar om te verzoeken. Ze wist immers, dat, waar 't muziek betrof, Hannie haar meerdere was.

„Zeg Harders, wat was dat toch met de overgangs-examens bij jullie, dit jaar?” vroeg De Vrieze, toen ze weer zaten. „'k Hoorde er wat van, maar niet het rechte.”

„Ja, de opgaven schijnen op 't laatste oogenblik veranderd. 't Examen moest tenminste een paar dagen-uitgesteld. Een clubje jongens schijnt een medium in den arm te hebben genomen, om 't werk te weten te komen. Maar 't is alles tamelijk stil gehouden.”

„Geloof jij, dat zoiets kan?” vroeg Meta aan haar broer.

„Ja kind, wat zal ik je zeggen? Er is veel, dat niet verklaard kan worden. Wij bij onze studie merken ook telkens den invloed, d.e de ziel, of hoe je 't noemen wil, heeft op het lichaam. Bij mediums en somnambule's is d.e invloed van nature al bijzonder sterk, en daarbij nog met zorg ontwikkeld.....” zei hij met een ar van 't wel te weten, omdat hij immers med.sch student was. „Maar 'k zou je toch niet raden, het ook eens op die manier te probeeren”, waarschuwde hij schertsend.

„O, ik heb het gelukkig niet nood.g”, zei Meta, een beetje hoog.

„Zeg, kunnen we hier met mekaar niet zoiets hebben? Een tafeldans of zoo? Voor de grap natuurlijk. Mijnheer De Vrieze, u hebt er verstand van! Zou niet iemand van ons geschiktheid hebben voor medium?” kwam Frieda ineens. Een blosje van opgewondenheid kleurde haar wangen; Hannie, d.e haar reeds eerder zoo gezien had, kon niet nalaten te denken, dat deze dingen in haar leven en gedachten meer plaats innamen, dan ze wel weten wilde. Ging ze soms naar spiritistische séances, zoogenaamd uit nieuwsgierigheid, doch in waarheid omdat zelfs háár het leven van alle dag, zonder hoogere wijding, niet bevredigde? Ze nam zich voor meer te weten te komen van dezen kant van Frieda's karakter, als 't mogelijk was tenminste.

„Misschien uzelf. 't Lijkt me dat u er wel eenige vereischte eigenschappen voor bezit”, zei De Vrieze schertsend.

„Denkt u heusch? 'k Geloof toch niet, dat ik 't zou durven probeeren. 't Lijkt wel griezelig, niet? Maar een tafeldans, dat is onschuldiger. Toe Stien, zeg jij ook eens je oordeel. We hebben nog haast niets van je gehoord, vanavond”, wendde ze zich ineens tot haar nicht. „Of vin-je 't misschien zonde, aan dergelijke dingen te doen?” voegde ze er eenigszins hatelijk bij.

„Ik ben hier eigenlijk vreemd vanavond, hé, en daarom luisterde ik meest. Maar als je prijs stelt op mijn oordeel: ja, ik vind het zonde”, zei Stien kalm.

Bewonderend en meteen met iets van verlichting keek Hannie naar Stien. Zij zou dit woordje, dat immers een zoo onaangename klank had voor een gezelschap als dit, niet hebben durven noemen hier.

„Zonde, nu ja, dat is voor onze ooren een klank, een term. Maar ik zou uw nicht toch ook aanraden, zich niet teveel met deze dingen in te laten. 'k Geloof niet, dat het voor haar zenuwgestel goed is”, hernam De Vrieze nu ook ernstig.

„Kom mijnheer De Vrieze, u is nog geen dokter!” zei Frieda gepikeerd.

Stien, die weinig lust had het gesprek voort te zetten, zei nu, dat het voor Hannie en haar tijd

werd om te gaan. Ze hadden mevrouw Veltman beloofd niet lang uit te blijven.

Mevrouw Duplessy noodde nog even, sprak van punch, wat zoo goed was na schaatsenrijden.

Stien zei glimlachend, dat ze geheel-onthoudster was, en dat ze het heusch beter vond, wanneer ze nu gingen. Om Hannie's moeder, natuurlijk.

Hannie viel haar bij. Frieda's humeur van dien avond hinderde haar meer, dan ze bekennen wilde.

Mevrouw gaf toe, „wanneer de anderen tenminste niet meteen meelingen.”

„O nee, we kunnen er best samen komen”, zeiden Stien en Hannie.

Maar Hans stond er beslist op, haar thuis te brengen, en mevrouw vond dit wel heel geschikt. „Ik blijf toch niet alleen, en 't is al laat genoeg voor dames zonder geleide.”

Hannie dacht, dat Hans het deed om wraak te nemen op Frieda. Toch achtte ze hem nu meer dan toen ze in hem alleen Frieda's speelpop zag.

Zijn geleide maakte het echter voor Stien en haar onmogelijk, nog over 't avondje na te praten.

Pas den dag daarop, toen Stien even kwam inwippen om voor Hannie verlof te vragen, de Kerstvacantie bij haar thuis door te brengen, hadden ze 't nog kort over Frieda.

„Zou je heusch denken, dat ze doet aan spiritisme en dergelijke dingen?” vroeg Hannie.

„Ik weet het natuurlijk niet, maar 't lijkt me niet onmogelijk. Arn kind eigenlijk. Zelfs haar oppervlakkigheid vindt in haar wereldsche levenswijze geen bevrediging”, meende Stien.

En ze liet Hannie achter met de gedachte, dat zij zich nooit genoeg bekommerd had over 't werkelijk welzijn van Frieda.

Toen zuchtte ze. Had ze nu dan méér te geven dan toen ze, kort geleden, over deze dingen praatte met Stien?

HOOFDSTUK XIII.

„Daar is Hannie nu, moeder.”

Na een tanelijk lange, vermoeiende spoorreis en een geforceerde loop over een bevroren grintweg voelde Hanna een paar armen om haar Hals en een kus op haar wang, terwijl een stem vriendelijk zei: „Welkom hier, kind. Ik hoop, dat je 't uit zult kunnen houden bij ons, voor die paar dagen. 't Is wel stil, als je uit de stad komt, niet? Maar de jongens zijn druk genoeg, wat dat betreft. En dan heb je mijn andere dochters, Bets en Mien. Meisjes, jullie moet je best doen, dat Hannie zich hier thuis voelt, zul-je? Ik zelf wordt al een oude vrouw, zachtjes-aan.....”

„Kom lui, schieten jullie haast op?” kwam bruusk Leens jongensstem. Of blijven jullie in de

gang staan? Mij te koud hoor. Heb ook al een half uur op 't perron geschilderd. Kon wel in de wachtkamer zitten, maar ook saai! En de trein te laat, natuurlijk. 'k Verlang naar de kachel en nog meer naar de thee, moeder.”

„Ach ja. Hannie en Stien zullen ook wel thee willen. Bets, pak jij Hannie's goed aan? Mien, neem jij dat van Stien? Zij weet de weg wel, maar ze is nou ook logee, niet? Kom jullie mee, meisjes. De kachel brandt lekker.”

En ze ging in een dribbelpasje, dat paste bij haar kort, mollig persoontje, de meisjes voor naar de ruime huiskamer.

„Hè, toch lekker, weer thuis!” zei Stien, neervallend op wat vroeger haar eigen plaatsje was.

„Hannie hier maar, ja?” vroeg mevrouw. „Wil je ook een warme stoof, kind? Met die kou en die reis?”

„O nee, mevrouw, dank u”, weerde Hannie af, even glimlachend.

„Ja kind, lach er maar niet om. De jonge meisjes tegenwoordig vatten liever kou dan een stoof te nemen, 'k weet het wel. Maar koude voeten is ongezond kind, erg ongezond. En ik ben nou verantwoordelijk voor je. 'k Zou voor geen geld willen, dat je hier ziek werd.”

„O, maar ik heb heusch geen koude voeten, mevrouw. 't Was in de trein lekker warm, hè Stien, en dan dat loopje nog hierheen.”

„Ja, en Leen zal wel weer gedraafd hebben. Natuurlijk. Als hij je nou maar niet te moe heeft gemaakt! 's Morgens ook, als hij naar de stad moet voor zijn lessen. Ik zeg honderdmaal: „jongen, schiet toch op. Zeur toch niet zoo.” En hij altijd weer: „o moeder, tijd genoeg.” En dan ineens: „waar is m'n pet? Heb jullie m'n tasch ook gezien? En m'n spraakkunst? 'k Heb maar tien minuten meer.” En dan gaat het alles in een vaartje: z'n jas nog los, z'n pet scheef op, 't riempje van z'n tasch maar half vast en hollen maar jongens, hollen maar. Wonder, dat hij nooit nog te laat gekomen is. Enfin, 't gebeurt nog wel eens, en dan heeft hij het zich te wijten. Ik heb hem genoeg gewaarschuid. Maar ik zou er voor passen.”

Ze zweeg even, om op adem te komen, van welke gelegenheid Leen gebruik maakte om te zeggen: „Maar Hannie is nog niet zoo oud als u, moedertje!”

Hannie kon maar moeilijk een glimlach onderdrukken, toen ze in gedachten combineerde-mevrouws gezette figuur en 't op een draf loopen naar 't station.

Mevrouw-zelf lachte ook. „Och ja, die jeugd, die jeugd”, zuchtte ze.

(Wordt vervolgd.)

J. M. W.—W.

een wreed en gierig mensch? Als zij nu eens terecht was gekomen in het gezelschap van lu'druchtige dienstmaagden en brooddronken knechten?

Als men haar, de vreemde vrouw, nu eens had overladen met spot en hoon?

En ook, al had ze 't dan zoo tamelijk goed getroffen, als ze nu eens *niet* op het veld van Boaz was terecht gekomen?

Waar was dan haar toekomst geweest? Waar was dan haar plaats geweest in de Heilige Schrift?

Ruth gaat, en zij weet niet waarheen. Straks is zij ijverig bezig en zij weet niet eermaal, aan wien het land toebehoort, waarop zij zich neerbukt, om de aren te zamelen. Zij kwam daar *bij geval*.

* * *

Maar voor den Heere is er geen toeval. Hij heeft de schreden van Ruth bestuurd; zij moest dáár zijn, op dát veld, bij Boaz. Hij wilde haar dáár hebben.

Ziet ge nu wel, dat het niet alléén in het werken gelegen is?

Zeker, werken is goed; het is onze plicht, de handen uit de mouwen te steken.

Meisjes, die als dametjes, mooi gekleed, enkel en alleen maar op thee-visitte kunnen gaan of een

romannetje lezen, mogen zeker niet verwachten, dát zij in dien arbeid gezegend zullen worden.

Maar werken alléén is niet voldoende.

Daar moet bij komen: een „*bij geval*”.

Ja, voor ons is het, of die kleine gebeurlijkheden enkel en alleen toeval zijn, maar de Heere maakt er gebruik van, om Zijn wil te doen geschieden.

Waarom ging Ruth juist naar het land van Boaz?

M'sschien, omdat dat land dichtbij was, of omdat de weg er heen haar aanlokte, of omdat zij er ook anderen zag heengaan.

Wie zal 't zeggen?

Maar de Heere bestuurde haar schreden.

Ziet gij nu ook, dat de Heere zich met de aller-kleinste dingen bemoeit?

Kleine dingen? Maar die zijn bij Hem groot. Ruth moet worden opgenomen in d'è rij van vrouwen, d'è in verband staan met Israëls grooten koning David, die in verband staan ook met den Messias. En dáárom nu, omdat God ook de kleinste kleinigheden zóó voegt en zóó schikt, dat Zijn doel er door bereikt wordt, moet bij het werken het bidden komen.

Want Hij wil gebeden zijn.

* * *

Bidden èn werken.

Verstaan we, dat die twee samen hooren?

Zalig, wie het in eigen leven heeft ervaren. Als, we dát weten, wordt ons leven zoo gerust. Dan voelen wij het veilig in de handen van onzen getrouwen God en Vader.

Dan *bidden* wij vurig en smeekend, omdat wij weten, dat ons werken ons niet baten zal, als God ons Zijn zegen onthoudt.

Dan *werken* wij, omdat wij weten, dat wij alleen in den weg van biddend werken den zegen Gods zullen deelachtig worden.

Dit biddend werken leert ook danken, verbindt ons dichter aan God, bewaart ons voor hoogmoed, maakt ons ootmoedig en nederig en doet ons iets verstaan van de vreugde, die de engelen daarboven moeten smaken, die Hem dienen in Zijn tempel dag en nacht. K.

Bets had onderwijl thee geschonken; 'oen mevrouw, na eerst genoodigd te hebben: „toe Hannie, Stien, drinken jullie 't nu warm uit”, haar eigen

kopje nam, vroeg Stien: „En nu heb u me nog niet eens gezegd, waar vader is. En Jan.”

Mevrouws kopje bleef zweven tusschen de tafel en haar lippen.

„Ach ja, maar d'r is ook zooveel te praten, ineens, ja? Maar vader is nog even op ziekenbezoek. Of ziekenbezoek nou juist: naar vrouw Gerritsen. Met de Kerstdagen komt daar niets van, natuurlijk, zulke drukke dagen voor vader. En vrouw Gerritsen heeft dan niks, hè, als je nooit in de kerk kan komen. Nou, vader was klaar met zijn preeken, en toen zegt hij: „ik moet d'r nog eens uit, een beetje doorwaaien. En 'k ga meteen even naar vrouw Gerritsen. Als Stien d'r trein komt, ben ik wel terug.” Maar jullie weet wel: vader en vrouw Gerritsen, nou! Vader zegt altijd, dat hij net zooveel van haar leert als zij van hem. En dan praten ze, ho maar! En Jan is meegegaan, omdat Gerrit Jan z'n kameraad is. Maar 'k zal 't vader straks wel zeggen, dat dit nou géén manier is, om z'n dochter en haar logee te ontvangen. Die mannen ook, denken nergens om.”

„En u denkt niet om uw thee”, zei Stien, haar 't kopje reikend, dat ze in 't vuur van haar gesprek weer had neergezet.

„Ach, zonde, heelemaal koud geworden”, betreurde mevrouw. „Schenk nog maar eens, Bets, dan zal 'k beter oppassen.”

„En dan zegt moeder nog wel, dat wij Hannie bezig moeten houden”, plaagde Mien.

„Ach ja, kinderen, ik ben een onverbeterlijke praatgraag. Maar wat heeft ze nou aan mijn gepraat?” betreurde mevrouw.

„O, we zouden ons geen van allen weten te bergen, als u *niet* praatte. En Hannie zal dat wel begripen, als ze een paar dagen hier is”, zei Stien. „Maar daar is vader eindelijk. En nou ga *ik* hem opdoen. Alleen maar, om z'n gezicht te zien. Als Jan nou maar heeft gezwegen, heeft hij er nog niet eens erg in, dat de trein al aan is.”

Stien ging, en de anderen bleven even stil, als in afwachting, tot ze terug kwam met den dominee, een lange, magere man, met een scherp-geteekend, wat hoekig gezicht, precies het tegenbeeld van z'n vrouw.

„Net als ik zei: vader dacht ons nog veilig en wel in den trein. Hij had zelfs naar 't station gewild, maar Jan vond, dat ze eerst thuis moesten zien, of er al iemand anders heen was”, triumfeerde Stien.

„Juffrouw Veltman! Of mag ik Hannie zeggen? Excuseer me, als 't u belieft. De tijd was me heusch ontgaan. M'n vrouw zal de honneurs wel waar genomen hebben, daar twijfel ik niet aan, maar ik vind mezelf toch onbeleefd. Erg onbeleefd.”

„Ja, je vrouw, je vrouw! En je dochters! Als die er niet waren, had jij jezelf al lang onmogelijk gemaakt! Maar je horloge, man, je horloge! En ze hebben bij Gerritsen toch wel klokken”, pruttelde mevrouw.

En toen weer zorgzaam: „Geef je vader gauw een warm kop thee, Bets. Hij verdient het wel niet, maar dat zullen we nou maar door de vingers zien.”

„M'n horloge. Ja, mijn horloge! Ligt waarschijnlijk op mijn studeerkamer. Wil je eens kijken, Jan? Anders maakt moeder zich nog ongerust, dat ik 't verloren heb. En de klokken bij de boeren, wie kan daar nou op aan? Als je denkt, dat ze goed gaan, loopen ze een uur voor, en reken je daar mee, dan gaan ze weer goed.”

„En hoe was vrouw Gerritsen, vader”, vroeg Stien, met een knipoogje naar de anderen.

„Naar 't lichaam zwak, kind, net als altijd. Maar naar de geest sterk. Een lust om met die vrouw te praten! Een lust. Een moeder in Israël. Als alle moeders in mijn gemeente zoo waren! Maar jij ben ook best, hoor vrouw, en 't zou er slecht voor de kinderen en mij uitzien, als jij zulke lange gesprekken met me ging houden als vrouw Gerritsen. Dan lep 't huishouden zeker in de war.” Dit laatste met een licht tikje op mevrouw's schouder, waardoor deze de strai'predikatie, die ze van plan was te houden, volkomen vergat.

„We moesten de lamp maar opsteken, ja?” vroeg ze. „Jonge menschen houden meest niet van schemeren. Zijn er te ongedurig voor”.

„En mijn vrouw is zoo bedwaard”, plaagde dominee.

„Nou ja, praten kan je in 't pikkedonker nog wel”, gaf zijn vrouw terug. Maar 't klonk hoegenaamd niet gepikeerd; Hannie kwam bij zichzelf tot de conclusie, dat het dikke domineesvrouwtje in 't gelukkig bezit moest zijn van een onverstoobar goed humeur.

„Jongens, toe, sluit jullie de blinden eens. De me'sjes hebben 't al druk gehad, vandaag. Zoo vóór de feestdagen. Leen, toe, trek de overgordijnen nou netjes dicht. Dat is warmer en staat ook veel gezelliger, jongen. Eigenlijk wordt het 's winters toch pas gezellig, als de lamp op is. Maar je ben zeker wel beter licht gewoon, Hannie? Hebben ze electrisch, bij je thuis? Wij moeten ons nog met petroleum behelpen. Ja, we zijn hier wel een beetje achterlijk, zul je wel merken. *Wij* zien dat zoo niet meer; zijn d'r aan gewoon. *Ik* wordt gauw moe in de stad; krijg hoofdpijn van de drukte. Maar sommige dingen zijn er wel gemakkelijk, ja.”

Hannie vertelde, dat ze gas hadden, bij haar thuis.

„En wij krijgen nog wel eens electrisch. Wacht

maar. Dan zijn we jullie de baas", voorspelde Leen.

„Vertel me nou eens wat van jezelf. Kun-je wennen? Bevalt je werk?" vroeg dominee aan Stien.

„Gunst ja, en ik vroeg nog niet eens aan Hannie, hoe 't bij haar thuis was? Je moeder zal je wel missen, zoo'n oudste dochter! Ik vind het ook altijd naar, als Bets of Mien weg zijn. Maar jongelui moeten ontspanning hebben", viel mevrouw rad in.

Hannie bracht de groeten over; zei, dat ze gelukkig allen wel waren.

Toen vertelde Stien.

„En kom je druk bij oom? Hoe zijn ze? Vriendelijk voor je?" informeerde mevrouw.

„O ja, heel vriendelijk. Maar druk kom ik er nou juist niet. U begrijpt, u is zooveel anders. En de familie trekt me nou ook niet zoo bijster aan. Wel om mee op goeien voet te staan, maar verder niet. Frieda, u weet wel, 't jongste meisje is een vriendin van Hannie. 'k Heb Hannie daar leeren kennen..."

„'t Is er zeker wel deftiger dan bij ons", veronderstelde Mien.

„Natuurlijk. Maar wat is enkel deftigheid. Hoe-wel, ze zijn niet stug, hoor, moet je niet denken."

„'t Is net als met mij en mijn broer. Hij meende 't wel goed, en we zochten mekaar wel, maar innerlijk waren we mekaar vreemd. En dan komt er tenslotte ook uiterlijk scheiding."

Er lag een schaduw van zwaarmoedigheid op dominee's gezicht, terwijl hij 't zei.

Hij zal zich toch wel niets te verwijten hebben, zal wel altijd beslist zijn geweest. Me dunkt, Stien lijkt op hem, dacht Hannie, even in gedachten bezig met Frieda.

Doch de opmerking van mevrouw, dat het tijd werd voor een boterham, en de daaropvolgende drukte van voorbereidselen maken verhinderden haar, zich te verdiepen in eigen gepeinen.

Ook in 't verdere van den avond kreeg ze daar geen gelegenheid voor.

Slechts even kwam 't gesprek nog terug op Frieda.

„Je had haar ook mee moeten vragen", vond mevrouw.

Maar Stien weerde af: „Ze zou onze eenvoudige feestelijkheden toch saai hebben gevonden, moeder. U moet denken, ze heeft in de stad zooveel anders."

„Juist daarom. Jonge meisjes houden wel van afwisseling."

„Weet u wat, vraag u haar van den zomer. Dan kan ze fietzen, en met de jongens roeien, en wandelen. En uw goed hart is dan ook bevredigd", ried Stien aan.

En daar bleef het bij.

Toen ze alleen was op haar kamertje voelde Hannie wel lust, om op de haar eigen, een beetje zwaarwichtige manier, de indrukken van dien dag nog eens na te gaan. Maar 't was koud; de bloemen zaten dik op de ruiten en als vanzelf haastte ze zich om te komen in de koesterende bedwarmte. En toen ze eenmaal lag vervaagden de herinneringen aan de spoorreis, aan dominee, mevrouw en de anderen al heel spoedig, om, voor ze in slaap viel, nog even plaats te laten voor de enkele oplichtende gedachte: dat ze toch wel moe was, na zoolang in den trein gezeten te hebben.

HOOFDSTUK XIV.

Tweede Kerstdag werd er in de pastorie vroeg gegeten. 's Middags moest alles nog klaar gemaakt voor het feest met de Zondagsschoolkinderen, dat om zes uur begon.

„Wij mogen toch zeker mee, om den boom te versieren?" vroeg Hannie aan Leen.

„Kan je begrijpen! Niet zooveel dak op 't huis! Je zou ons maar in den weg loopen. Nee, meisje, als alle menschen in de kerk komen, mag je onzen boom zien, en geen seconde eerder", zei Leen.

„Maar je zult zien, dat alles veel gracieuser wordt, als je Stien en mij meeneemt. Zoo'n vrouwenhand, weet-je....."

Hannie was met Leen al heel gauw goeie vrienden geworden. Ze vond hem erg gemakkelijk om mee om te gaan; gemakkelijker eigenlijk dan de, een jaar jongere, Jan, die haar meer gesloten leek. Leen commandeerde 't heele huis, als 't zoo uitkwam; z'n brutaal-harde jongensstem mengde zich overal in, vooral als er te plagen viel, maar als 't er op aan kwam stond ook niemand zoo gauw klaar om moeder en de zussen te helpen als juist hij.

Op Hannie's gezegde floot hij even tusschen de tanden.

„Tja! Als 't nog een kinderhand was! Die is gauw gevuld, zeggen ze. Maar een vrouwenhand, nee hoor, merci, de eerste tien jaar hoop ik daar nog vrij van te blijven!"

„Verbeel je, waar denkt zoo'n aap aan. Hij is pas zestien", vond Stien.

„En tien maakt zes en twintig. Is dat nou geen mooie leeftijd voor dergelijke nonsens?" hield Leen vol.

„Als je helpen wil, kun je in huis werk genoeg vinden, Hannie", kwam Betsy nu. „Er moet chocolademelk gekookt, en dat durft moeder nooit meer aan vrouw Berg over te laten, sinds ze een keer aangebrand is. En dan moeten de krentebroodjes gesmeerd, en de koekjes nagezien, of er niet te veel stukjes in zijn."

„En als er geen stukjes zijn, maak je een deel stuk, want die mogen wij houden”, viel Leen in.

„Mag ik die dan soms brengen als een versnapering onder je werk?” veronderstelde Hannie.

„Waar denk je aan? Vrouwenlist, anders niet. Wil met alle geweld in de kerk, vanmiddag. Maar zal je niet lukken, juffie.”

„Kinders, als jullie klaar zijn met eten, moesten we liever lezen en danken. 't Wordt anders nog laaf”, kwam mevrouw bedrijvig. „Hannie, kind, heb je wel genoeg gegeten? Die Leen heeft je weer zo bezig gehouden.”

„Meisjes, ik neem jullie alle drie tot getuigen, dat zijzelf begonnen is.”

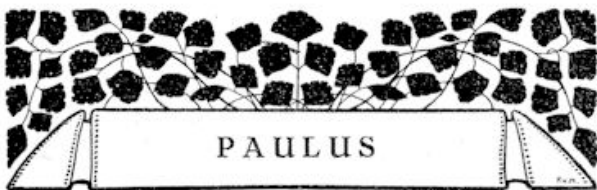
„Ach, malle jongen. Geef liever de Bijbel aan je vader.”

De kalm-plechtige stem van den dominee was even later 't eenige, wat gehoord werd. Z'n vrouw vouwde de altijd-bezige handen samen in haar schoot en vergat voor een oogenblik haar zorg over al wat nog gebeuren moest dien middag in 't luisteren naar de gulden levenswoorden.

Doch, toen, na 't danken, de kalme stem zweeg, was zij de eerste die opstond, met een: „En nou aan 't werk, kinderen. Vader, jij gaat toch met de jongens mee naar de kerk? Anders brengen ze er niks van terecht.”

J. M. W.—W.

(Wordt vervolgd.)

VIII.

Op zijn eerste zendingsreis in Klein-Azië wacht Paulus nu weldra een groot verdriet. Te Perge, in Pamphylie, aangekomen, verklaart Markus niet verder mee te willen reizen.

Markus verlaat Paulus.

Vond Markus Paulus' wijze van zending drijven niet goed? Oordeelde hij, dat het zóó toch niets gaf? Was hij het niet eens met de reisroute en de plannen?

Wij weten het niet.

Wij weten alleen, dat Paulus hem zijn ontrouw zeer euvel heeft geduid. Zóó zelfs, dat, toen Barnabas, later, vóór het aanvaarden van de tweede zendingsreis, Markus' partij koos, Paulus liever dan Barnabas' wensch in te willigen en Mar-

kus weer mee te nemen, ook met zijn vriend Barnabas gebroken heeft.

En dan troost het ons toch wel, te zien, hoe Paulus, later, op het eind van zijn leven, in de gevangenis te Rome, in drie brieven over Markus spreekt in den kalm, vriendelijken toon der waardeering.

Zoo in Kol. IV : 10:

„U groet . . . Markus . . ., aangaande welken gij bevelen ontvangen hebt; zoo hij tot u komt, ontvang hem.”

En in Filemon : 24 noemt Paulus hem wederom „mijn mede-arbeider”. Maar het schoonste getuigenis geeft Paulus aan Markus in 2 Tim. IV : 11, waar hij, na Timotheüs dringend gevraagd te hebben toch spoedig bij hem te komen, schrijft: „Neem Markus mede, en breng hem met u; want hij is mij zeer nut tot den dienst.”

De Zuidkust van Klein-Azië volgend, komen Paulus en Barnabas aan de handelstad Antiochië in Pisidië, een stad van veel minder gewicht dan haar beroemde naamgenoot, de hoofdstad van Syrië, vanwaar Paulus door den Heiligen Geest op zijn zendingsreis was uitgezonden.

In dit andere Antiochië van Pisidië, maken wij voor 't eerst omstandig kennis met een gewoonte van Paulus, die hij op al zijn zendingsreizen heeft volgehouden. Waar hij maar een Joodsche synagoge vond — en bijna overal in de groote steden van het Romeinsche wereldrijk vond hij die — ging hij, krachtens zijn opvoeding en de oude traditie van zijn geslacht, des Zaterdags naar de synagoge, om te luisteren naar het voorlezen van de Wet en de Profeten.

Een vaste prediker was er niet in deze synagogen. Maar een der aanwezigen, bij voorkeur een der vreemdelingen, werd uitgenoodigd, een woord te spreken.

Vermoedelijk was het reeds bekend, dat de Farizeër Paulus van Tarsen en de Leviet Barnabas van Cyprus een nieuwe leer verkondigden. In ieder geval werd Paulus dien Zaterdag in de synagoge te Antiochië van Pisidië uitgenoodigd een woord te spreken.

Evenals wat Christus sprak in de synagoge te Nazareth zich op natuurlijke wijze aansloot bij het zoeven gelezene, zoo ook Paulus' rede, de eerste „preek” van Paulus, die ons is bewaard gebleven.

Meesterlijk is de methode, die hij hierbij volgt. Hij poogt voor zijn broeders naar het vleesch het deksel van het Oude Testament af te nemen, dat jaren lang ook hem verhinderd had, dat Oude Testament te begrijpen. Zaterdag aan Zaterdag lazen zij het, zij kenden het door en door, maar